క్రీ|| శ|| 1930. 3 . శుక్లనామ సంవత్సర ఫాల్గుణ మాసము

ఆనందవాహిని ఆఫీస్, 244, టంకశాల వీధి, మద్రాసు.

వెలువడినది ! వెలువడినది !!

ఆనందవాహిని చందా దారులకు 0-15-0

1000 విధములగు చేతి పనుల

రహస్యములుగల ఉత్కృష్టమైన గ్రంథము వెలువడినది !!!

చేతిపనుల విధానము

ఇదివరకిట్టి గ్రంథ మాంధ్రమున వెలువడలేదు. ఈ గ్రంథమున నెల 1-కి 100 రూపాయలు మొదలు 500 రూపాయలవరకు స్వయం కృషివలన సంపాదింపదగిన పద్ధతులు నిండియున్నవి.

ఇదే నవీనమైనది.

దీనిలోని ముఖ్యమైన కొన్ని చేతిపనుల విధానము నీక్రింద కనబరచుచున్నాము:-
1 చైనా వెండి చేయువిధానము. 2 జర్మన్ సిల్వర్ చేయువిధము. 3 బాయిల్డులో తుప్పుపట్టకుండ నిలుపుట. 4 ఇత్తడి సామానులకు వన్నెమిచ్చు విధము. 5 కలప సామానులకు బంగారుగిల్టు చేయువిధం. 6 మెరుగిచ్చుటకు భస్మములు. 7 కొవ్వు వత్తులు చేయువిధము. 8 అల్యూమినియం అంటించదగిన సిమెంటు. 9 వజ్రం తయారుచేయువిధము. 10 రబ్బరు ముక్కలను అతికించుటకు వజ్రం. 11 ఇనుప పాత్రల గంతలను అతికించుట. 12 పగిలిన చలువరాళ్లను అతికించుట. 13 రాగిపాత్రల కుదుము. 14 తెలుపు లేక కలర్ చాక్‌లు. 15 బాణాసంచులు. 16 ఎఱుపు, ఆకుపచ్చ, పసుపు, బంగారువర్ణపు బాణాసంచాలు. 17 పుష్పవస్తుల బాణములు. 18 అద్దము శుద్ధిచేయుట. 19 అద్దములో చిత్రపు పనులు చేయుటకు. 20 అద్దములో ఎంగ్రేవు చేయుటకు. 21 అన్ని రకములగు సిరాలు. 22 పలురకములగు మరకలను పోగొట్టుటకు. 23 కాఫీగింజల సత్తువ, నువ్వులనూనె స్వచ్ఛపచేయుట. 24 పలురకములగు సిరాలు. 25 అగ్గిపుల్లలు. 26 ధాతుపుష్ప భస్మము. 27 అయస్కాంతము చేయుటకు. 28 ఓవుంవాటర్. 29 రహస్యజ్ఞానము వ్రాయదగిన సిరాలు. 30 చిత్రవర్ణములు. 31 బ్రిలియంటైన్. 32 స్వచ్ఛమైన శిరోజములు ఎదుగుటలకు. 33 వెంట్రుకల కర్లింగ్ లోషన్. 34 పలురకములగు నూనెలు. 35 ద్రాక్షరసపు మరకల పోగొట్టుట. 36 గిల్టు ఆభరణముల శుద్ధిచేయుట. 37 నల్లులను చంపుట. 38 దోమలు పోగొట్టుట. 39 శిరోజము తెడుగు తైలం. 40 నాలుగ ఉప్పుమా, మైసూరుపాక్, పాల్ గోవా. చంద్రకల, సూర్యకల, ముఖ్యముగా కాయ హల్వా మున్నగు ఫలహారములు చేయుట. 45 పట్టువస్త్రములలో మాసినవి తీయుట. 36 జరీలో మురికి తీయుట. 47 తామ్రభస్మము. 48

రజిత భస్మం. 49 రసకర్పూర మాత్రలు. 50 జింజర్ బీర్. 51 ఇంగ్లీషు బీర్. 52 అద్దపు సిమెంట్. 53 సర్బత్ మార్కు చేయుసిరా. 54 ఫ్రెంచి పాలిషు. 55 పలు ... చేయువిధము. 56 కలరా, ఆస్త్మా, కక్కువాయిలకు మందు 57 ... కొట్టుకొను మందు. 59 అభ్యంగన తైలం. 60 బట్టతలకు తైలము. 61 రోమసంహారి చేయువిధము. 62 వెంట్రుకలు నల్లనగుటకు మందు. 63 బాడీ వెంట్రుకలు ఎర్రగుటకు మందు. 64 వెంట్రుకలు చుట్టలుగ నగుటకు తైలం. 65 పన్నీరు చేయువిధము. ముఖవర్ఛస్సు పౌడరు. పంటికి పేస్టు. పలువిధములగు దంత చూర్ణములు. ముఖవర్ఛస్సు సెంటు. నోటికంపు పోవుటకు. శిరోజములకు పరిమళ తైలములు. చిత్రపటములు చేయునప్పుడు కిలము పగిలిపోకుండ నుండుటకు చేయవలసినవిధి. చాక్లెట్ క్రీం. గుఱ్ఱముల గాయములను పోగొట్టుటకు. గుఱ్ఱములకును, పశువులకును సంబంధమైన అనుభవ వైద్యపద్ధతులు. మత్స్యములు పట్టుటకు సులభమార్గములు. ఎలుకలను పోగొట్టుట. పలురకములగు పరిబర్హులు చేయువిధము. గోడలకు సున్నము కొట్టుటలో నూతన పద్ధతి. చెడుజలమును పరిశుద్ధము చేయుటకు నూతన విధానము. పాముకాటుకు సిద్ధౌషధము. మేహవ్యాధులకు మందు. ఉష్ణశాంతికి మందు. తలనొప్పిని ఒక నిమిషమున పోగొట్టదగిన మందు. చెరుప్లు పెరుచేయువిధము. పలురకములగు బిస్కత్తులు చేయువిధము. పలురకముల సుబ్బిబులు చేయువిధము. సోడావాటరు చేయువిధము. లైంజూస్ అందు గ్లిసరైన్ తయారుచేయుట. కత్తిగాయములకు మందు. పాలియింగువ చేయుట. దగ్గునుమందు. తలలో పేలు చావ వెంట్రుకలు రాలుటను ఆపుటకు. బూట్ పాలిష్లు. అద్దముల వెలిగించుటకు. దీపము పొగలేక వెలుగుటకు. ఎట్లను, ఈగలను తినునట్టి క్రిములను చంపుటకు. తోలుసామానులను శుద్ధము చేయుట. బట్టలను శుద్ధముచేయుట. నగల మురికిని పోగొట్టుట. డైమండును శుద్ధముచేయుట. హార్మోనియము రిపేరుచేయువిధము. కాగితములకు ఇంకిమరకలైనప్పుడు దాని తీయువిధము. పింగాణి పాత్రల వెలిగించువిధము. తోలును పరిశుద్ధము చేయువిధము. తేనె చేయుట. వాసనపొగాకు చేయువిధము. కారముగా మస్పాను గలదిగ చేయుట. అమ్మోనియా జలం. గర్భస్త్రీలకు మందు. కంటి మంటలను నివారించుటకు. గడ్డలకు మందు. నాభిభ్రమణములకు మందు. జ్వరము. పంటినొప్పి. ఉష్ణవాయువు ముస్సుగువానికి మందు. ఇంకి గుడుచుటకు రబ్బరుచేయువిధము. ఐస్ చేయువిధము. పలువిధములగు సెంటు తయారుచేయువిధము. ఇట్టివింక నెకములుగలవు. పాఠకులారా! కొన్ని విధములు మాత్రమే యిందుదహరించితిమి. ఇందు దాదాపు 1,000 సులభమైన చేతిపనుల విధానములుగలవు.

ప్రతివారు ఏదోయొక వస్తువును తయారుచేసి విశేషముగ వ్యాపారము చేసికొనవచ్చును. ఇందులేని చేతిపనులు లేవనియే ఖండితముగ జెప్పుచున్నాము.

గమనిక:—ఇందు వ్రాయబడిన విషయములు ఈ గ్రంథమున లేనియెడల తెలుపుదైనను వారి రూపాయలను వాపసు చేయబడును.

సుమారు 300 పేజీల కెక్కువగనుండి చక్కని బైండు చేయబడినది. వెల **రూ 1—8—0**

ఆనంద వాహిని చందాదారులకు 0-15-0 చందా దారులు వ్రాయునప్పుడు చందా నంబరు తెలుపవలయును.

దేశమందంతట ప్రఖ్యాతిగాంచినదియు కొక్కోకాచార్యుని మతాను
సారముగా తయారుచేయబడినదియునగు

చింతామణి లేహ్యము.

అయస్కాంత సింధూరమున్ను

స్నేహితులారా! ఈ ప్రఖ్యాతిగాంచిన ఔషధమున 196 విధములగు ఔషధ ద్రవ్యములున్ను విత్తనములున్ను యూనాని ఔషధ ద్రవ్యములగు సాలమిశ్రి, అంబరు, చారపప్పు, పిస్తా, బాదం, అక్రూట్, జల్ కూజా మున్నగు పప్పులున్ను మలబారు దేశపు మూలికల సంజీవివంటి సత్త్వములున్ను చేర్చి మిక్కిలి శ్రద్ధతో చేయబడినది. మరియు ఆవునెయ్యి, ఆవుపాలు, ప్రశస్తమైన తేనె మున్నగువాటిని చేర్చి పాకవిధినతిక్రమించక చేయించియున్నాము. తినుటకు హల్వావలె యింపుగానుండును. మందు సేవించునప్పుడెట్టి యాహారనియమమున్ను లేదు. శీఘ్ర స్ఖలనము, ముసలితనము, బలహీనత, జ్ఞాపకశక్తి లేకుండుట, భయము, అస్థైర్యము ఇంకను మేహ సంబంధమైన గుల్మము, ఉదరశూల, ఆంత్రవృద్ధి, వరిబీజము, పక్షవాతము చచ్చువాతము, మున్నగునవి ఝంఝామారుతమును చూచిన మేఘములవలె పలాయనమగును. మరియు శరీరపుష్టినిచ్చి ఓజస్సు ముఖవర్చస్సులనిచ్చి సుఖమును కలుగజేయును. హిందూదేశము, బర్మా, సీలోను, సంయుక్తరాష్ట్రము, జావా, మారిస్, సెటాల్ మున్నగు దేశవాసులీ లేహ్యమునకు సదృశమైనది మరియొకటి లేదని యోగ్యతా పత్రములనంపియున్నారు. ఒక మండలమునకు సరిపోవు లేహ్యమును సింధూరమున్ను చేరి సెట్టు 1 కి రూ 5-0-0

వెంట్రుక లూడచేయు చూర్ణము.

ఈ చూర్ణములో కొంచెము తీసి నీటితో కలిపి రంగిలించి రోమములుండుచోటికి పట్టించి 5 నిమిషములకు పిదప చిక్కని కాగితపు ముక్కతోగాని, తాటియాకుతోగాని ఊర్చితీసినచో మందు పట్టించిన స్థలమునందలి రోమములు అన్నియు సులభముగా నూడిపోవును. మంటలు, మాడిపోవుట మున్నగు ఉపద్రవములుండవు.

బుడ్డి 1 కి 0-7-0

వీర సింహా లేపము.

ప్రధానేంద్రియము సడలిపోయి పటుత్వములేక, బలహీనముగానున్నను శుష్కించియుండినను, సంపర్కమందిచ్చ లేకుండినను గాని మాయొక్క లేపరాజమును ఉపయోగించినచో విద్యుచ్ఛక్తివలె వ్యాపించి ఆశ్చర్యమైన గుణమునిచ్చుననుటయందిసుమంతైన సందేహము లేదు. ఇది పైపూతమందు బుడ్డి 1 కి 1-0-0

శ్రీధనం అండు కంపెని, తపాలుపెట్టె 119, మదరాసు.

పుత్రసంతాన నూనె.

స్త్రీలయొక్క గర్భకోశమందు ఒక విధమైన పురుగులు చేరి అప్పుడప్పుడు కోశమును చేరునట్టి యింద్రియమును హరించి వేయుటచేతను జీవాణువు గర్భమందు చేరక పోవుటచేతను స్త్రీలు గర్భముదాల్చుటలేదు. విపరీతపు సంపర్కముచేతను అటులను సంభవించగలదు. గర్భకోశ ద్వారమున మాంసము వృద్ధియగుటచేతను అచట రక్తము పేరియుండుటచేతను గర్భము దాల్పరు.

యింకను అనేక కారణములచేత గర్భము దాల్చక పోవచ్చును కావున యీ నూనెను ఉదయం సాయంకాలములలో రెండు పూటలయందును ఒక టీ స్పూన్ వంతున పుచ్చుకోవలయును. ఇటుల 15 దినములు భుజించిన సర్వ విధములగు గర్భాశయ రోగములను నివర్తించి కోశమును శుభ్రపరచి గర్భమును దాల్చునటుల చేయును. కొందఱు స్త్రీలకు గర్భముకలిగి 3, 4 నెలలునుండి తర్వాత గర్భస్రావముకూడ సంభవించుచుండును. దీనిని సేవించినచో ఇటువంటి దోషములుకూడ నివర్తించి ఆయుష్మంతులగు పిల్లల నీనుదురు.

ధర బుడ్డి 1 కి. రూ 1-12-0

1–15–0 టేబిల్ టైంపీసు 1–15–0

పైకనుపఱచిన ధరకు సరియైనకాలమును చూపునట్టియొక టేబిల్ టైంపీసు దొరుకునుండని మీరెవరైనను తలచియుందురా ?

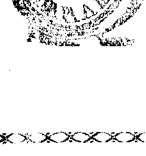

పటమందు చూపబడియుండు టైంపీసు శుభ్రమైన నిక్కల్ వెండిచే చేయబడినది.

దీనిని ఆఫీసులందునూను సంచుకొనిన మిగుల అందముగా నుండును. [illegible] [illegible] చేయబడునది [illegible] [illegible]. [illegible] పటముగా [illegible] చేయబడును. వెల రూ 1-15-0

తపాలుకర్చులు 0-6-0 ఒకడజను టైంపీసులు 20-0-0

ఆనందవాహిని ఆఫీసు,

244 టంకశాలవీధి, మదరాసు.

మేహ కులాంతక భైరాగి నూనె.

మేహరోగములలో ప్రధానమయినది తెలుపు బట్టంటు, సెగ రోగములకిది ఉత్పత్తిస్థానము. ఇది స్త్రీ పురుషులు మితిమీరి సంపర్కము చేయుటచేత మిక్కిలి వేడిచేసి యింద్రియస్థానము వ్రణమై అచటనుండి చీముగా బయల్వెడలును. అప్పుడొకవిధమగు అంటురోగ మేర్పడి దానిచేత చెడ్డనీరు శరీరమందంతటను వ్యాపించ నారంభించును. మూత్రనాళము మూత్రాశయము వ్రణమై యుండుటచేత సవాయి వ్రణము అనియు కంఠము, చెవులు, ముక్కు యీ స్థలములలోను వ్రణము లేర్పడుటచేత గళగండ గండమాలలనియు, శరీరమందంతట ఒకవిధమైన దద్దురులుగలిగి అవి కఠినముగా నుండుటచేత గ్రంథులనియు, అవి మూలుగుకాయలంతేసి యగుటచేతను, అచ్చటచ్చట నాగ్రంథులపై వ్రణములేర్పడుటచేత సవాయి వ్రణములనియు రక్తము చెడుటచేత, నీరు మున్నగువాటియందు మాధుర్యమేర్పడుటవలన మధుమేహమనియు; పిదప వాతరోగము జనించి చేతులు, కాళ్లు మున్నగునవి కదల్చుటకును శక్తిలేక పోవుటవలన పచ్చవాతము, పక్షవాతము మున్నగు పేరులతో ఆ వాతరోగము ప్రబలమగుటచే మేహవాతమనియును, నానారోగముల నిట్లు పుట్టించుచున్నది యీ సెగరోగము. దానిని గమనించి చికిత్సలను చేయకపోయినచో తుదను కుష్ఠువ్యాధిని కలుగజేయుచున్నది.

పైచెప్పిన వ్యాధులలో దేనిచేనైనను కష్టమునొంది యుండువారు మాయొక్క భైరాగి నూనెను పుచ్చుకొందురేని 3 దినములలో స్వస్థతచెందుదురు. ఈ నూనె మహాత్ముడగు నొక భైరాగిచే తెలుపబడినందున దీనికీపేరిడియున్నాము. అనేకులీ నూనెను సేవించి గుణము నెరిగియున్నారు. దీనిలో రసగంధక పాషాణాదులు చేరలేదు. ఇది వనమూలికలచేతనే తయారుచేయబడినది. దీనికి కఠిన పథ్యములేదు. కొన్నిమందులు అపథ్యము చేయుటచేత, కాళ్లు చేతులు పట్టుకపోవుటకలదు. అట్టి దుర్గుణములీ నూనెకు లేవు. 3 దినములలో స్వస్థతనిచ్చు సూచకములేర్పడునేని రోగులు వారివారి బలమునుబట్టి 7 లేక 14 దినములవరకు సేవించవలయును. అటుల సేవించినచో మరల ఆరోగ్యము తిరుగ చెడదు. పగుళ్లు, పట్లు మేహవ్రణములు కుష్ఠము తెలుపు మున్నగాగల రోగములన్నిటిని నివర్తించుటచేత మాయొక్క నూనె జగత్ప్రసిద్ధి చెందుచున్నవి.

7 రోజుల నూనె	రూ 3-0-0
14 ,,	రూ 5-0-0

అయస్స్వర్ణ ద్రావకము.

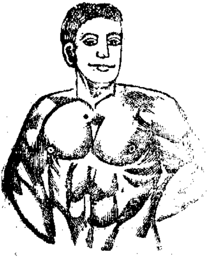

ఇది క్రొత్తరక్తమును కల్పించుటయందమోఘమైనది. రక్తమును శుభ్రపరచి ఆయువుపులనువృద్ధి చేసి, ఓజస్సును, ముఖ వశీకరణమును ఒసంగును. నరములకు పటుత్వమిచ్చును, శుష్కించిన శరీరమునకు పుష్టినిచ్చును, బుద్ధి శక్తి నొసంగుటయందు [illegible] అయస్స్వర్ణ ద్రావకమే మిక్కిలి శ్రేష్ఠమైనది. ఇది [illegible] కను గొనబడిన అపూర్వౌషధము. ఇనుము వంటి లోహమును [illegible] స్వర్ణముతో చేర్చి ద్రవ రూపముగా చేయబడినది. ఇంగ్లీషు డాక్టర్లు దీనిని కొనియాడి ఉపయోగించుచున్నారు. దీనిని ఉపయోగింపతగిన వారు:—నరములు పటుత్వము తగ్గినవారు, పైత్యపు వేడిమిచే తలవెండ్రుకలు నెరసిపోయినవారు వెండ్రుకలూడుటచేత తలబట్ట కట్టినవారు, [illegible] చేసి, యీ కారణముచేత కండ్లు మంటలు, అరికాళ్లు, అరచేతులు మంటలు బుద్ధిహీనము [illegible] ముస్సుగునవి కలవారున్ను, [illegible] కన్నులయందును [illegible] బలహీనముగా నుండువారున్ను, కామిల (పసిరికలు) అను రోగము చేత కండ్లు పచ్చబడి దృష్టిమాంద్యము గలవారున్ను చేతులు, కాళ్లు ముస్సుగు [illegible] అలో మేహ [illegible], [illegible] కలవారున్ను, [illegible] వాతముచేత ఆకలిలేనివారు గుల్మ వ్యాధిచే పీడింపబడువారు [illegible] మిక్కిలి శుష్కించినవారున్ను [illegible] దరున్ను యీ ద్రావకమును 24 [illegible] పుచ్చుకొందురేని అన్ని రోగములు నివృత్తియై [illegible].

24 దినముల మందు బుడ్డి 1 కి రూ 1 8 0

భోజనమునకు పిదప ఒక అవున్సు నీళ్లలో 10 చుక్కలవంతున యీ ద్రావకము నుపయోగించినచో [illegible]. పథ్యములేదు.

అమెరికన్ రోమసంహారి మందు.

10 నిముషములలో [illegible]. [illegible] మిక్కిలి సులభముగను, శ్రమములేకను, మంటలు లేకయు, చర్మముయొక్క కాంతిని చెడుపకయు రోమములను ఊడిపోవునట్లు చేయవచ్చును. 10 నిముషములలో దీని తమాషా చూడవలయునంటే వెంటనే దీనిని ఉపయోగించుడు.

ఒక బుడ్డి మందు రూ 0 12 0

మన్మథ స్తంభన మాత్రలు.

ఆశ్చర్యమైనది! ఘంటసేపులో గుణమును తెలుపునట్టది!!

గుణములేదని నిరూపించువారికి రూ 100 లు ఇచ్చెదము.

స్నేహితులారా! అనేకులనేక రకములుగా తయారుచేసి అనేక పేళ్లు కల్పించి పంపుచుండు మాత్రలను మీరు చవిచూచియేయుందురు. అయితే గుణమును మాత్రను మీ కంటిగియుండరు అనుట నిశ్చయము. మాయొక్క స్తంభన మాత్రలట్టివి కావు. "కోడి" వలె అతి శీఘ్రములో స్ఖలితమైపోవు స్వభావము గలపురుషులు ఈ మాత్రలలో నొకటిని సాయంకాలము ఆరు గంటలకు నోటవేసుకొని మింగి తర్వాత పాలు తాంబూలము వీటిని పుచ్చుకొన్నపిదప ప్రవర్తించి చూచినచో మహత్తైన సుఖానందమును పొందగలరు. అనుభవించి చూచినవారికే దీని తత్త్వము తెలియును. ఈ మాత్రలను సైతం క్రమముగా చెప్పినమేరకు 10 రోజులు సేవించిరేని పురుష సింహమువలె బలము, గులాబిపువ్వువంటి ముఖ కాంతియు, వర్చస్సున్ను, ధైర్యమున్ను కలుగును. పలుచబడిన యింద్రియమును గట్టిపరచుటకు దీనివంటిది మరొకటి లేదు. గ్యారంటిగా నుండెదము. ఉపయోగించు విధము మందుతో కూడా పంపబడును. నోటుసే ప్రాయుడు. డబ్బి 1 కి రూ 2 0 0

మేహ సెగ సంహారిణి.

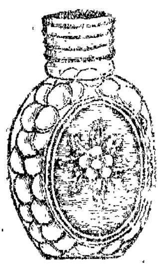

మూత్ర నాళమునందేర్పడు అన్ని రోగములనాబాలానందకరముగ కలుగజేయునట్టి అద్భుతమైన మందిదియొక్కటే. మనదేశమునిందు సెగరోగము, ... పురుషులు, ... మేహము అను నిత్య నానావిధ సెగరోగములను పోగొట్టును. మరియును, మూత్రనాళమందు పుండ్లు, మిక్కిలి బాధ, మూత్రమును స్రవించుట, రోమ నాళములు బిగపట్టినట్లుండుట మున్నగు నీబాధలను 2 ఘంటల స్వల్పకాలములో నిర్మూలము చేయుననుటలో సందేహము లేదు. మేహరోగము అనే కల్లు వ్రణములను ధ్వంసముచేసి యెప్పటికిని యీ వ్యాధిని రానీయక చేయునట్టి ఔషధరాజమిదియే. క్రూరమగు తెలుపు బట్టంటు రోగముగలవారు దీని నొకసారి ఉపయోగించి చూచినచో మంచిది. బుడ్డి ధర. రూ 1-8-0

శ్రీలైట్ వాచ్ కంపెనీ, పింటు బిల్డింగ్సు, మదరాసు.

నాగరిక యువతీమణులు ధరించు కంఠ హారము.

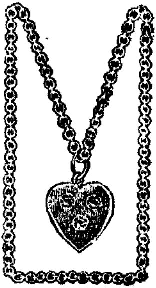

ఇది శుభ్రమైన 18 క్యారట్టుల గోల్డుగోల్డు ప్లేటుచే తయారుచేయబడిన (నెక్లెస్ అను) కంఠహారము. ఇది అమెరికా దేశమందు చేయబడినది. 3 సంవత్సరముల వరకు మచ్చుమాయక క్రొత్తకళతో నుండును. అంతవరకును గ్యారంటీనిచ్చెదము. ఇది శుభ్రమగు గోల్డుగోల్డుచే చేయబడి మంచి యిమిటేషన్ మణులు పొదగబడియున్నవి. దీనిని తయారుచేయువారి శిల్ప సామర్థ్యమును యీపటమందలి హారమును చూచిన తెలియును. వీటిలోనింక ననేకరకములున్నవి. దీనికి పతకము (టీకా) కూడాకలదు. నేత్రానందకరమైనది, అచ్చపు బంగారుచే తయారుచేసినట్లు యుండును. ఏదేశస్థులును దీనిని ఉపయోగించవచ్చును.

దీని వెల రూ 1-8-0

పడకటింటి ముచ్చట్లు.

ముద్దులు! ముద్దుల రుచి తెలియనివా-రెవరు? దాని యింపైన యమృతమును గోరనివారెవరు? పుట్టినబిడ్డకు తల్లి పెట్టుముద్దు-పిదప తండ్రి యిచ్చుముద్దు-యౌవన మిచ్చిన ప్రణయి నీముద్దు-ఆవల పుత్రీపుత్ర పౌత్రీపౌత్రులకిచ్చు ప్రియమైనముద్దు-కావున పుట్టినప్పటినుండి చచ్చువరకు ముద్దు మనుష్యుని వెంటనంటి వచ్చుచున్నది. ఇట్టి ముద్దుల రుచిని-యమృతంపు ముద్దులను-ముద్దుల మర్మమును మీకు తెలియజెప్పగ లేదా! ఈ గ్రంథము పడకగదు లెటులుండవలసినదియు, దాని నేవిధముగ నలంకరింపవలసినదియు, భార్యభర్తలు పడకటింట్లలో నెట్లెట్లు ప్రవర్తింపవలసినదియు, వారిసరసాలాపములు, సుఖకర సంయోగ విధానము, శతవిధములగు ముద్దులు, ముద్దులలోని రకములు, స్త్రీలను ముద్దుకొను విధానములు, తియ్యనిముద్దులు, కమ్మనిముద్దులు, ఆశీర్వచనపూర్వకమగు ముద్దులు, గౌరవసూచకమగు ముద్దులు, గ్రాంథిక ముద్దుల మొదలయిన ముద్దులు "పడకటింటి ముచ్చటలు"లో చూడగలరు. ఇంతియేనా? ముద్దులవలన లభించు లాభనష్టములు, మున్నగు నెన్నియో విషయములు యిందుకలవు.

వెల స్వల్పము 0 8 0

ఆనంద వాహిని ఆఫీసు, 244, టంకశాల వీధి, మదరాసు.

ఈస్టు వెస్టు కంపెనీ, తంబుచెట్టి 233, మద్రాసు.

అద్భుతమైన సినీమా.

పూర్వం దీని వెల 20 రూపాయలు. ఇప్పుడు 6—8—0.

అమెరికాలో తయారుచేయబడిన చిన్నసైజు యంత్రము

(ఎలెక్ట్రిక్కు దీపము బ్యాటరీతో కూడ యిచ్చెదము)

మిక్కిలి నూతనమయిన యీబయిస్కోపు యంత్రంచేత మీరు పెద్ద

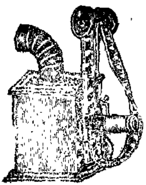

బయిస్కోపులలో చూచినచిత్రములను యింటిలో కూర్చుండి ఆనందించవచ్చును. రాజులు, సైన్యసామానులు, పశువులు, మోటార్లు, రయిళ్లు, ఆకాశ విమానాలు, వీట్లచేగలిగే ఆశ స్తులు, ఫ్రెంచిదేశపు స్త్రీల లీలావిశేషాలు, కొండలు నదులు, మున్నగు ప్రదర్శనాలు, కదలుట, నడుచుట పరిగెత్తుట మున్నగు చర్యలు యిటువంటివి కూడా స్పష్టముగా యిందులో కనబడగలవు. ఈ యంత్రంతో కూడ ఒకగజం ఫిలిముకూడా పంపించెదము. యంత్రమును వాడేవిధం కూడా యంత్రముతో పంపబడును. ఈ క్రొత్త సంవత్సరమునకు క్రొత్తగా మెషీనులను తెప్పించియున్నాము. కాబట్టి మీ పిల్లలకు ఒక యంత్రంకొనియిస్తే ఆనందిస్తారు. ఈ సమయంలో పాశ్చాత్యదేశంలో వేలకు వేలుగా ఈ యంత్రాలు కర్చు అవుతూ ఉంటున్నవి.

యంత్రము వెల	రూ	6	8	0
ప్రత్యేకముగా ఫిల్ము గజం 1-కి	అ	0	6	0
డిటో 3 గజాలు	రూ	1	0	0

భట్టి విక్రమాదిత్యుని కథ.

దీనిలో భోజరాజు జననము మొదలుకొని విక్రమాదిత్యుడు ముప్పదిరెండు సోపానములుగల సింహాసనమెక్కినది, అడవియందు బారు నెలలు, యింటియందు బారు నెలలు గడపినదియు భేతాళుడుచెప్పిన యిరువదినాలుగు కథలును, ప్రతిమలుచెప్పిన ముప్పదినాలుగు కథలును చాలా కాలము రాజ్యముచేసిన విధమును గలవు ప్రతికథయు బహువిచిత్రముగా చెప్పబడియున్నది. ఇదిగాక కథకు తగినట్లు చిత్రమైన పటములతో అచ్చొత్తింపబడి యున్నది.

దీని వెల రు. 2 0 . 0

[illegible] పుస్తకశాల, 244, టంకశాల వీధి, మద్రాసు.

ఆహా! **ఏమీ యీ కాలమహిమ!!**

క్రిస్టల్ జ్యోతిషపు బంతులు

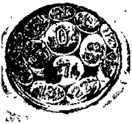

యువకులారా! మీరు ప్రేమించు స్త్రీలయొక్క మనోభావములను తెలుసుకొన త్వరపడుచున్నారుగదా? ఆమెను ఎప్పుడు వివాహమాడవచ్చునని యనుకొంటున్నారుగదా! ఇంకను లోకమునందు నాకు గొప్ప కీర్తి అయిశ్వర్యము మొదలగునవి ఎప్పుడు కలుగునాయని నిరీక్షించుచున్నారుగదా? యువతీ మణులారా! మీరున్ను మీ జీవితమును మిక్కిలి సంతోషముతో గడపుటకు మంచి చెడుగులను తెలిసికొని సరియైన త్రోవలో నుండవలయునని తలచుచున్నారుగదా? పెద్దలారా! మీరుకూడా మీ సంతతివారు సుఖముగా వర్ధిల్లుదురాయను విషయమును తెలుసుకొని మీరానందించవలయునని అనుకొంటున్నారు గదా! కావున యువతీయువకులారా! పెద్దలారా! పూర్వకాలములో తలచినవాటిని తెలుసుకొనుటకు స్ఫటికమణి ([illegible])ని దగ్గర ఉంచుకొనుచుండిరని ఈ శోధనని పురాణాలు తెల్పుచున్నవి. పెద్దలచేతను వినుచున్నాము. ఇప్పుడట్టి అద్భుతమణి మన దగ్గరకు వచ్చియున్నది. కనుక దీనిమూలంగా మీరిప్పుడు కోరిక తీరునో లేదో తెలిసికొన వచ్చును. ఈ బంతులో 32 అంకెలు ఉన్నవి. జాతకాలవలన మీరు తెలుసుకోవలసిన విషయములను తెలిసికొనవచ్చును.

ఈ బంతిని వాడే విధానము మొదలగునవి [illegible] పుస్తకముతో కూడ యీబంతి ఒక అందమైన పెట్టెలో నున్నది. దీని వెల 1-8-0. వి.పి. ఛార్జి వేరేఅగును.

విచిత్రమైన టెలిఫోను

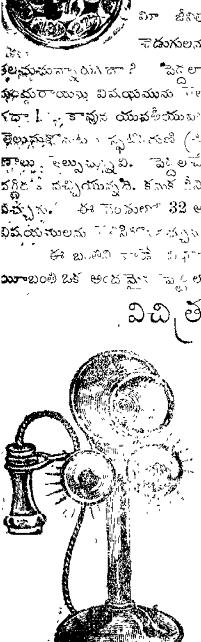

ఇది జర్మనిలో తయారుచేయబడినది.

దీనిలో మాట్లాడేవానికిన్ని, వినేవానికిన్ని విడివిడిగా రెండు సామాన్లున్నవి. [illegible] లోపల నుండే తీగ ఒకటికూడా యిందులో చేర్చబడి ఉన్నది. ఇప్పుడు పెద్ద పెద్ద పట్టణములలో వాడుచుంటూ ఉండే టెలిఫోనువలెనే యిదికూడా ఉపయోగిస్తుంది. దీని పొడవు 9 అంగుళములు. ఇందులో గంటలు [illegible] బాగా అమర్చబడి ఉన్నవి. ఇది చూడడానికి చాలా అందంగా ఉంటుంది. ఇటువంటి వస్తువని కరీదు చాల తగ్గించియే యున్నాము.

టెలిఫోను 1-కి ధర **2-12-0**

తపాలు కర్చు 0-10-0 అవును.

సీతా—రామ—రావణపెట్టె

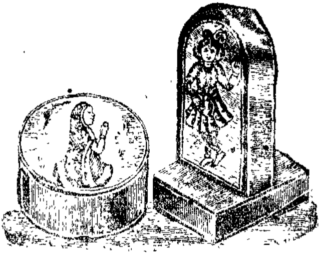

ఇదియొక ఆశ్చర్యకరమైన పెట్టె, యిందులో సీతా రామ రావణ అనే మూడు బొమ్మ లుంటై. వాటిలో సీతాదేవి విగ్రహానికి యెదురుగా రాము లవారి విగ్రహాన్ని చూపితే ఆ సీతా విగ్రహం చేతులు జోడించి నమస్కారం చేస్తూ ఉంటుంది. రామునియందంత ప్రేమట ఆవిగ్రహానికి! అలాగె రావణ విగ్రహాన్ని చూపితే ఆ సీతా విగ్రహం కోప్పడుతుంది. రివ్వున తిరిగి రావణునికి వెన్ను చూపుతుంది. రావణాన్ని మనస్సు [illegible]. మహాశ్చర్యం! ఏమి యీ తమాషా! కాబట్టి ఇది పిల్లలు [illegible] అందరు [illegible]. [illegible] ఒకసారైనా ఆర్డరియ్యండి. [illegible] స్వల్పంగానే ఉన్నది.

పెట్టె 1-కి ధర 3-0-0. తపాల ఖర్చులు ప్రత్యేకము.

అద్భుతము! ఎక్స్‌రే గొట్టము అద్భుతము!!

పాశ్చాత్య శాస్త్రజ్ఞునిచే కనిపెట్టబడినది.

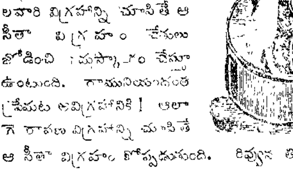

ఇందులో బూటక మేమియు లేదు. గనుక అందరును తప్పక ఒకటి కొనుక్కోవడం మంచిది. వెలుతురు [illegible] దగ్గర ఉంచుకొని చేతిని [illegible] చూస్తే ఆ పై భాగములోనుండి ఎముకలు బాగుగా కనబడును. [illegible] కనబడును. [illegible] చేతి [illegible] కనబడును. [illegible] విషయాలు కనుక్కోవడము [illegible] సహాయ మైనది. [illegible] ప్రకారం [illegible] అభ్యంతరం లేకుండ [illegible]. [illegible] ఉండుటచేత వెంటనే ఆర్డరిచ్చి తెప్పించుకొనడము మంచిది.

గొట్టము 1-కి వెల 1-14-0.
వీ. పీ. చార్జి వేరే అగును.

ఆనంద జనకములు !   మనోహరములు !!

ర స త రం గ ము లు

అయిన

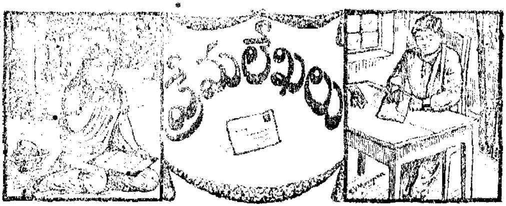

([illegible])

[illegible]

[illegible]

[illegible] 1—0—0

[illegible]

[illegible] 244, [illegible] మద్రాసు.

త్వరపడుడు ! త్వరపడుడు ! !

శ్రీ

సంగీతామృత కీర్తనములు.

రసిక శిఖామణులారా !

ఈ యక్షగానములుగల పుస్తకము ఇదివరకు 3 భాగములుగ మాచే ప్రచురింపబడి యున్నది. దీని యందు శ్రీసద్గురు త్యాగరాజ స్వాములవారు శ్రీవారి యనుగ్రహము వలన వెల్లడిచేసిన [illegible] సాహిత్య బాహుళ్యములుగల కీర్తనములు సుమారు 296 కంటె నధికముగానున్నవి. ఈ కీర్తనములు మన పూర్వీకులైన సంగీత విద్వాంసుల చేతను ఆధునిక [illegible] సహృదయ హృదయాహ్లాదకరములై [illegible] సర్వజన సమ్మతమైన విషయమే. ఈ కీర్తనములను పాటకచ్చేరీలలో భజన కాలములలో నుపయోగించుటకొరకు సంగీతసాహిత్యముల నెఱింగిన కొందరు విద్వాంసుల సాయముచే [illegible] ప్రకటించినాము. అమూల్యములైనవి. [illegible] శ్రేయస్సు [illegible] పాడుకొనువారని విన్నట్టి వారిని [illegible] చేయదగినది. ప్రతిమానవుడును [illegible] భగవదనుగ్రహపాత్రు లగుదురుగాక,

దీని వెల గ్లేసు	...	...	రూ 1—12—0
డిటో తిక్	...	...	రూ 1—8—0
సంఘ్యాపంపినను వెల	...	...	అ 0—2—0

తపాలుచార్జి ప్రత్యేకము.

వత్సరాజ చరిత్రము.

అత్యుత్తమమైన వచన గ్రంథము చదువుటకానందముగా ఉండును. చాలరసవత్తరమైన గ్రంథము. ధర 0-14-0

స్త్రీ పురుష ప్రేమ రహస్యములు.

ఇందు స్త్రీ పురుష జాతులును, ఏయే జాతి పురుషు డేయేజాతి స్త్రీకి దగునని యును, స్త్రీని పురుషు డెటుల వశపరచుకొనవలసినదియు ప్రేమ ప్రవాహ విచిత్ర గమనము, వ్యభిచార దోషము. అనుకూల దాంపత్యము, సాంసారిక జీవనము వైవాహికములు శయ్యామందిర మర్మములు, సతీపతుల సరససల్లాపములు, యౌవనో ద్వేగము, పుంస్త్వవిహీన దోషములు శుక్ల నష్టము అపరిమిత సంభోగాభిలాషవలని దోషములు, గర్భధారణము, సత్సంతానమును బడయవలసిన మార్గములు ఈ మొద లయిన యంశము లీ "స్త్రీ పురుష ప్రేమ రహస్యము" లను గ్రంథమునందు సవిస్తరముగ విశదీకరింపబడెను. ఇయ్యది ఆంధ్రులగు ప్రతి స్త్రీ పురుషుల గృహమునందు పఠనీయ గ్రంథముగ నుపయోగింప బడవలయును. మఱియు దీనియందనేక చిత్రపటము లిల్లారుముద్దుగా సందర్భానుసారముగ పొందుపఱుపబడినవి. వెల రూ 1-0-0

ప్రపంచ వంచకుల మోసములు

ఇది ప్రస్తుతకాలమున మనదేశములో కొందఱు మోసవృత్తి నవలంబించి, పలు విధముల వేషము వేసియు, తంత్రములు చేసియు, ప్రజల నేమరించి, డబ్బును సొత్తులును అపహరించుచున్న మాయాకృత్యములను వేలువేలుగా విపులముగను వినోదముగను వివరింపబడిన నూతన గ్రంథము. ఇట్టిపుస్తకము యిదివరకు వెలువడలేదు దీనిని చదివిన మోసగాండ్రు చేయు తంత్రములు స్పష్టముగా తెలిసికొనగలరు.

దీని వెల రు. 1 8 0

సిద్ధమూలికా రహస్యము.

ఈలోకోపకారమయిన వయిద్య గ్రంథము వయిద్యానుభవముగలవారలకే గాక యితరులకు నుపయోగించునటుల తేటతెనుగున గద్య పద్యములతో వ్రాయబడియుండు టచేత నిది ప్రతియింట నుండతగినది. ఇందు పలువురు సిద్ధులు చెప్పిన యొనుబదిమూలికల చెత్తువిధము, మూలికల సంగ్రహించునపుడు పఠింపవలసిన మంత్రములు, లిఖింపవలసిన యంత్రములు చిత్రసహితముగ జేర్చబడియున్నది. ధర రు. 1 0 0

వాసన్ పుస్తకశాల, 244 టంకశాల వీధి, మధరాసు.

శ్రీమద్రామాయణ సంగ్రహము

రామాయణమునందలి ముఖ్యాంశములను సంగ్రహపరచి వ్రాయుటవలన ఈ గ్రంథరాజమును సంగ్రహరామాయణమనబడును. ఇందు దశరథుని రాజ్యవిభవమును దశరథునికి పుత్రులు లేనందున కులగురువగు వసిష్ఠులవారి అనుమతిని పుత్రకామేష్టి యాగము చేయుటయు; పుత్రోత్సవమును, శ్రీరామలక్ష్మణ భరత శత్రుఘ్నుల జననము విశ్వామిత్రులువచ్చి శ్రీరాములను యాగసంరక్షణార్థము పంపుమని దశరథుని కోరుటయు, వసిష్ఠులవారి అనుమతిని విశ్వామిత్రుని వెంట రామలక్ష్మణులను పనుపుటయు, విశ్వామిత్రు యాగసంరక్షణమును, తాటకసంహారమును, విశ్వామిత్రుని వెంట మిథిలా నగరమునకు బోవుటయు, జనకుని పుత్రికయగు జానకిని వివాహముచేసుకొని అయోధ్యకు వచ్చుటయు, శ్రీరాములవారికి పట్టాభిషేకభంగమును తదనంతరము సీతాలక్ష్మణ సమేతుడై పితృవాక్యపరిపాలనార్థము అరణ్యమునకు జనుటయు, దండకారణ్యప్రవేశమున రావణుడు సీతను గొనిపోవుటయు రాముడు సీతను వెదకుటయు, వానరసైన్యముతో సేతువుబంధించి లంకజని రావణకుంభకర్ణులవధించి సీతనుగ్రహించి విభీషణునికి పట్టాభిషేకము చేయించి శ్రీరామలక్ష్మణులు సీతా సమేతముగా పుష్పకవిమానారూఢులై అయోధ్యకువచ్చి పట్టాభిషిక్తుడగువరకును ఆయాసందర్భముల చిత్రపటములచేర్చి ముద్దులొలుకు తెలుగుమాటలతో స్త్రీలును బాలురును కూడ బోధపడునటుల వ్రాయబడినది. ఇందలి కథ మిక్కిలి యద్భుతముగాను చదివెడువారికి యింపు పెంపొందజేయుడగు గ్రంథరాజము. దీని వెల 1 8 0

అపూర్వ చింతామణి.

(ఇదియొక హాస్యకరమగు నవల)

చింతామణి దేవలోకమునకు చెందిన వజ్రరాజముకాదు పురాణములయందు చెప్పబడిన బిల్వమంగళుని యుంపుడుకత్తెయగు వేశ్యయునుగాదు (చింతామణి) యీపేరు నవల యందలి నాయకి, రాచకన్నియ, సహజ సౌందర్య సౌభాగ్యములకు పుట్టినిల్లు——విద్యావివేకములకు రావు, తన ప్రశ్నావళికి సమాధానమొసగగలుగు రాకొమరునితప్ప వేరొక్కరిని వరింపనను ఘోరశపథముచేసిన ధీరచిత్తయగు యువతీలలామ సుమారు వేయిమంది రాకొమరుల యమపురికి సందర్శింప అంపకలిగినవారి కథాకల్పనావిధానమెంతయు చక్కగనున్నది నైతికవ్యవహారమధురము అత్యద్భుతసంఘమునను ఈ నవలారాజమే నిలయము చదివిచూచిన సర్వము విశదమగును.

1-వ భాగం 1 0 0 2-వ భాగం 1 4 0

రెండు భాగములు ఒకసారి కొనువారికి రు. 2 0 0

మంత్రసానిశాస్త్రము.

హిందూ కుటుంబములలో స్త్రీలు గర్భము ధరించునపుడు అనేక వ్యాధులను ప్రసవించునప్పుడు అనేక అపాయములను ప్రసవించిన వెనుక తెలివిలేనందున అనేక వ్యాధులు అపాయములు ప్రతిరోజు సంభవించుచునుట మనకందరికి తెలిసినదేకదా ? అయితే ఈ తెలివిలేమిని పోగొట్టి స్త్రీలు ఆరోగ్యముతో అపాయములేక సుఖ ప్రసవము కలిగేటట్లు అనేక విషయములు విశదముగా వ్రాయబడియున్నవి. చదివి చదివిన స్త్రీ పురుషులు తమ స్త్రీలకిచ్చి చదివించినాసరే, లేక తామే చదివి చదువని స్త్రీలకు వినిపించినాసరే చాలా ప్రయోజనము గలుగజేసి యిప్పుడు తెలివిలేమివల్ల కలుగు వ్యాధులను మరణములను ప్రతిటింటినుంచి తొలగజేయును. తెలివిలేని మంత్రసానుల చేతిలో బాలింతలు దొరకొని అనేక కష్టములనుభవించుచున్నారు. ఇందు 40 వివిధ చిత్రపటములతోగూడి రెండుభాగములు చేర్చి ఒకటేబయిండు చేయబడియున్నది.

వెల రూ 1-0-0

నిజమైన కాశీరామేశ్వర మజిలీ కథలు

ఇందు నీతి, వేదాంత, మత, సాంఘిక, [illegible] కలిగి యొక్కొక్క కథ ఒక్కొక్క [illegible] వెలయించుచుండును. ఇది స్త్రీపురుషు లందరికిని బోధపడునట్లు తేట తెనుగున సులభశైలిని 27 కథలను కాంచీపురమునుండి బయలుదేరి కాశికిపోయి కాశినుండి రామేశ్వరమువరకు 27 మజిలీలుగా ముద్రించియున్నది. ఇందులో కాశీ రామేశ్వరములనుగల [illegible] స్థలములయొక్క ఆర్టిస్టు పటములు గలవు.

రూ 1-0-0

దాంపత్య రహస్యములు.

ఇంతవరకును ఇంతటి యుత్కృష్ట గ్రంథము వెలువడియుండలేదు. యువతీ యువకులందరును యీ యుత్కృష్ట గ్రంథమును చదువవలయును. ప్రేమయన నేమి ; యువతిని యువకుడును, యువకుని యువతియును ప్రేమించుట యెట్లు ? దేశదేశముల యందలి వ్యభిచారము, స్త్రీ పురుషులయొక్క [illegible], వానినుపయోగించు విధానములు, పడకగదిలో స్త్రీ [illegible] సంభోగముయొక్క యుద్దేశములు, [illegible] సంభోగసుఖములు ననుభవించుటకు [illegible] డజేయుటకుగల [illegible] ఉపయోగించవలయును, ప్రసవ స్త్రీలను కాపాడుటెట్లు, [illegible] గ్రంథములో యున్న [illegible] విషయ సూచిక చిన్న అక్షరములలో నాలుగు పేజీలు గలది గానుంటె యీ గ్రంథ [illegible] యుండునో [illegible]. విషయము సులభముగ [illegible]. చదువుటకు బహు సొగసుగానుండును. సుమారు 300 పేజీల గ్రంథరాజము. 1-0-0

శ్రీరస్తు

ఆనందవాణి

[illegible] నొదవుపించుకొని [illegible]

[illegible] చేయించుకొని [illegible]

[illegible] [illegible]

[illegible] ముముక్షి [illegible].

సంపుటము [illegible]	19[illegible] సం॥ [illegible] 1–వ తేది. [illegible] [illegible]	సంచిక 3

పూర్వకాలపు పత్తెయూళ్లు

[illegible] భాగ్యము [illegible] [illegible] గారి [illegible] [illegible] [illegible] గారికేవి. [illegible] [illegible] నాగరిక [illegible] [illegible] లభించవు. [illegible] [illegible] ఇప్పుడున్నంత [illegible] [illegible]:—

[illegible] చేయుటకును [illegible] [illegible] చేయుటకును [illegible] [illegible] చేయుటకును [illegible] [illegible] చేయుటకును [illegible] [illegible] చేయుటకును [illegible] వస్త్ర

ములు నేయడముకు సాలెవారు, నూనె తీయడముకు తెలుకులవారు, చాపలుబుట్టలు అల్లడముకు మేదరవారు, బట్టలుఉతకడముకు చాకలివారు, క్షౌరముకు మంగలి వాద్యములకు మంగలివారు, చెప్పులు కుట్టడముకు గొడసలు, పశువుల కాపరులు, వ్యవసాయము చక్కబెట్టడముకు మాదిగవారు మొదలుగా అనేక వృత్తులు చేసేవారు అనేకజాతులవారు ప్రతిగ్రామం లోనూ ఉండేవారు. గ్రామము ఒకటి ఉంటే అందులో నై జాతులవారందరూ ఉండవలసినదే. ఊరిలో కాపురమున్న వారందరికీ ఈ అన్నిజాతులు వారిలోనూ ఒకరికొకరు ఒకరికి అవసరం ఉండడంచేత వారు విరోధములులేకుండా కలసి మెలసి ఏకీభావంతో ఉండేవారు. ఊరుగా దేవతలు ఉన్నప్పటికినీ అన్ని ఈ దేవతలకు, బ్రహ్మోత్స వాలు, పక్షోత్సవాలు, మాసోత్సవాలు, నక్షత్రోత్సవాలు మొదలగునవి ఊరంద రు మొత్తంమీద కలిసికట్టుగా చేయించేవారు. అది అందరికీ ఆత్మానందం కలిగించేది. కోనేటిదగ్గర మంచినీటి కొలను నిర్మ లంగా సురక్షితంగా ఉండేది. ఆ చెరువు నీళ్లు దేవుడి అభిషేకాలకు ఉప యోగించేవారుగనక, అందులో ఏలాటిమలినము చేరనిచ్చేవారుగారు. దానివల్ల గ్రామానికి నిర్మలమైన మంచినీటి సౌకర్యం ఉండేది. బ్రాహ్మ ణులలో వైదికులు, వేదశాస్త్రాలు, నేర్పుతూ ఉత్సవయజ్ఞయాగాది పరలోక సాధనములనుగూర్చి విచారణలు జరుపుతూ ఇతరులకు బోధ స్తూ, బ్రాహ్మణులకు బ్రాహ్మణేతరులకూ, పౌరోహిత్యములుజరుపుతూ, ఉండేవారు. నియోగులు ఊరిఅధికారములు చెలాయిస్తూ దేశ భాషలోను, రాజ భాషలోనూ పాండిత్యము సంపాదించి పిల్లబళ్లుపెట్టి సామాన్య విద్య అందరికీ నేర్పుతూ, కరణీకములుచేస్తూ, ఊరిలోని తగవులు తీరుస్తూ రాజసంస్థానాలలో వ్యవహారములు నడుపుతూ, వైభవముతో ఉండేవారు. బ్రాహ్మణులలో, శైవులు, వైష్ణవులు, వైఖానసులు కొందరు దేవాలయములలో అర్చనాది కార్యములు జరుపుతూ, సన్మానింపబడుతూ ఉండేవారు. సంగీతము, సాహిత్యము, వైద్యము, జ్యోతిషము, వేదాంతము, తర్క-వ్యాకరణములు మొదలైన శాస్త్రాలు, కళలు బ్రాహ్మలు నిరుపమంగా అభ్యసించి వాటిలో విద్వాం సులై ఇతరులకు నేర్పుతూఉండేవారు.

విద్యలు నేర్చుకొనే విద్యార్థులకు, అన్నవస్త్రాదులు కష్టము లేకుండా దొరికేవి. విద్యార్థులందరూ బ్రహ్మచారులుగా ఉండడం చేత మాధుకరం ఎత్తి జీవనం చేసేవారు. కాబట్టి అనాయాసంగా ఒకరికి తొందర లేకుండా వేళకు విద్యార్థులు సుఖభోజనం చేయగలిగేవారు. గురువులకు వారు జీతాలివ్వడం ఉండేదిగాదు. గురువుకు సేవచెయ్యడమే జీతమివ్వడంగా ఉండేది. ఆవిధంగా విద్యనేర్పే గురువులను చదువుకునే శిష్యులను ఊరివారు పోషించేవారు.

దేవాలయాలలో కుంభహారతులు మొదలయిన శుభకార్యములు జరుపుతూ వేశ్యలు సంగీతాభినయ విద్యలలో చతురురాళ్లై మన్ననలందుతూ ఉండేవారు. ఊరిలో శుభకార్యములు జరిగేటప్పుడు వేశ్యలు నల్లపూసలు గుచ్చియివ్వడం మొదలయిన శుభప్రయోజనములకు అవసరమై ఉండేవారు.

ఊరి పొలములు పండే పంటలలో వసూలుచేసే శిస్తులో, పురోహితులకు, ఉపాధ్యాయులకు, కరణాలకు, దేవాలయాలకూ, అర్చకులకూ, పంచాంగం వారికీ, చాకళ్లకూ, మంగళ్లకూ, కుమ్మరివారికీ, సాలెవారికీ ఇంకా ఇతర వృత్తులవారికీ, సంవత్సర గ్రాసానికి చాలిన జీతం ఇయ్యడం ఉండేది. దానితో వారు శాంతిగా సౌఖ్యంగా జీవనాలు గడుపుకొనేవారు. మిగిలినసొమ్ము దేశమేలే రాజుకు కప్పం కట్టేవారు. రాజు గ్రామాల యోగక్షేమాలు కరణాలు మొదలైన వారిద్వారా చక్కగా విచారిస్తూ ఉండేవాడు. దేశంలోని పాడిపంటలు దేశంలోనే ఖర్చయ్యేవి. అందరికీతగినన్ని వృత్తులుండేవి. వ్యర్థంగా కాలక్షేపం చెయ్యడానికి వీలుండేదిగాదు. సోమరితనం ఉండేదిగాదు. అందరూ చక్కగాపనిపాట్లు జరుపుకొంటూ ఉండేవారు. కాబట్టి అందరూ ఆరోగ్యవంతులై ఉండేవారు. దూరదేశ ప్రయాణాలు సాధారణంగా ఉండేవిగావు. ఊళ్లువిడిచి లేచిపోవడం సాధారణంగా ఉండేదిగాదు. దేశవిద్వరంవచ్చి ఇతర రాజులు దేశం కొల్లగొట్టడం సంభవిస్తే అప్పుడప్పుడు కొన్ని ఊళ్లు పాడుపడడం ఉండేదిగాని రాజవిప్లవం లేనప్పుడు ఊళ్లు సురక్షితంగా ఉండేవి.

ఊళ్లలో దుర్వ్యాపారాలు, కుతంత్రాలు, అప్పుడు హెచ్చుగా ఉండేవిగావు. ధర్మాధర్మముల విచారణ ఊరిలోనే జరిగేదిగనుక దొంగ సాక్ష్యాలు కల్పించి సత్యము అసత్యముగాను, అసత్యము సత్యముగాను మోసగించడానికి వీలుండేదిగాదు. విచారించే అధికారులు ఊరివారే అవడంచేత వాది ప్రతివాదుల యోగ్యతాయోగ్యతలు, స్వరూప స్వభావాలు వారికి బాగా తెలిసి ఉంటాయిగనక సాక్ష్యాల అవసరం అట్టే ఉండేదిగాదు. దొంగ సాక్ష్యాలు సృష్టించడానికి అధికారులను మోసగించడానికి శక్యమయ్యేదిగాదు. ఆయా దేశాలప్రజలు ఆయా దేశాలలో పండే తయారయ్యే వస్తువులతోనే ముఖ్యంగా జీవయాత్ర గడిపేవారు. దూరదేశాలనుండి వచ్చేవస్తువుల ఉపయోగం అసాధారణంగా ఉండేది. ముఖ్యంగా స్వదేశప్రజల అవసరాలకు సరిపోగా ఏమయినా పంట వస్తువులు, తయారయ్యే వస్తువులు, మిగిలితే ఇతర దేశాలకు వెళ్లేవి. ఇతర దేశాలని చెప్పడమే కాని అవి హిందూ దేశాంతర్భాగములే అవడంచేత వాని క్రయవిక్రయాలవల్ల వచ్చే మిగుళ్లు స్వదేశపు పల్లెటూళ్లకే చెందేవి. వానివల్లకూడా పల్లెటూళ్లు అభివృద్ధి నొందేవి, ఎట్లాగంటే:— తెలుగు దేశాన్నుండి కన్నడ దేశాని ధాన్యం ఎగుమతి కావాలెనంటే ఆ ధాన్యమును రెండు దేశాల కాపులు బండ్లుకట్టి వాటిద్వారా చేర్చేవారు. బండ్లకూలి అంతా బాట గ్రామాలకే దక్కేది. అమ్మేవారూ కొనేవారూ హిందూ దేశపువారే గనక ఎవరికి లాభము కల్గినా అది దేశంలోనే ఉండేది. పూర్వకాలం ఈవిధంగా ఒకదేశాన్నుంచి యింకొకదేశానికి సరుకులు వర్తకాలు సప్లై కావడానికి కొన్ని ముఖ్యమయిన బాటలుండేవి. అందులో ముఖ్యమైనది కాశీ రామేశ్వరాల బాట. దానికి తెలుగు దేశంలో "[illegible] బాట" అనిపేరు. ఆ బాటలో బాటసార్లకు సర్వసౌకర్యాలు ఉండేవి. అన్న సత్రాలుండేవి, మంచిబసలుండేవి, పశువులకు మనుష్యులకు కావలసిన సహాయములన్నీ, చక్కగా దొరకేటందుకు మంచి ఏర్పాట్లుండేవి. ఈ సౌకర్యాలకొరకై అనేకులు దానధర్మాలు జరుపుతూ ఉండేవారు. ఆ ముఖ్యమార్గములు ఎప్పుడూ జనాకీర్ణములై నిత్య

కళ్యాణముగా ఉండేవి. ఆ బాటలలో దుకాణములు అనేకములుండేవి. ఇతర దేశాల్నుండి వచ్చేవారు విక్రయించి [illegible] ఇతరులిక్కడి వస్తువులను కొనుకొని వెళ్ళటందుకు ఆ దుకాణాలు ఉపయోగ పడేవి. ఇప్పుడు చెన్నపట్నం, కలకత్తా, బొంబై మొదలయిన మహా పట్టణాలకు వెళ్ళితే నేకాని కొన్ని గొప్ప వస్తువులు దొరకవు. ఆనాళ్ళలో ఆలాగంటి వస్తువులన్నీ దండుబాట మొదలయిన రహదారి రోడ్లమీద దొరికేవి. కాశీనుంచి రామేశ్వరందాకా నడుమనడుమ అంచెలంచెలుగా ఆగుతూ వర్తకులు సరకులతో ప్రయాణాలు చేసేవారుగనక, ఆ బాటలు 'తిరిగే పట్టణాలు'గా ఉండేవి. ఇప్పుడు పట్టణాలలో లభించే ముచ్చటలు, అప్పుడు ఈ బాటలలో చుట్టుపట్టుల గ్రామాలవారికి చేరికనే లభించేవి.

గ్రామంమీద సర్వాధికారాలు ఊరి పెద్దలమీద ఉండేవి. గనుక ఊళ్ళలో పెద్దచిన్న తారతమ్యాలు చక్కగా పాటింపబడుతూ ఉండేవి. గృహస్థువచ్చి పిల్లను వెక్కిరించడము ఆనాడు ఉండేదిగాదు. ఊళ్ళలోనివారు తమతమ కష్టసుఖములకు తామే బాధ్యులమని గుర్తెరిగి అన్యులమీద ఆధారపడక జాగ్రత్తగా స్వసౌకర్యములు సంరక్షించుకొంటూ ఉండేవారు. ఆయాజాతులవారు ఆయాజాతుల వృత్తులను శ్రద్ధతో జరుపుకోకపోతే ఊళ్ళో జీవనాధారం ఉండేదిగాదు. కాబట్టి వృత్తులు సాంకర్యంలేకుండా చక్కగా సరిగా సాగుతూ ఉండేవి

ఇంటింటా గోపూజ సాగుతూ ఉండేది, ఆవునేతితో దీపారాధనలు జరుగుతూ ఉండేవి, బాలకులు గుమ్మపాలుత్రాగి మిసిమిగలిగి కోడె దూడలులాగు గంతులువేస్తూ ఉండేవారు. కమ్మని నెయ్యి పెరుగులతో దంపుడు బియ్యపు అన్నము, జొన్నన్నము మొదలయినవి ఆయాదేశాలలో పండే ధాన్యాల అన్నము తిని అందరూ ఆరోగ్య భాగ్యము అనుభవిస్తూ ఉండేవారు. తలకుదాటిన ఆశలుండేవిగావు. వేలకొలది పుటలచెత్త పుస్తకాలు చదవడముండేదిగాదు. లాంగ్ సైటు షార్టుసైటు మొదలయిన కళ్ళజబ్బులుండేవిగావు. నిమ్మకు నీరెత్తినట్లు నెమ్మదిగా గ్రామజీవనం సాగుతూ ఉండేది. ఇక నేడో.

త్వరితగతి

([illegible])

ఈశ్వరుడు ఒకే నడకమీద కాలచక్రం దొర్లిస్తున్నాడు. కాని మనుష్యులు వేరువేరు నడకలమీద భూచక్రంమీద దొర్లుతున్నారు.

పూర్వమెప్పుడో ఒకప్పుడు హిందూ దేశపు జనులు వాయువేగ మనోవేగాలతో భూచక్రంమీద దొర్లారట! అట్టి కథలు పురాణాల్లో అనేకం ఉన్నై. మను చరిత్రము చదవని తెలుగుచదువరి ఉండడా! ప్రవరాఖ్యుని కథనెరుగని కథకుడుండడా తెలుగు దేశంలో; ఓ యోగి వచ్చి మధ్యాహ్నం 12 గంటలవేళ కాలికి పసరు రాచేటప్పటికి అప్పటి కప్పుడే ప్రవరాఖ్యుడు హిమాలయం మీదికి వెళ్ళివాలాడట! సీతారాములు లంక నుండి అయోధ్యకు విమానంమీద వచ్చారట! ఆకుపసర్లు, మందు గుళికలు ప్రయాణాలుచేయించినవంటె కొందరు రిఫార్మర్లు నటెఅబద్ధం ఆకుపసరంటే గంజాయిపసరు కాబోల్ను, గుళికలంటే నల్లమందు ఉండలు కాబోల్ను అవి పుచ్చుకున్నవాళ్లకి మతిభ్రమణము వాయువేగ మనోవేగాల ప్రయాణాలు గోచరించి ఉండవచ్చునంటున్నారు. గాని; ఏమంటే ఏం! అవి జరగలేదని గుద్దిచెప్పడానికి వీలులేదు.

కాని యిప్పుడు విదేశాలలో దొర్లుడు మూడోకాలం మీదద్రుతగతిని సాగుతోంది. గంటకు 40 మైళ్లు లెక్కను రైళ్లు, 50 మైళ్ల

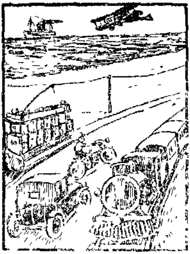

లెక్కను మోటార్లు, 100 మైళ్ళలెక్కను విమానాలు 20 మైళ్ళ లెక్కను స్టీమర్లు దూకడం మూడోకాలం గూకుడుగాదా! ఇవ్వాళ ఇండియా రేపు బర్మా ఎల్లుండి ఆస్ట్రేలియా ఈక్రమాన భూగోళమంతా ఒక్కచుట్టు 24 గంటల్లో సూర్యుడు తిరిగితే రోజుల్లో మనుష్యుడు తిరిగిరాగల్గుతున్నాడిప్పుడు.

లోకమంతా యీలాంటి శీఘ్రగమనంలో నడుస్తూ ఉంటే ఇప్పుడు భారతదేశం మాత్రం ఎప్పటినిల్నే తాబేటి నడకతో నడుస్తూ ఉంటుంది. కనక తన జీవితం యెట్లాగో అట్లాగే వాహనాలు కూడ యీ దేశానికి కలిగిఉన్నై. అందుకోసమే కాంగ్రెలు భారతదేశానికి దేశీయ పతాకం ఏర్పరచవల్సింటే "కూర్మపతాకం" ఉంచితే బాగుంటుందని దేశాభిమానులు కొందరు ప్రేరేపణ చేస్తున్నారిప్పుడు.

యీలాంటి త్వరితయుగంలోకూడ పల్లెటూళ్ళల్లో రెండెడ్ల బండ్లు తిన్నగ నడుస్తూ ఉండేవాటిని మనం చూడవచ్చును. అవి కొన్ని చోట్ల నడుముల్లోతు బురదలో చిక్కుకొని మరికొన్ని జతలఎడ్ల సహాయం వచ్చేదాకా కదలలేక పడివుండటం కద్దు.

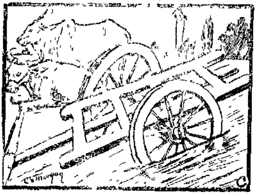

కొన్ని ఊళ్లలో బాట లనేపేరుకూడ ఉండదు. ఎగుడు దిగుడు పల్లాలు యిబ్బంధులుగా ఉండేవి. వాటిలో ఒంటెద్దుబండి కూడా పోవటానికి కష్టం. పక్కన ఉండే బొమ్మజెముడు పొదల్లో చిక్కినా తప్పించుకోవడాతికి చావుయాతన.

ఈలాంటి కష్టాల్ని ఉద్దేశించి కొన్ని ఊళ్లల్లో కంచరగాడిద వాహనాన్ని యింకా వదలకుండా ఉన్నారు. అదిగాని నడుస్తూ ఉంటే నా పరవాలేదు. నిద్రపోవడానికి మొదలెట్టినా పితామహుడే వచ్చి లేపితేను లేవదు దాని మీద కూర్చున్న మనిషే నిద్రపోవలసిందే.

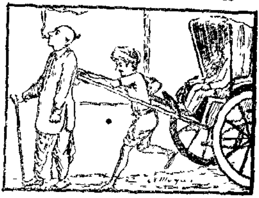

అయితే పెద్దబస్తీలలో ఇంత యిబ్బందులు ఉండవు. త్వరిత యుగానికి తగేట్లు కొన్ని సాధనాలేర్పడి ఉన్నై ఆసాధనాల్లోకి శాస్త్ర సౌకర్యమయినది ఒక రిక్షాబండియే దాల్లో ఎక్కి నంకర టింకరలుగా ఉండే సందుగొందు లోక్కూడా పోవచ్చును. అయితే కొన్ని వేళల్లో మనుష్యుల వీపులడ్డబడుతాయి.

రిక్షా బండిమీద పోయ్యేది మహా పాపమని కొందరు జీవ కారుణ్యం గలవాళ్లు అంటారు. అయితే డబ్బు కొవ్వాక నైపు

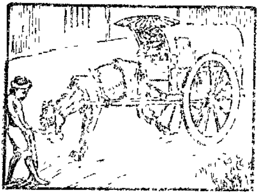

పోట్లగడవ్వాలిగదా అనే బీత్తనం ఒక వైపు ఉండేవరకు ఆరిక్షా బండ్లకు ఆపత్తులులేవు. వాటికి బదులుగా జట్కా బండ్లకే అపాయంకలిగి ఉన్నది. అపూర్వంగా కనబడే ఒకటి రెండు బండ్లలో కట్టివుండేది గుఱ్ఱమా గాడిదా అని కనుక్కోవడం కష్టంగానే ఉంటుంది.

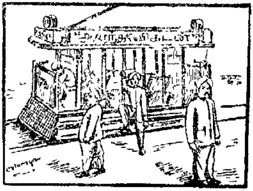

చెన్నపట్నపు ట్రాం బండ్లు సాధారణంగా అతివేగముగా పోయ్యేవనే చెప్పవచ్చును. మయిలాపూరిలోనుంచి బ్రాడ్వేకు రావల్నంటే ఒకటిన్నర గంట కావకాశమే అగును. మధ్యలో "కరంటాఫ్" అయిందంటే స్మాల్ కాజు కోర్టులో పనిచేసే పద్నాల్గణాల రకంవకీళ్లు ట్రాంలో ఉరన్నారంటే చూడాలి ఆముచ్చట.

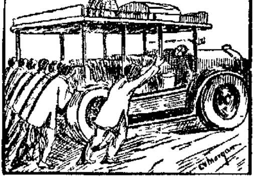

మోటారు బస్సులు వేగంగా పోవడంలేదని యెవరూ చెప్పటానికి వీలులేదు. అయితే ఆ పాడుబండ్లకు రిపేరీ అప్పుడప్పుడు వస్తూ ఉంటుంది. సరైన సమయానికి చేరుకోవల్నంటే అప్పటికి పెట్రోలున్న లేకపోతుంది. ఇట్టి సందర్భాలలో ప్రయాణం చేసే వారే ఆబస్సులును నెట్టుకొని పోవాల్సివస్తుంది.

ఇదిగో దీన్ని "గై సైకిల్" అంటారు. దీనిని నడిపేవిధం

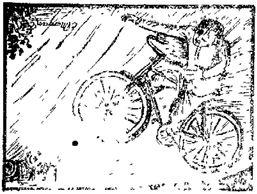

తెలిస్తే ఎవరిని లక్ష్యంచేయకుండా యిష్టమైనప్పుడు యేచోటికైనా వెళ్లవచ్చును. అయితే కొన్ని సమయాలలో యిష్టంలేని చోటికి కూడా పోయ్యేటందుకు సంభవిస్తుంది. ఇదిగో చూచారా యీ పటంలోని సైకిలుమీద మోటరు ఎక్కేసింది. దానిఫలితమేమంటే 50 ఏళ్లలో ముగిసే ప్రయాణాన్ని ఒక్కనిమిషంలో ముగించుకొని డబిక్కున వైకుంఠం చేరారు.

నేలమీద పరిగెత్తే వాహనాల్లోకి చాలావేగం కలిగినది ఒక మోటారు బైసెకిలే అనవచ్చును. చెన్నపట్టంలోని బీచీకి సమీపంగా ఉండేటువంటి మంచి రస్తాలుగా ఉంటే అటిబండ్లకు చాల ఉత్సాహమే. గ్రహచారంచాలక పల్లెటూళ్ల బాటలలో మిక్కిలి వేగంతో వెళ్లితే ఏమగును తెలుసునా.........

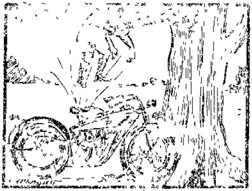

ఈ కలియుగంలో మిక్కిలి అపూర్వమైన వాటిలోకి వాయు

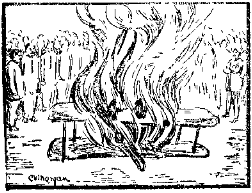

విమాన మొక్కటే. అయితేమన హింమా దేశపు పేరును స్మరించేటప్పటికే దానికిన్నిటికి అపాయం ఏర్పడుతుంది. ఇందియాకున్ను ఇంగ్లాండుకున్న విమానాల మూలాన తపాలు తీసుకొని వెళ్ల

టానికి ఏర్పాటుచేశారు. కాని యింతల్లో రెండుసార్లు ఆటపాళ్లకు ఆపత్తు సంభవించింది.

కాబట్టే వీటినంతా ఆలోచించి చూచే సరికి అన్ని విధాల ప్రయాణాలకంటే కాలినడక శ్రేష్ఠమైనదని తెలుస్తుందిగదా? కాబట్టి "పాదచారుల సంఘమని" ఒక సంఘాన్ని ఏర్పాటుచేసి కాలినడక ప్రభావమును క్రమముగా చర్చలో తెచ్చేదానికి ఏల ప్రయత్నించకూడదు?

గయ్యాళికంప

సీ॥ చలికాఁడు చెంతకుఁ జేరి చేయంటితే
అట్టుగాజులు చిట్లఁగొట్టుకొనియె
ఆఁడబిడ్డది నీకు కూడదంచును జెప్ప
ధూయని ముఖమున తుపరరాల్చె
ఇరుగు పొరుగువార లిది బుద్ధి గా దన
వారిపై దుమ్ము తూర్పారఁబట్టె
అత్త మామలు చూచి యాజ్ఞ శిక్షలుచేయ
పుట్టింటికిని పారిపోవఁజూచె
పుస్తె పూసలు రెండును పుణికిపోసె
పీడు వాడలు గగ్గులకాడుచేసె
ఇంటి గుట్టెల్ల రచ్చల కెక్కఁజేసె
అలుగాదయ్య! అదియె గయ్యాళికంప.

మా మేనత్త

(గత సంచిక తరువాయి)—

నాడే ఆవిడ హృదయ క్షేత్రంలో మాకుటుంబంమీద అసహ్యాబుద్ధికి అంకురారోపణం జరిగింది. నేనిక యీయింట్లో ఉంటే వంశగౌరవం వల్లకాడై పోతుంది. చచ్చింతర్వాత స్వర్గానికి పోవడం సంభవించదు, అని సాగించింది. నిజంగానే అట్టి భయం ఆవిడకు మొలకెత్తింది. అయినా పెద్దవాళ్లని మమర్నందరినీ చిన్నప్పటినించీ పెంచిన ప్రేమ, మాకు ఆవిడమీద ఉండే గౌరవాదరాలూ, మరిన్ని మాదొడ్లో ఆవిడ తనచేతులారా నాటిపెంచిన జేమ, దానిమ్మ, దబ్బ, నిమ్మ మొదలయిన చెట్లమీది వాత్సల్యమూ, ఆవిణ్ణి మా యిల్లు విడవన్వకుండా యింకా చిరకాలం నిర్బంధించినవి.

తన ఆదాయము యావత్తూ మాకుటుంబ క్షేమానికే ఖర్చు పెట్టుతూ ఉండేది ఆవిడ మొదట మొదట—తర్వాత మాపిల్లల మీద, కోడళ్లమీద, రోతపుట్టి పెరగడం సాగించిన కొద్ది ఆవిడ తన రాబడిని కొంత కొంత నిలవ చెయ్యడం సాగించింది. మొట్టమొదట ఆవిడ ఉద్దేశాలేమిటో తెలిసినై కావుగాని పోనుపోను, తానొక కొడుకును పెంచుకోవలెనని, ఆకొడుకు, పట్టణవాసాలు' కలికాలపు వేషాలు, ఎరగనివాడుగా, శిష్టాచార సంపన్నుడుగా, తన అత్తవారియింటి సంప్రదాయం సంరక్షించే వాడుగా ఇంగ్లీషు చదువులు ఏమిటొ యెరగని శుద్ధవైదికుడుగా, ఉండవలెనని ఆశపడుతున్నట్లు వెల్లడి అయింది.

తన ఆదాయం కొంచెం కొంచెంగా వేరుపరుచుకొంటున్నట్టే ఆవిడ క్రమ క్రమంగా తన అన్నపానాలుకూడా వేరుపరుచుకో సాగించింది. అది ఎందుకు సంభవించిందంటే :—

మా పిల్లలు చెన్నపట్నంలో చదువుకొంటున్నారు. కాఫీలు, ఉపమాలు, ఇడ్డెనలు, అక్కడ వాళ్లకు బాగా అలవాటైనై.

పల్లెటూళ్లవాళ్లంరా నాయన్నా రావద్దుమీకీ అలవాట్లు అని నేను అప్పుడప్పుడు చెప్పిచూశాను గాని లాభంలేక పోయింది. పల్లెటూళ్లలో చారెడు నెయ్యి చిక్కని మజ్జిగ, ముద్దపప్పు, వేసుకు భోంచేస్తే చిరుతిండ్ల అవసరం ఉండదుగాని, పట్నవాసాలల్లో మిల్లిగరిటె నేతులు, చల్లనీళ్లు మరబియ్యం, నిస్సారపు కూరలు తినేవాళ్లకి కాఫీ ఇష్టైనలు, అవసరమాతయిట! అందులో ఇప్పటి ఇంగ్లీషు విద్యలు దినదినము వందల కొద్ది పుటల పుస్తకాలు చదువుతూ నిమిషాల లెక్కప్రకారం కాలం జాగ్రత్తగా పంచుకొని కర్చుపెట్టుకొంటూ ఎడతెగనిబుద్ధి పరిశ్రమతో వడివడి ప్రయోగాలతో అనేక విషయవిజ్ఞాన చక్రాలలో దొర్లిపోతూ ఉండవలసినవి. ఇంత ఒడుదుడుకు పూర్వకాలం ఉండేదా? అప్పటి విద్యా విధానాలు నిమ్మకు నీరెత్తినట్లు నిమ్మళంగా ఉండేవి. ఆకాలం మారిపోయింది, ఏకాలాని కాగాడుగు పట్టకపోతే ఒళ్లుచెడిపోతుంది; అని నేనూ ఆలోచించి తర్వాత ఈ విషయంలో వాళ్లకు అభ్యంతరం చెప్పడం మానివేశాను. సంవత్సరానికి పదినెల్లు, పట్నంలో ఇంజెన్ల పొగలు, వాకీదొడ్ల రోగాలు, ఇరుకు సందుగొందుల కంపులు, రోడ్ల మీది దుమ్ముధూళులు, అదరా బీదరా నాలుగు మెతుకులు నమిలీ నమలకుండా గొంతికలోతోసుకొని ట్రాముల్లమీదా బస్సులమీదా పడి కాలేజీలకు పరిగెత్తడాలు, కోట్లు బూట్లు మొదలైన డ్రస్సుల బిగింపులూ, ఊపిరాడనియ్యని చదువుల్లూ—వీటితో నలుగుల పడి ఊపిరితిత్తులు తుప్పుపట్టించుకొని, పిల్లలు రెణ్ణెల్లపాటు ఇంటికివచ్చి ఆతుప్పంతా వదలించుకొని మళ్లీ కాస్తమెరుగు తెచ్చుకొంటారు. పల్లెటూళ్లలో పాలాల బైళ్లు, నెయ్యి పెరుగులు, మంచి కూరలు, దంపుడు బియ్యం, విశ్రాంతి, ఇవి మహారోగ్యము కలిగిస్తే; నిజంగా పల్లెటూళ్లలో ఉండేవాళ్లకు కాఫీలు కోకోలు పుచ్చుకోవలసిన అవసరమే ఉండదు. మేమేమీ పుచ్చుకోకుండానే రెండువేళల సుభోజనాలతోనే మంచి ఆరోగ్యముకలిగి ఉండడం లేదా? కాని కాఫీ మొదలైనవి అలవాటయినయ్యా చాలమంది మరి వాటిని విడవలేరు. ఒక

పూట అవి పుచ్చుకోకపోతే తలనొప్పి వస్తుందిట. ఏపని చేయ బుద్ధిపుట్టదుట. పుచ్చుకొనేదాకా, ఇక చీకాకే. ఇదేవిధమైంది మా పిల్లలపని. పొద్దున నిద్రలేవగానే ఇంట్లో కాఫీబట్టి పెట్టవలసిందే. ఇలాంటి కాఫీ మాకు పట్నంలో ఎట్లా దొరుకుతుంది అనడం, చిక్కనిపాలు యథేచ్ఛంగా పోసుకోవడం, ఆరగించడం.

ఒక రోజున కాఫీకోసం మా కోడలు సర్వాధికారి అయిన మా అత్తయ్య నడక్కుండా పొద్దున్నే పాలకొట్లోకి పోయి పాలకడవలోనుండి కావలసిన పాలు వంచుకు తెచ్చుకుందిట; అదిచూచింది మా అత్తయ్య; అంతే; ఆనాటినుండి ఆవిడమనస్సు మరీ విరిగిపోయింది. మా అత్తయ్య అత్తవారింటి పూర్వులకు యజ్ఞశాలలలో విహరించడం ఎంత పవిత్రంగానూ, వినోదంగానూ ఉండేదో, మా అత్తయ్యకు పాడికొట్టులో విహరించడం అంత పవిత్రంగాను వినోదంగానూ ఉండేది. యజ్ఞతంత్రంలో, కర్మభ్రంశం సంభవిస్తే యజమానుడి స్థితి ఏలాటిదౌతుందో అలాటిదయింది మా అత్తయ్య స్థితి ఆనాడు.

పాలకొట్టు దేవతార్చన గృహంలాగా ఆవిడ కాపాడేది. పాల కడవ పెరుగు కడవ అతి పవిత్రంగా ఆవిడ శుద్ధిచేస్తు పరుల కళ్లకు కనపడకుండా భద్రపరిచేది; ఇతరులు చూచిపోతారని తెల్లవారుజాముననే వాటిని తోమి తోలచేది. ఆవులను గేదెలను పిండిన పాలు వేరువేరు చెంబులతో తెచ్చి ఎవరికీ తెలియకుండా ఏకీకరించేది. ఇంట్లో పూటపూటా పిండేపాలు ఇంతమొత్తము కలవి అని ఇంట్లోవాళ్లకైనా తిన్నగా తెలియనిచ్చేదిగాదు. ఆవుగాని గేదెగాని, ఏపూటైనా కాసిని పాలు తక్కువిచ్చినా తిన్నగా మేతమేయక పోయినా, లేక కొత్తగా ఈనినా, ఇంకేమికొత్తలు జరిగినా గోడకు పసుపు కుంకుమ బొట్లు చంద్రబింబాలంతవి పెట్టి, చద్దినైవేద్యాలనీ వేడినైవేద్యాలనీ, ఏవేవో కొలుపుతంతులు నడిపేది. ఇరుగు పొరుగు పిల్లల్ని పిలిచి, ఆ నైవేద్యం పెట్టిన పెరుగన్నం ఆరగింపబెట్టేది. సంసారం చేస్తున్న ఆడపిల్లల్ని, ఆ యింట్లోకి రానిచ్చేదిగాదు. పప్పుగింజలు వేయించుకొనే మంగలము, పాడికడవలు, కవ్వము,

ఊరుగాయకడవలు ఆ కొట్లో ఉండేయితసామాన్లు. రెండురోజులకొకసారి ఆవిడ నెయ్యి కాస్తూ ఉండేది, అప్పుడు వీధి అంతా ఘుమఘుమలాయింపే. చిన్న పిల్లలంతా పరుగెత్తుకువచ్చేవాళ్లు. పాడి కొట్టు బైట బారులుదీరి కూర్చుండేవాళ్లు. నెయ్యి కాచడం అయిం తర్వాత ఆ కాచిన కుండమడుగు, ఆలిచిప్పతో గీకిగా దోసెడు కుండ గోకుడువచ్చేది. కొట్టుబైట అందరు పిల్లలకీ అదిపంచి పెట్టేది. సెలవులవోట నెయ్యి కారుతూ ఉండగా పిల్లలంతా ఆకుండ గోకు ఆనందంతో ఆరగించేవాళ్లు. ఇంట్లో గోంగూర పచ్చడి చేయడం సంభవించిందంటే ఆనాడు మా అత్తయ్య నెయ్యికాచ్చు నిలిపివేసేది. గోంగూర పచ్చడి కలుపుకొంటే నెయ్యికిబదులు వెన్నముద్ద వెయ్యవలసిందే. గోంగూరకూ వెన్న ముద్దకూ అంత • కలుపుగోలు తనమట!

ఇంత జాగ్రత్తగా తాను కాపాడుకొంటూ ఉండే పాలకొట్లోకి చాకింటిగుడ్డలతో సంసారం చేస్తున్న ఆడపిల్లవెళ్లి పాలకడవ తాకి పాలువంచుకు తెచ్చుకోవడం చూసిం తర్వాత ఇక మళ్లీ అడుగు పెడుతుందా ఆకొట్లోకి ఆవిడ ;

నాభార్యనుపిలిచింది. "అమ్మా ఇకమీయిష్టం నువ్వూ నీకోడళ్లూ ఇల్లు దిద్దుకోండి. ఇన్నాళ్లుదాకా నా అదుపు ఆజ్ఞలలో మెదిగావు. ఇక నన్నూ నిన్నూ ఆజ్ఞ శిక్షలలో పెట్టే కోడళ్లు వచ్చారు. మడీ మైలా లేకుండా ఎంగిలి మంగలం గావలసిన స్థితిపట్టింది యీ నాటి ఈ పడుచుపిల్లలమూలాన కొంపకు ఇంతకూ నాకెందుకీ అక్కరలేని జంజాటం; మీయిల్లు, మీవాకిలి; మీమంచి చెడ్డలుమీవి. నాకిష్టం లేకపోతే నేనుతొలగి పోవలసిన దాన్నే గాని మిమ్మల్ని ఆజ్ఞాపెట్టడానికి నేనెవ్వర్తెను. అదేమోనమ్మా మూాల చదువులు, ఆడవాళ్లకు మొగవాళ్లకూ అబ్బుతున్నై ఎటువంటి వంశాలు ఎటువంటివై పోతున్నై! ఎంత అన్యాయకాలం వచ్చింది! ఇక నిమ్మళంగా నాదారి నేను చూసుకుంటాను. ఈ మూాల కూళ్లు నేనుతినలేను ; కాని, ఈ నాడేలేచిపోలేను. కాలానికింకా కొన్నాళ్ళపాటు కట్టుపడి ఉండాలి, అందాకా నన్నోమూల ఒదిగి ఉండనియ్యండి. ఇంత ఉడకవేసి

బైట పడవేస్తాను పెట్టుకుతినండి. ఓపూట మోకులు ఏమూలలో అట్టెపెట్టు వేసుకుని నాయేమకు నేనేమస్తాను. మజ్జిగన్నీళ్ళకు ఓగిద్దడు ఆవుపాలుమాత్రం నేనువేరుగా ఉంచుకుంటాను. తక్కిన పాలన్ని పిండేయిస్తాను. ఇకపాడి కొట్టు నేను తొక్కను; అదంతామీరే చక్క చూసుకోండి;" అన్నది. అనడమేమిటి అట్లా చెయ్యడమేమిటి? చెప్పేదొకటి చేసేదొకటి అనేది ఆవిడ ఎరుగనే ఎరుగదు.

మర్నాటినుండి మా ఆవిడ మచ్చమాయడానికి ఆరంభం. ఇంటియాకు సమాన స్వాతంత్ర్యం వస్తే నిమ్నజాతులకు ఎంత సంతోషం కలుగుతుందో అంత సంతోషం కలిగింది మాకోడలికి; నాటినుండి ఆపిల్లకు పాలకొట్లో స్వైరవిహారం. ఆనాటనుండే మాకు తియ్యని చిక్కని, కమ్మదనంటి మజ్జిగ, దిగనాసిల్లడానికి ఆరంభం.

గేదె తన్నిందని పాలుతక్కువైనా యని ఒకనాడు, పాలు విరిగిపోయినై అని ఒకనాడు, పాలు కాపు తక్కువైందని ఒకనాడు; కాటుపోయి పాలు చెడిపోయినై మజ్జిగ వాసనవేస్తున్నదని ఒకనాడు ఎడపా దడపా, తిన్నని మజ్జిగలేని తిండి మాకు సంభవించడం సాగించింది. వేదాంతికి దేహాభిమానం వలె మా అత్తయ్యకు మాయింటి మీద అభిమానం నన్నగిల్లి పోతున్నది గాబట్టి తర్వాత ఎంతబతిమాలుకొన్నా ఆవిడ తిరిగి పాడికొట్టువంక కేసి తొంగిచూడలేదు.

మా పెద్ద పిల్లవాడు చిన్నపట్నంలో చదువుముగించి ఉద్యోగమేమీ దొరక్క తిరుగాలు వెతుకుతూ కొన్నినెల్లపాటు ఇంటిదగ్గర గోళ్ళు గిల్లుకొంటూ కాలక్షేపం చేసాడా ఆకాలానికే తటస్థించింది. నాకూ వాడిభార్యా ఇద్దరూ అంటిపెట్టుకొని అట్లా కొన్నాళ్లుండేటప్పటికి నాళ్ళనాళ్ళన్నీ మా అత్తయ్యకు అతి విపరీతంగా అగపడసాగినై. చూసింది; చూసింది; ఓర్వలేక పోయింది. ఓరోజున నన్ను పిలిచింది.

([illegible])—

సుబ్బన్న పుస్తకాలను నాకు అమితంగా మనస్సు కరిగిపోయ్యేది. ఒకసారి ఒకడికొక పుస్తకం ఇచ్చాను ; లేదనలేదు పాపం. ఆ పుస్తకం అతని దగ్గిరనుంచి ఇంకొకడి చేతికి పోయింది. అక్కడినుంచి ఇంకొకడి చేతికి, అడిగితే రేపు తెచ్చిస్తాను. ఫలానవాడికిచ్చాను అన్నాడు ఆ తీసుకున్నవాడు. రేపు ఎల్లుండయింది. ఎల్లుండి ఆమర్నాడయింది. "పోయిందా ఏమి" అని దిగులు పడ [illegible], ఎందు [illegible] పుస్తకం [illegible] ది. నా [illegible] యింటికి [illegible]. పోయింది. "పుస్తక [illegible] వస్తుందా" పుస్తకం మాట [illegible] ప్రస్తావించబడ లేదు. సుబ్బన్న [illegible] పుస్తక [illegible]. "అయితే ఎక్కడ" అని మాత్రం అన్నాను. "[illegible]" [illegible]. [illegible] మనస్సు [illegible] "[illegible] పుస్తకమన్నా [illegible]" ని [illegible] సుబ్బన్న, వాళ్లింటికి. అతనా నాడే ఫ్రారికెళ్లాడట. ఇంకొక మూడునెలలవరకు రాడు. ఇక తిరుగులేదు. పాపము ఇంటికి వచ్చి సుబ్బన్న "ఛీ ఏమిపాడు లోకంరా ఇది నమ్మితే - గొంతు మీదకొస్తాయితే" తానుమాత్రము ఒకరి దగ్గిర పుస్తకం తెస్తే, చదివేను, చదవకపోయేను మినిట్లుకు సరిగా చెప్పినవేళకు పుస్తకాన్ని ఇచ్చివేయవలసిందే. కాబట్టి ప్రపంచమంతా తనవలెనే ఉండరాదా అని ఆయన కోరిక. తాను ఒకరియందు జరిపే మర్యాదను ఒకరు తనయందు జరుపకపోతే ఆయన కష్టం సహించకుండా ఉంటుంది, కాబట్టి, పట్నంమీద, దానినుంచి ప్రపంచము మీద కోపం అతిక్రమించి వచ్చేది. అయితే అతనియందు సానుభూతి కనబరచే వాళ్లెవరు? నేనా? నేను వేదాంతిని, ఇదంతా ఏమిటి? మూర్ఖుడు, వీడు వాడిని తిట్టాడు. వాడు వీణ్ణి తిట్టాడు. ఎవరిది న్యాయం? ఎవరిదన్యాయం? ఎవరికి వారిదే న్యాయము, న్యాయానికి అన్యాయానికి ఒక అద్వంద్వమైన సత్య, అస్ఖలితమైనట్టి ప్రమాణం ఉందా? కాబట్టి ఒక్కొక్క

సమయంలోను సుబ్బన్నతో మనస్సు చేత తొందరపెట్టబడి తగువులాడినా ఒక్కొక సమయంలో తెలివి తెచ్చుకొని నా మటుకు నేను ఊరికే ఉండేవాణ్ణి, ఇటీవల. కాబట్టి మా యిద్దరి హృదయాలలో ప్రవహిస్తూ ఉండిన స్నేహ ప్రవాహము కొంచెము మందగించినట్లు కనబడింది సుబ్బన్నకు, ఏమంటే నేనప్పుడప్పుడు తూష్ణీంభావము అవలంబించేవాణ్ణి కాబట్టి అతని హృదయం మరింత మండింది. "కర్కోటకులయ్యా కర్కోటకులయ్యా ఈప్రపంచమునిండా" అన్నాడు. ఆతను నిజంగా అన్నది ప్రపంచాన్నే, నన్ను కాదు.

ఒకసారి ఏమయ్యిందంటే మనస్సు ఘట్టిచేస్కొని ఒకాయన ఏదో వస్తువడిగితే నేనివ్వజాలనండి, ఇస్తే ఈ ప్రపంచంలో మళ్లీ తిరుగులేదు కాబట్టి చాలా పరితాపంతోనే నివ్వజాలనని చెప్పవలసి వస్తుంది. మీ మీద అపనమ్మిక వల్ల మీకు ఇవ్వకున్నానని అనుకోకండి. ఈ విషయాలలోనా అనుభవాలు చాలా విచారగ్రస్తమైనవి. కాబట్టి దయచేసి వేరుగా తలచవద్దు." అని చెప్పినాడు కాని ఒక సమయములో సుబ్బన్నకొక ముఖ్యమైన వస్తువు కావలసి వచ్చింది. అది ఆమనిషిదగ్గరే ఉంది ఇంకెక్కడా లేదు. లేకుండా జరుగదు. అడగడమూ అడగకుండడమూ. పోయి అడిగాడు సుబ్బన్న. "ఏం మొహం పెట్టుకొనండి. మీరు ఇప్పుడు నాదగ్గరికి రాగలిగారు."

కాఫీ చేసుకుంటాం మేమే ఇంట్లో. పనికత్తె కాఫీ పాత్రలను కడుగుతుంది. కాఫీ అలవాటయి అలవాటయి, ఒక్కొక్కనాడు ప్రమాదవశాత్తు లేకపోతే దేహము ఒప్పదు. పరిపరివిధాలా నలుపుతుంది మనస్సును. ఒకనాడు పనికత్తె రాలేదు. ప్రొద్దున నిద్రలేచాము. పండ్లు తోముకొని చూస్తే పాలది పాలుపోసి పోయింది. పాత్రలు మాత్రను రాత్రివి అట్లానే ఉన్నాయి. పాలది తోమిన పాత్రలే అనుకొని పాలు యథాప్రకారము అదే పాత్రలోపోసి పోయింది. సుబ్బన్న చూచి "మొదటి తేది రాగానే డబ్బుకు మాత్రం రెడీ. పని సున్న. ఏంనాళ్లయ్యా ఈ పనికత్తెలు." కొంచెము పాత్రలను ఏదో మేమే కడుగుకొని

పాలను కాచేటప్పటికి ఆపాలు కాశినీవిరిగిపోయినై. పాలదాని ఇంటికిపోయి అడిగితే "మేమెఱుగ మండీ ఇప్పుడు తీసిన పాలయితే" "ఏం మోసమయ్యా" అన్నాడు నాతో సుబ్బన్న. "అయితే ఇంకొక ఆళాకు పాలుంటే తగలెయ్యి." "లేదు బాబు అయిపోయింది. వాడుకవాళ్లకు ఇచ్చింతరువాత ఏం మిగల్దు" అన్నది పాలది. కాఫీసున్న. హోటలుకు వెళదామా అంటే చేతిలో రువ్వ లేదు. "అప్పు ఇస్తారూ అరవ హోటలు అయ్యర్లు? గొంతు కోసినా నమ్మరే. ఎట్ల నమ్మగల్రు. పొద్దునలేచింది మొదలుకొని ఒకర్ని మోసంచేసి జీవనం చేస్తూ ఉండేవాళ్లకు, ఇతరులు ఎక్కడ మోసము చేస్తారో ఎప్పుడు మోసం చేస్తారో అనే కదూ నిరంతర సంశయం. ఘురిగతి ఆదినానికి అధోగతే.

ఐ. సి. యస్. పరీక్షకు పోవాలని తీర్మానించుకున్నాడు. ఆ సంవత్సరమే మూడు నెలలు రాత్రింబగళ్లు చదివాడు. ఆఫీసులో సెలవుకు అడుగుకున్నాడు. ఇంతకు ముందంతా పెద్ద పరీక్షలకు చదువుకోవాలంటే సెలవ ఇచ్చేదే. ఈ సంవత్సరం ఇతనికి "సెలవు ఇవ్వబడదు" అని ఉత్తర్వు వచ్చింది? ఎట్లనా? పగలంతా చాకరిచేసి మళ్లీ రాత్రంతా చదవడం అంటే ఒంటి ఆరోగ్యము చెడుతుంది. ఏమి చేయడము. పదిరోజులు తాళి "ఒళ్లు బాగా లేదని" మళ్లీ సెలవుకు దరఖాస్తు పెట్టుకున్నాడు. మొదటి రోజు సాయంకాలానికి ఉత్తర్వు ఏం రాలేదు. "కొంత ఆరోగ్యము చెడ్డది నిజమే; గాని పడడం చేత" మూడు రోజులకు వచ్చింది పైనుంచి "డాక్టరు దగ్గఱ కనబడవలెను ఫలానరోజునాడు". ఓరి దేవుడయ్యా. డాక్టరు దగ్గఱ కనబడడమే. అరవ ఆఫీసర్లు అంతగాక?

ఆ 'ఫలానరోజు' పొద్దున కొంత వాడిన మొగంతో మొఖక్షవరం చేసుకొని పోయినాడు డాక్టరు దగ్గఱికి. నేనేమో యథాప్రకారము ఆఫీసుకు వెళ్లాను. పన్నెండు ఘంటలకు డాక్టరు పరీక్ష అయిపోయింది. అనుకొని ఒంటి ఘంటప్పుడు అతనుండే చోట పోయి చూచాను. రాలేదు. రెండు

ఘంటలకు పోయినాను రాలేదు. సాయంకాలము ఇంటికి వచ్చేటప్పుడు పోయిచూచాను. అప్పటికి రాలేదు. ఏమైయుండునా అని యోచిస్తూ ఇంటికివస్తే, తలుపు వేసియుంది. రెండు ఘంటలు అట్లా బీచిలో తిరిగాను. ఇంటికి వచ్చాను. మా సందుకొనకు వచ్చేటప్పటి మా గదినుండి కిరసనాయిల్ దీప కిరణములు ప్రసరిస్తూ ఉన్నవి. గదిలో జీవజంతు ప్రచారం అవుతూందిగదా కొంత తెలుస్తుందిగదా అనుకొని మెట్లె ఎక్కివచ్చాను. ఆ! మరిచాను చెప్పడానికి. గదిలో మేమ్ముగ్గురము. మా మూడవ స్నేహితుడు చెప్పాడు. సుబ్బన్న పోయినాడట హాస్పత్రికి. డాక్టరు మండిపడి మొక్కవలె వున్నావు. నీకేం ఒళ్లు జబ్బు. డిస్మిస్ చేయిస్తానుచూడు నిన్ను. అని మళ్లీమాట్లాడడానికి సందుకూడా యీయకుండ గుమాస్తాతో ఈతనిని ఈ హాస్పత్రిలో రోగిగా చేర్చుకొనవలసింది అని చెప్పి దడదడ వెళ్లిపొయ్యాడట. డాక్టరు మహాగడుసువాడు లంచం పుచ్చుకోడు. సుబ్బన్న మిడత వలె చిక్కిపొయ్యాడు. ఒక ప్రక్క చదువుపోవడం. ఇంకొక పక్క డిస్మిస్ అవుతుందో ఏమోనే స్వామీ అని భయం. వేరొక పక్క రోగుల నడుమ బందిఖానాలోవలె కఠిన చికిత్సను అనుభవించడం. మర్నాడు నేనేపోయి చూచాను. సుబ్బన్న ఎట్ల ఉన్నాడోనని. మొగం వాలివుంది. వాడిందికూడా. "అయ్యో ఎందుకురా లేనిపోని అబద్ధం చెప్పాను. ఈ కఠిన శిక్షలోనుండి విముక్తి ఎప్పటికి వస్తుందో ఏమో దేవుడా. బాగా శిక్షించావురా దేవుడా" అన్నాడు. ప్రాణమన్నా ఇచ్చి సహాయం చేయగలవాణ్ణి నేను, అయితే ఏ సహాయం చేయవలెనో. ఆఫీసులో చెప్తామా. చెప్తే దెబ్బమీద రోకటిపోటు అయితే, ఈ లోకంలో ఎట్లా ఉందంటే మనం ఏదో ఒక ఉపక్రమణం చేసి కాచుకొని ఉంటాము. కడకు అది ఎవడి మంత్రబలంవల్లనో దయ్యంగాపరిణమించి మనలనే మింగడానికి వస్తుంది లేకపోతే సెలవుకు అడుగుకుంటే ఈ కష్టం ఏమిటి. ఈ కటిక చీకటిలో మనం తడుముకుంటూ పోతాము. ఎదుట నాగుపాముండి

కరుస్తుంది. మనం భగవంతుణ్ణి తిట్టుకుంటాము. భగవంతుడు మనలను చూచి "పిచ్చికుంకలు" అని నవ్వుకుంటూ ఉంటాడు.

మరునటిరోజు నేను ఆఫీసు నుంచి వచ్చాను. మెట్లమీద వస్తుంటే గదిలో సుబ్బన్న పలుకు వినబడ్డది. లోపలికి వచ్చాను. సుబ్బన్న నవ్వుతూ అన్నాడు. "నెల రోజులు సెలవుకు రాశాడట డాక్టరు" "ఏమి అదెట్లు జరిగింది అన్నాను నేను. ఏమీలేదు. ఈ దినం డాక్టరు నా దగ్గిరికి వచ్చాడు. ఈ దినం కోపదృష్టి లో లేదు. నేను నిష్కళంగా నాకథంతా చెప్పాను. నాకు ఒళ్ళు జబ్బేం లేదు. చదువు జాస్తి అయినందువల్ల గాసిపడ్డాను. ఆఫీసులో పని ఎక్కువ. ఈ గాసికి ఆపనికి అంటక ఒంటి ఆరోగ్యము చెడుతుందో ఏమోనని సెలవుకు అనుగుకున్నానన్నాను. ఎన్ని రోజులు సెలవు కావాలి నీకన్నాడు డాక్టరు. నెల అన్నాను. ఒళ్ళంతా పరీక్షించి ఇక నీవింటికి పోవచ్చునన్నాడు. "నిజంగా నోయ్ మనం కష్టాలు పడుతుంటే టప్పుడు అంధకారంగా అనిపిస్తుంది గాని, కష్టాలంతా వెళ్ళిపోయింది తరువాత వాటివాసనకూడా నిలవదు. కష్టాలలో ఉన్నప్పుడు మనస్సు తహాతహా పడుతుంది కాబట్టి మనం ఏవేవో విధాలుగా అనుకుంటాము ప్రపంచమంతా మనతో విరోధించుకున్నట్టు. ఈ కష్టాలకు తుదఅని యొకటి ఉందా అని అనుకుంటాము గాని కొంచెముగూడానిజంలేదు ఆఅనుకోవడంలో అంతా మాయయ్యా నిజంగాను" ఇప్పుడు సుబ్బన్న వేదాంతి.

దేవుడయ్యా దేవుడూ, మాయదారి దేవుడూ
ఊరెల్లా యిళ్ళుచేసె, నోరెల్లా పళ్ళుచేసె, దేవుడయ్యా దేవుడూ
మంచమెల్లా గళ్ళుచేసె, కంచెల్లా ముళ్ళుచేసె, దేవుడయ్యా
నల్లనీ మేకలపాలు తెల్లజేసె దేవుడూ
తెల్లనీ పాలల్లో నీళ్ళు తెల్లజేసె దేవుడూ.

వట్టి అనుమానం

(బి. టి. నరసింహాచార్లు గారు.)

"అయావు బోగంముండేలాగ ముస్తాబ్ అయావూ. ఎక్కడికి ఊరేగాలెనని?"

"అదేవిటండీ అలా అప్రాశ్యపు మాటలాడ్తారు. తిని కూర్చుండలేక, నిండుయింట్లో శ్రావణ శుక్రవారపు పూట, శుభమా అంటూ పేరంటాని కెళ్తాంటె?"

"నోరుముయ్యి మాటికి మాటా అంటావ్? నీయేడ్పు మొగానికి పేరంటంగూడానా? పేరంటానికి వొద్దూ గీరంటానికి వొద్దూ? వొకమూల పడివుండు."

"అబ్బబ్బా; నోరుకదిపిస్తే భయం "అదుగో మాటకి మాటా అంటావ్?" అంటారు. ఇలా అయితే ఎలా సంసారంచేయడం? తక్కిన పేరంటాళ్లందఱూ, అంచక్కగా నగలు నాణ్యాలు పెట్టుకొని, ముద్దినసు చీరెలు రవికెలు ధరించి, పచ్చ పచ్చగా కలకల లాడ్తూ మహాలక్ష్ములులాగా మనయింటికి పేరంటానికి రాలా! నేను వాళ్లింటికి వెళ్లకపోతే వాళ్లు మనయింటికి రేపు రానక్కఱలేదూ?"

"వాళ్లు రానూ అక్కఱలే. నువ్వు వెళ్లనూ అక్కఱలే. నువ్వు వెళ్లకపోతే "మొద్దు మొగం కంచి గరుడసేవ" అన్నట్టు వాళ్ల యిళ్లల్లో పేరంటాలన్నీ ఆగిపోతాయి కాబోసు. చాలు, చాలు; నీధర్మపన్నాలన్ని కట్టిపెట్టు ఎవడికైనా తెలీని ముండాకొడుకుకి యిటువంటివన్నీ సరిపడ్తాయిగాని నాజోటివాడిముందఱ గాదు. ఆపులిస్తే పేగులు లెక్కపెడ్తా జాగ్రత్త."

"ఎందుకు మీకింతకోపం? నేనేం తప్పపని జేశానని? ఆడది అంటే అంతలోకు వైందా ఎవిటి? మొగాళ్లు వారంలేని గాలిపడగల్లాగ యెక్కడికి పడితే అక్కడికి వెళ్లవొచ్చుగాని ఆడవాళ్లు ఎప్పు

ఢో వొక పండగనాడు పబ్బంనాడు ముచ్చటగా పేరంటానికని బయటకివొస్తే, వాళ్లపచ్చదనాన్నిచూచి 'మొగాళ్ల కళ్లు వోర్వలేవేం చేత?''

''ఇదుగో మొగుడనిలేక మొద్దులనీలేక నీయిష్టం వచ్చినట్టు నామాటకి అడ్డుపవాళ్లు వేశావంటే సిగపాయిదీసి తంతాను జాగ్రత్త.''

''ఆఁ అంతే. ఇక నేముంది? మాట మాటాడితే తన్నటాలు, గుద్దటాలు, మీకంత లోకువైంది.''

''ఛీ! ఇంకొక్కమాట అన్నావంటే నాలుగుతన్ని బయిటికి యీడ్చివేస్తా''

''నన్నట్టా తన్నియీడవడం ఏంమేలనుకొంటున్నారో'' అంటూ సుందరమ్మ నిరుత్సాహంతో వంటయింట్లోకి పోయింది. సుబ్బశాస్త్రి కోపంతో పండ్లు పటాపట కొఱుకుతుంటూ ఆమె వెనక్కాల్నే పోయాడు.

* * * *

సుందరమ్మ సుబ్బశాస్త్రికి రెండో పెళ్లాం. ఆవిడకి పందొమ్మిది యేండ్లు యీయనకు నలభై పైచిలుకు. అయినప్పటికి ఆవిడ యీయనను చాలాప్రేమగానే చూస్తూ వుంటుంది. ఈయనగూడా సహజంగా మంచిబలిష్ఠమైన శరీరంగలవా డవడంచేత యింకా జిగివీడక, ముప్పైఏళ్లవాడిలాగుంటాడు. ఆవిడ శరీరచ్ఛాయ చామనచాయ అయినప్పటికి కన్ను ముక్కు తీరు తీర్చినట్టుగావుంటుంది. ఈయన శరీరం మంచి పసిమువర్ణంగలది. మంచి స్ఫురద్రూపి కూడాను.

* * * *

''అదుగో అక్కడికి వెళ్లావ్? ఇదుగో యిక్కడ నిల్చున్నావ్'' అంటూ సుబ్బశాస్త్రి అమాయికపు సుందరమ్మని సాధించడం మొదలు పెట్టాడు. ఎప్పుడూ యిల్లు వదిలి బయిటికి వెళ్లేవాడుకాడు.

పెంపుడు కుక్కలాగ యింట్లోనే వుండి సుందరమ్మను ఊపిరిసలుప నీయక రాసి రంపాన పెడ్తూవుండేవాడు. పాపం; ఎందుకో సుందరమ్మపైన లేనిపోని అనుమానాల్ని పెట్టుకొన్నాడు. ఎందుకో ఏమిటి! ఏమీలేదు. ముసలితనంలో రెండో పెళ్లాడినవాళ్ళ కనేకులకు పుట్టేవ్యాధే యిది. ఆఖరికి ఆయనను, మానసం వ్యాధిరూపంగా మారింది అన్నం నీళ్లు వొంటపట్టనీయక, శరీరాన్ని శుష్కింపజేస్తోంది. తాను రోగంతో దిగులుపడుతూ ఉండడమేకాక సుందరమ్మ మంచిరవికె మంచిచీరె ధరిస్తే చూసి ఓర్వలేక పోవడంకూడా పుట్టింది. ఆవిడ తలల్లోపువ్వులు పెట్టుకొంటే ఆయన కళ్లలోనుంచి నిప్పులురాల్తాయి.

ఆఖరాఖరికి రాత్రిళ్లు “ఆ తలుపుసందులోనుంచి చూస్తున్నాడు. అక్కడ దాగుకొన్నాడు; ఇక్కడదాగుకొన్నాడు. వాడొచ్చాడు వీడొచ్చాడు.” అని పలవరించడం కూడ ప్రారంభించాడు. ఇంచుమించుగా ప్రతిరోజూ సుందరమ్మకి మొగుడివల్ల ప్రహారణాలు తగులుతూవుండేవి. కారణం ఏమిటో సుందరమ్మకి తెలీలేదు. ఆయనకేమో పిచ్చియెక్కుతోం దనుకుంది.

* * * *

గోధూళి సమయం సుందరమ్మ ప్రొద్దుండగానే వంటపని ప్రారంభిద్దామనుకొని ఒకచిన్న మడిపంచె నడుముకు చుట్టుకొని దొడ్లోకి మడినీళ్లుచేదుకునేందుకు, వచ్చింది.

వీళ్ళదొడ్డి చెరువంతవుంది. ఆదొడ్డికి కరణంగారి దొడ్డికి వొక మొండిగోడ అడ్డం. ఆమొండిగోడనుక్కి మదరాసులో బి. ఏ. చదువుతూ క్రిస్టమస్ సెలవుల్కి యింటికివచ్చిన కరణంగారి పెద్ద అబ్బాయి, తనకడసారి చెల్లెలు శ్యామలకి గన్నేరుపువ్వులు కోసి యిస్తున్నాడు. చేతికొక రిస్టువాచి, కండ్లకు రిమ్‌లెస్ స్పెక్టెక్స్, పోలోకాలర్ షర్టు, పైజామస్, కాళ్లకి కలకత్తా సాండల్‌వుడ్ హాఫ్ స్లిప్పర్స్, కరల్డ్ అమెరికన్ బాబ్డ్ హెయిర్ యివన్నీ ఆతనియొక్క నవనాగర పరిమాళాన్ని వెదజల్లుతున్నాయి. దీనికితోడు ఆతని

వోవల్ షేప్డ్ ఫెషియల్ కట్, ఆతని బాడీ కలర్. ఆతని బ్రాడ్ చెస్టు, ఆతని బాడీబిల్టు, ఆతని ఎల్యూర్రింగులుక్స్, అంతా అతని సౌందర్యా నికి మెఱుగుపెడ్తున్నాయి.

"ఇఖ అందవు. ఆపువ్వులుచాలులే అమ్మా అన్నిపువ్వులు కోసేస్తే చెట్టు ఏడవదూ మరి?"

"ఊఁ, ఏడవదులే. చెట్టు మనకిమల్లే మాటాడ్తుందా ఏంటి?

విసుగుకొంటూ కరణంకొడుకు తనచెల్లెలికి మళ్లా పువ్వులు కోయబోయాడు. చిటారికొమ్మనవుండే పువ్వుల గుత్తిని కోయబోయ్యే టప్పటికి ఆపువ్వుగుత్తి సుబ్బశాస్త్రిగారి దొడ్లో పడింది.

సుందరమ్మకి పువ్వులంటే వెఱ్ఱి. ఆపువ్వులగుత్తి పడడంచూసి బిందె చేంత్రాడు నుయ్యిదగ్గిరవదిలి, చిన్నపిల్లలాగు, ఆ చాలి చాలని మడిగుడ్డతో, పవిటె తొలిగిపోయిందికూడా తెలీక గబగబ పరుగెత్తి ఆ పువ్వులగుత్తిని తీసుకొంది.

"అన్నయ్యా చూడు ఆ అమ్మాయి నా పువ్వుల్ని తీసుకుంది?" అని చిన్ని శ్యామల కూనురాగం తీస్తే, సుందరమ్మ ఆ చిన్నిపిల్లని బతిమాలుతూ "నువ్వు మంచిదానవు. ఈపువ్వు నాకియ్యవు?" అని అడిగింది. శ్యామలగూడ నవ్వుతూ "తీసుకో" అని తలవూపింది దూరాన్నుంచే చిన్ని శ్యామలను ముద్దుపెట్టుకున్నట్టుగా తనపెదవుల్ని ధ్వనిచేసి, తిరికి నూతివంకకు వెళ్లబోయింది సుందరమ్మ.

అంతవరకు సుందరమ్మయొక్క అమాయికపు వర్తనాన్ని ఆమె కళ్లలోవుండే నిష్కాపట్యాన్ని చూసి నీరైపోయి నోటమాటలేక, ఆలాగే ఆశ్చర్యంలో నిలబడ్డాడు కరణం కొడుకు.

సుందరమ్మ నూతిదగ్గరికి పోబోయే టప్పటికి చటుక్కున యింకో పువ్వుల గుత్తినికోసి, నవ్వుతూ "ఇదుగో, కావలిస్తే యీపువ్వుల గుత్తినికూడా" అన్నాడు. చప్పున సుందరమ్మ సంతోషంతో ఆతని వంకచూసి, తన రెండుచేతుల్ని పైకెత్తి "ఇలాపడేయండి" అని

అంది. అప్పుడా అమాయిక హృదయం వికారంపాలవుతూ ఉన్న కరణం కొడుకు చూపులకు బుద్ధిచెప్పినట్లయింది. అయినా పడుచు బుద్ధిగదా! ఒడుదుడుకుపడుతోంది. కానిసుందరమ్మమాత్రం నిర్వికారంగా నవ్వుతూ ఆ పువ్వులగుత్తి వంకకు చేతులుచాచేవుంది. కరణం కొడుకు "అందుకోవాలి" అని అంటూ ఆపువ్వులగుత్తి సుందరమ్మకి అందేలాగున వంచి పట్టుకొన్నాడు. సుందరమ్మ ఆత్రంలో ఆగుత్తిని ఎగిరి అందుకుంది. అప్పుడు ఆమగవాడిచేయి సుకుమారమైన ఆ ఆడ చేతికి తాకింది. వెంటనే సుందరమ్మ ఆపువ్వులగుత్తిని అవతల పారేసి ఆతని వంక తీక్ష్ణంగాచూసింది. అప్పుడాతడు భయపడ్డాడు.

"నేను మడికట్టుకొన్నాను చెయితగిలి మైల పడ్డాను" అన్నది.

"క్షమించాలి నాకు తెలీలేదు." అని అతిదీనంగా అన్నాడు.

సుందరమ్మ దిగాలుపడి శూన్యదృష్టితో చూస్తూ నిల్చుంది. అప్పుడు గోడమీది కరణం కొడుకు మాయమయ్యాడు. వంగివున్న సుందరమ్మ వెన్నుమీద కర్రదెబ్బ పడింది. ఆదెబ్బతో సుందరమ్మ "అమ్మో" అని క్రింద చతికిలబడింది. పడిందాన్ని నల్గారెండు దెబ్బలుకొట్టి కాళ్ళ వ్రేళ్ళాకుమ్మి, చెప్పరాని తిట్లుతిట్టి, జుట్టుపట్టుకొని గుంజుకుంటూ లోపలికి తీసుకుపోయి, రెక్కలు విరిచికట్టి పాకమూల పడేసి, తలుపు బయట తాళంవేసి చక్కాపోయాడు సుందరమ్మ భర్త సుబ్బశాస్త్రి.

* * * *

రాత్రి ఎనిమిదిగంటలైంది. చీకటి అంధకారంగా వుంది. ఇంట్లో దీపంలేదు. బావురుమంటూ వుందియిల్లు. వంటరిగా సుందరమ్మ ఆ యింట్లో భయపడ్తు, దెబ్బల గాయాలు రేగి, బాధ పెట్టడంవల్ల కుమిలి కుమిలి ఏడ్వడం ప్రారంభించింది. అప్పుడు ఆప్రశాంత స్థలంలో, ఆబాధలోగూడా, ఆమెకనేక భావాలు తట్టాయి. ఎందుకు తనభర్త తననిలా బాధించాలి! ఆతని కేవిషయంలోను తాను ఏమీలోపం చేయలేదే? తనవిషయంలో ఎందు

కాయన కంత అనుమానం పుట్టాలి? అని యీవిధంగా అప్పుడనేక భావాలు సుందరమ్మలో సుడితిరిగడం ప్రారంభించాయి. అప్పుడప్పుడు దెబ్బలబాధకోర్వలేక "ఉస్ అబ్బా" అని బిగ్గరగామూల్గేది. ఒక్కొక్కసారి వెర్రికేక వేసేది.

ఇలా కొంతసేపు గడిచింది. అప్పుడు సుందరమ్మకి, తాను పువ్వులకోసరం పోవడం మొండిగోడమీదవున్న కరణం కొడుకు తనకి పువ్వులగుత్తి అందియ్యడం, అందించేటప్పుడు ఆతనిచేయి తన చేతికి తగలడం, ఆతడు అతిదీనంగా "క్షమించాలి" అనడం ఇదంతా భర్తకు కోపకారణమైందని నిశ్చయించుకుంది ఆదుఃఖంలో.

అప్పుడు సుందరమ్మ స్మృతిపథంలో ఒక అందగాడు, నవనాగరకపుయువకుడు, ఐన కరణంకొడుకు మధురరూపం, మధురభావం, వేఱొకవంక తననిదూషిస్తూ దండప్రయోగంచేస్తూ, కాలయముడిలాగవున్న, నలుబదియేండ్లకు పైబడిన తనభర్త సుబ్బశాస్త్రి రాక్షసస్వరూపం, రాక్షసభావం యివిరెండు పొడగట్టాయి. సుబ్బశాస్త్రి విగ్రహం చూసేటప్పటికి సుందరమ్మ శరీరం భయకంపితమై పోయింది. వెంటనే ప్రసన్నవదనంతో వున్న కరణం కొడుకు విగ్రహంచూసి మధుర భావోన్మాదినియై ఆనందోన్మత్తతచే కెవ్వుమని కేకవేసి పరవశత్వంచేత క్రింద పడిపోయింది.

◆ ◆ ◆ ◆

కొంతసేపటికి సుందకమ్మ వులిక్కిపడి కళ్లుతెరిచింది. కిరసనాయిలుదీపం మకమక వెలుగుతోంది. తనయెదురుగుండా వొకరాక్షసస్వరూపం ప్రత్యక్షమైంది. సుందరమ్మ దద్దరిల్లింది. ఇకనే నీయాకారంచూస్తూ నిల్వలేననుకుంది. సన్నదీపం చీరకొంగుతో చల్లార్చింది కండ్లు మూసుకుంది.

◆ ◆ ◆ ◆

రాత్రి రెండు గంటలైంది. కన్నుపొడుచుకొన్నా కానరాని అంధకారం. పైన చుక్కలన్నా లేవు కొంచెం వెలుగుచూపడానికి. ఆకాశం అంతా కారుమేఘా లల్లుకొన్నాయి. దానికితోడు తుషారం

కూడాను. అలాంటి సమయంలో విసుగుకొంటూ ఉన్న సుబ్బుశాస్త్రి మనసులో కొంచెం గుడ్డివెలుతురు వెలిగింది. ఆ వెల్తురుతో తనభార్యను చేరబోయాడు. పిల్చాడు. చీకటి. ఆమె అగపడలేదు. గుండెల్లో రాయిపడింది. లోపలా బైటా అంధకారం నిండారింది. అగ్గిపుల్లను గీసి దీపంవెలిగించి, కుంగిపోతున్న హృదయాన్ని, చేరపట్టుకొని వెతికాడు. సుందరమ్మ కనబడనేలేదు. ఇంకేముంది? ఇల్లంతా వెతికాడు. కాని పోయినసుందరమ్మ మళ్లీ కనిపిస్తుందా. అతనిమీద దభేలుమని ఒక పెద్ద పిడుగుపడ్డట్లయింది. ఒక్కసారి చతికిల బడ్డాడు. నెత్తి,నోరు బాదుకొన్నాడు. హోరుమని యేడ్చాడు. ఆఖరికి "నా అనుమానమే నన్ను నాశనంచేసింది" అని అనుకొన్నాడు.

నాటితోసరి ఆయింట్లో దీపారాధన ; ఆనాడు అమాయకపు సుందరమ్మ చీరచెంగుచేత ఆరినదీపం మళ్లీ ఆయింట వెలగలేదు. కాని ఆనాడురాత్రి గుడ్డిచీకటిగా వెలిగిన సుబ్బుశాస్త్రి హృదయంలోని మాత్రం క్రమక్రమంగా వెలిగి వెలిగి పెగ వెలిగి ఆయన హృదయ గృహమంతా తగలబెట్టివేసింది.

"ఆనంద వాహిని" మీదగ్గరకు వస్తే దానిని చూచి యిదేదో మాదిరి ప్రతి యెవరోపంపగా మనదగ్గరికి వచ్చిందని తలచకండి మీ కుటుంబమువారంతా ఎప్పుడూ ఆనందంతో ఉండవలెననే తలంపుతో ఈ "ఆనంద వాహిని" మిమ్మల్ని వెదుక్కుంటూ మీదగ్గిరికి వస్తూ ఉంటుంది. వృథాగా మనదగ్గిరకు వస్తుందనిమాత్రం అనుకోవద్దు. అది మీదగ్గిరకువచ్చి అడగడ మేమంటే సంవత్సరానికి ఒక రూపాయమాత్రం చందా సొమ్ము చెల్లించుమని అడుగుతుంది.

అత్తారింటికి ప్రయాణం

([illegible])

జగ్గంపేట దుప్పటి, కాన్పూరు శాలువ, బళ్ళారి కంబళి, ఉండి గొంగళి పొరమీద పొర కప్పించి కప్పి, కిటికీలు మూసి తలుపులు బిడాయించి నాలుగు గోడల సందునా పెట్టెవంటి గదిలో కదలకుండా మెదలకుండా పడుకున్నా గాని చలివచ్చి గజగజా వణికించివేసే ఈ శీతాకాలంలో కూడా దిక్కుమాలిన రైలు ఉదయాన్నే బయలు దేరాలా? కాస్త పొద్దు ఎక్కింతరవాత కొంచెం ఎండవచ్చింతరవాత బయలుదేరితే ఎంత సుఖంగావుంటుంది పోని చెప్పండి? నీతినియమమే కాని ఇవతల వాళ్ళ కష్టసుఖాలు కూడా కొంచెం విచారిద్దామనే విజ్ఞానం [illegible] నిప్పులతో వ్యవహారం చేసే ఈ రైలుకి ఎక్కడనుంచి వస్తుంది? ప్యాసెంజర్లు—అందులో రాజమండ్రీ ప్యాసెంజర్లు—[illegible], ఎలాగైనా కార్యసానుకూలం చేసుకోవాలనే వాళ్ళు కొంతవరకు లేకపోతే ఈ రైలుకు ఏమయ్యేది? ఉదయాన్నే అయినప్పటికి బయలుదేరినా సరే పులివంటి చలినికూడా పాటించకుండా మాటలుకూడా [illegible] ఉన్న [illegible] వస్తున్నారు కాని లేకపోతే ఈ రైలు గాలిపటలతో బొప్పాయి [illegible] ఊరికే పోవలసిందేగా!

రైలు వేళకు లేవలేక పోతానేమో అని పడుకునేటప్పుడు అయిదింటికి అలారం యిచ్చి పడుకున్నాను. చలిచేత అలారం ప్రకాశంగా పలకలేక స్వగతం చేసుకుందో యేమో కాని గడియారం అలారం కొట్టలేదు. నేను లేవలేదు. ఈ స్థితిలో ఉండగా నా పక్క యింటి [illegible] చలిచేత నాకు [illegible] స్వాగతం చేస్తూ వున్న [illegible] 'తొగ్గా' అని ఇంటి [illegible] ఎగిరి పోయేలాగ [illegible] చేసాడు. 'తొగ్గా' అనే ఆ బొబ్బ

నాకు 'లేగూ' అన్నట్లు అయింది. ఆదెబ్బతో ఉలిక్కి పడిలేచి కూర్చున్నా. ఇంతట్లో రైలుమాట జ్ఞాపకం వచ్చింది. కొండ పేక్కేసరంజాములో ఉన్న దీపాన్ని హెచ్చించి గడియారంకేసి చూస్తును గదా అది మూడుగంటలకే అనగా బ్రహ్మీ ముహూర్తం ప్రారంభమవ్వడే నిశ్చల ధ్యానంలోపడి టక్కుటిక్కులు మాని నిశ్శబ్ద బ్రహ్మంలో ఐక్యం అయి కొబ్బరి బొండంలా కూర్చుంది. స్విడ్జర్లాండు దేశంలో చేయబడ్డ ఈ గడియారం హిందుదేశంలో మన అవసరం కడుపుతుందా అని శుద్ధ స్వదేశీవాదిలా విసుక్కుంటూ తొడిగి ఉన్న బనియను మీద షర్టువేసుకుని ఆత్మవిశ్వాసం గల మనపాండిత్యానికి ఒకళ్లు కప్పేది యేమిటని నాకు నేనే శాలువా కప్పుకొని సావిట్లోకి వచ్చి మా అమ్మనిలేపి వెళ్లివస్తానని చెప్పేను. "నాయనా! మొగం కడుక్కొని కాస్త మజ్జిగ పోసుకొని మంచిమాట చేసుకొని మరీ వెళ్లరా. బందరు వెళ్లేసరికి సాయంత్రం నాలుగు అవుతుంది. నిడదోల్లోను, భీమవరంల్లోను, గుడివాడలోనూ, మూడు చోట్ల మారాలాయెను రైలు" అంది. అన్నంతింటే రైలు దాటిపోతుందనే భయం ఒకటి, చలి ఎక్కువౌతుందనే భయం ఒకటి. 'వద్దులే పొద్దెక్కిన తర్వాత మార్గంలో మధ్యన ఏ శ్టేశనులోనో తినవచ్చు' అంటూ నేను వీధిలోకి వచ్చా. చాలా కాలాతీతం అయింది. రైలు దొరకదేమోనని గోదావరి గట్టుమీద పరుగు లంకించుకున్నా. రొజుకుంటూ నేను శ్టేశనులో కాలుపెట్టే సరికి నాకంటె ఎక్కువగా రొజుకుంటూవచ్చి రైలుశ్టేశనులో ఆగింది.

ఎడం చేతిలో మనీపర్సు కుడిచేతిలో రెండు రూపాయలు పట్టుకొని టిక్కెట్లగూడు దగ్గిఱకు పోయి ఒగర్పును ఒత్తిగించి, సలిని సాధించి 'సార్, సార్' అని దశగాయత్రీ జపం చేయగా చేయగా, తొక్కుడు మిఠాయి ఉండలా నున్నగా గొరిగించిన బుర్రతో ఒక ఎఱ్ఱటి మనిషి ఎడంచేత్తో ఎడం ముక్కు రంధ్రం నొక్కి కుడిచేతిలోని పొడుంపట్టు కుడిముక్కు రంధ్రంలోకి మా నాయనమ్మ గదికి ఉన్న ఉతకలతలుపు కిఱ్ఱును తలపించె ధ్వనితో ఎక్కించి చెయ్యిదులు

వుకుంటూ 'ఆఁ–ఏం' అని ఏవిధమైన కంగారులేని శాంతిదూతలా అడి గేడు. 'ఆఁ–ఏం' ఏమిటి? వాడిఏదం? ఎక్కడికని అడుగుతాడా? 'ఆఁ–ఏం' అంటాడా? టిక్కట్టుకోసం కాని నీడితోటి నేనేం వివ్యా మందడానికి వచ్చేనా? ఓ పొడుంపెట్టు ఇమ్మనడానికి వచ్చేనా? వాడి ప్రశ్నకు నిజంగా నాకు చాలాకోపం వచ్చింది సుమండి. కాని ఏం చెయ్యడానికి సీలులేక 'తొందరగా బందరుకు ఓటిక్కట్టు ఇవ్వండి' అని రూపాయలు యిచ్చాను. రూపాయలు పుచ్చుకొంటూ ఆయన 'ఏమిటా తొందర?' అన్నాడు. 'టైము ఉందా సార్' అన్నా నేను. 'టైము లేకపోతే యింకో ట్రెయిను వుంటుంది' అంటూ కాలంయొక్క విలవకాని, నేను అత్తారింటికి వెళుతున్నాననే సంగతి కాని తెలుసుకునే ఇంగిత జ్ఞానంలేక ఆతడు టిక్కట్టు తారీఖుల డాంట్లో పెట్టి నొక్కి కిటికిటీ గూటి దగ్గిఅ పారేశాడు. ఇవ్వవలసి ఉన్నా సరే చిల్లర డబ్బులు అర్చి చచ్చినా ఇవ్వని రాజోలు తాలూకా షరా బుకు ఒకవేలు విడిచిన మేనమామ కొడుకావీడు అనిపించేటట్లు ఇవ్వ వలసిన పావలా సంగతి ఎత్తకుండా నాకేసి వెన్నతిప్పాడు. సార్, సార్' అని పావలాకోసం మళ్లీ దశగాయత్రి ప్రారంభం చేశాను. వేలకొలది సంవత్సరాలు వేళ్లు వెల్లంకులు తింటూ తపస్సు చేసినా అనుగ్రహం చూపని పురాణాల్లోని దేవతలలాగే ఈ టిక్కెట్ల దేవత కి ఈ దశగాయత్రి జపంతోటి అనుగ్రహం రాలే. పక్కని టేబిలు మీద ఉన్న మినిమమ్ సైజు గ్లాక్సో డబ్బా మూత మిటకరించి ఎత్తి అందులోంచి తులమో తులమున్నరో—మసిపట్టిన మా చిన్నకాఫీగిన్ని తోమడానికి పనికివచ్చే ఇటికి పొడుమంత—ఏదో చూర్ణం తీసి మొగం దగ్గిఅకు చేర్చేడు. వెనక్కి తిరిగి ఉండడంచేత ఆయన దాన్ని ఏమిచేశాడో నేను చెప్పలేను. కాని ఈ కథ అంతా తర్వాత నావల్ల విన్న నామిత్రులు ఒక హైస్కూలు సీనియరు తెలుగు పండి తులుగారు అది తప్పకుండా నశ్యమే అయి ఉంటుందని పొడుంగోల లోపడి పావలా సంగతి ఆయన మఱచిపోయి ఉంటారనీ చెప్పేరు. శాస్త్రులవారియందు నాకు గౌరవం ఉంది కాబట్టి ఆయన మాట

మీరు విశ్వసించినా విశ్వసించక పోయినా నేను మాత్రం విశ్వసించే ఉన్నాను. మీరు వద్దని చెప్పినాగాని మానేటందుకు నేనేం వ్యక్తి స్వాతంత్ర్యం లేనివాణ్ని కాను.

సరే అది అల్లా ఉంచండి. ఈ వరలపడి నేను ఇల్లా గింజుకుంటూ ఉన్నా ఆయన తన్నుకొనట్లు ఊరుకున్నాడు వెనక్కి తిరిగి. మా ఊరి అవతలప్రాంతంలో మామిడితోటకింద (పిల్లలు భయపడతారని మానని) వెనక ముఖంగా నిలబెట్టబడి ఉన్న రాతి పోతురాజులా ఉన్న ఆయన్ని చూచి నా అరికాలుమంట నెత్తికి వచ్చింది. చిల్లకొంకు, చింతపండు వేసి తెల్లగా తోమినదిగి బోర్లించిన మా రామచంద్రుడు మామగారి రూపాయి రాతిచిప్పలా ఉన్న నాడిబుర్రమీంచి మా తాతయ్య ముల్ల కోల నర్రతెచ్చి ఒక దెబ్బతీద్దామనిపించేటంత కోపం వచ్చింది. కాని వీల్లేదు. అవతానా [illegible] ఉండి పోయేను. [illegible] లేనివాడి పొన్నకాయ బుర్రమీంచి కన్నె నేను కోపంవచ్చుకొ లేకుండా [illegible] నానంగతి [illegible] నాలుగునాళ్లు [illegible] చేతలేను [illegible] కాదు, [illegible] స్వంతంగా [illegible] ఒక [illegible] ఎక్కడ [illegible] ఒక్క నిముషమైనా" అనని [illegible] నేను ఎక్కడ [illegible] మర్యాద [illegible] బుర్ర [illegible] మనిష్య [illegible] దాటిన [illegible] జేబురుమాలు [illegible] చేస్తూ ఉన్నాను. జరిగే దేదో [illegible] గబగబా [illegible]

మిగిలిన సంగతి మళ్లీ మాటాడుతాను చెప్పుతా:—

గయ్యాళి కంప.

శ్లో॥ మగడు:—ఆః పాకం నకరోషి పాపిని

పెండ్లాము:—కథం? పాపీత్వదీయః పితా,

మగడు:—రండే జల్పసి ముండయామి కబరీం;

పెండ్లము:—త త్తేస్వసుః కథ్యతామ్,

మగడు:—నిర్గచ్ఛత్వ మితో గృహాత్

పెండ్లము:—పున రహో నేదం త్వదీయం గృహం,

మగడు:—హాహా! శంకర! దేహి మేఽద్య మరణం.

పెండ్లము:—శిష్యం మదీయం గతమ్.

తెలుగు.

మగడు:—ఛీ పాపి! ఇంకా వంట చెయ్యనే లేదేమే!

పెండ్లము:—పాపి నీయబ్బ!

మగడు:—ముండా! మొరుగుతున్నావు బుర్రతుడిపిస్తా సుమా!

పెండ్లము:—నీయక్కకు నీచెల్లెలికి ఇంకా నీవాళ్ల కందరికి తుడిపించు;

మగడు:—నాకొంపలోంచి లేచిపో!

పెండ్లము:—నీదనుకున్నావా యేమి టీకొంప!

మగడు:—అయ్యో దేవుడా! నాకు పెండలాకి చావుమూడేట్టు చేయితండ్రీ!

పెండ్లము:—నాపుస్తెబొందు పోతుం దింతే; చిక్కు వదల్తుంది.

ఆలు మగళ్ల జగడం.

భార్యా భర్తలకు బలంగా పోట్లాట జరిగింది.

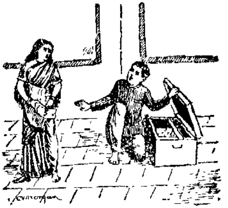

భార్య:—చాల కోపంతో "ఇహా నేనీయింట ఉండను ఇదుగో యిప్పుడే మాపుట్టింటికి వెళ్లిపోతా" నని చెప్పింది.

భర్త:—తన పెట్టెను తెరచి అయిదు రూపాయల నోటు ఒకటితీసి ఆవిడ చేతికిచ్చి "ఇదుగో రయిలు కర్చుకు; దయచెయ్యి" అన్నాడు.

భార్య:—ఆ నోటును పుచ్చుకొని మునుపటికంటె యెక్కువ కోపంతో, ఈడబ్బు వెళ్లేటందుకుమాత్రం చాలుతుంది మళ్లీ వచ్చేటందుకు కావద్దూ.

◆ ◆ ◆ ◆

బాటసారి.

బాటసారి:—ఓ బిచ్చగాణ్ణి చూచి ఓరీ నిన్ను కిందటి వారంలో గుడ్డివానినిగా చూచేనే యిదేమిటీ కుంటివాడులా కనపడ్తావు.

బిచ్చగాడు:—అయ్యా! నేను గుడ్డివాడుగా ఉంటే యిచ్చే వాళ్లందరూ చెల్లనికాసులరిచ్చి ఏమార్చి పోతుంటారండి అంచేతనే యిప్పుడు కుంటివాణ్నైనానండి.

పెద్దమనిషి బెదిరు.

పెద్దమనిషి:—ఒరే! కుఱ్ఱాడా! నీవెప్పుడూ పెంటలమీదనే తిరుగుతూ ఉంటావు. పెద్దవాళ్లు పైనచూస్తు ఉండరట్రా.

కుఱ్ఱాడు:—మీవంటి పెద్దమనుష్యులు ఎప్పుడూ పెంటల మీదనే తిరుగుతూనే ఉంటారుగనక పైనచూస్తునే ఉంటారు!

* * * * *

లావుపాటి రామమ్మ రైలు పెట్టెలో ఎక్కలేక తంటాలు పడుతూ ఉంది.

భర్త రంగారావు దూరాన చూస్తూ నిల్చున్నాడు.

రామమ్మ అయ్యో! అట్లా చూస్తూ ఊరుకుంటారేమండీ! మీకు మునుపటికిమల్లే నామీద ప్రేమలేదు సుమండీ! మునుపైతే ఇట్లా కష్టపడనిచ్చేవారా? సహాయపడకుండా” అంది.

భర్త:-మందోదరివి (సన్ననడుముదానవు)గా ఉన్నప్పుడు సహాయమై ఎత్తి ఎగరవేసి యెక్కించేవాణ్ణి, ఇప్పుడు కుండోదరివైతివి! ఏం చెయ్యమన్నావు? అప్పటిప్రేమ ఇప్పుడెట్లా సాగుతుంది? అన్నాడు

♦ ♦ ♦ ♦

ఉద్యోగం.

పెద్దమనిషి:—ఏం పంతులూ! నీవిప్పుడు ఏ డిపార్టుమెంటులో పనిచేస్తున్నావు?

పంతులు:—నిరుద్యోగపు డిపార్టుమెంటులో;

[మరకాని పరాత్పర రావు]

ఎవరు నువ్వు?

గృహస్థు:—ఎవరోయి నువ్వు?
ఇంకోడు:—నేను ;
గృహస్థు:—నేనంటే? దొంగవా?
ఇంకోడు:—ఎబ్బే !
గృహస్థు;—దొరవా?
ఇంకోడు:—ఊఁ హుఁ ;
గృహస్థు:—మరెవ్వరు నీవు.
ఇంకోడు:—ఎవర్నికాను నేను ఉత్తమనిషిని.

* * * *

పిరికి మగడు.

ఒకడు:—ఎందుకయ్యా నా చాటుకు వస్తున్నావు?

వేరొకడు:—మరేం లేదండీ! మీచాటున ఉంటే తప్పించుకోవచ్చు. అదుగో చీపురు కట్టుచ్చుకొస్తోంది మాఆవిడ.

* * * *

అతి తెలివి.

యజమాని:—వెంగళాయి ! నాలుగణాల స్టాంపులు కొనుక్కురారా ! కవర్లకతికించి పోస్టులో వేతువుకాని ;

వెంగళప్ప:—కటిక్కీన వెళ్లివచ్చి పని అంతా ముగించుకొచ్చానని యజమానితో అన్నాడు.

యజమాని:—అయితే చీట్లేవి!

వెంగళప్ప:—కవర్ల కతికించి టపాలుపెట్టెలో వేశేవచ్చాను.

యజమాని:—వట్టికవర్ల కతికించావురా! ఓరి తేభ్యం!

ఎత్తుకు పైఎత్తు

గోచిపాతల రాయుడో బ్రాహ్మడు; ఒక రైతు పొలంలో పండిన ధాన్యం రాశిపోసి కొలగారం చేస్తూ ఉండగా యాచించ యినాడు. జిత్తులమారి అయిన ఆరైతు ఆకుచేలుణ్ణి చూచి అయ్యా! మీబట్టపట్టినన్ని ధాన్యం తీసుకపొండి! అన్నాడు. బ్రాహ్మడు చింపిరి కొల్లాయిగుడ్డను పేలికలుగా చించి ముళ్లువేసి, పొడిగించి, ధాన్యరాశిచుట్టూ చుట్టి ఆడి తప్పనిదాన కర్ణుడవు; ధాన్య రాశి అంతా నాకొల్లాయిలో ఇమిడింది! సెలవిప్పించుమన్నాడు.

రైతు తెల్లపోయినాడు. * *

బ్రాహ్మడు:—ఓరి అప్రాశ్యమ్ముండా కొడకా! తగ్గిరగా వస్తా

వట్రా! కళ్లు ఏం పోయినయ్యా బ్రాహ్మణ్ణి మడిగట్టుకువెళ్తున్నానని! తెలియడంలా? అంతమద మెక్కిందీ! (స్నానంచేసి మడిగుడ్డల తో వస్తూ మాలవాణ్ణిచూచి, పై విధంగా తిట్టి చేతిలోని చెంబెడు మంచి నీళ్లూ పారపోశాడు.)

మాల:—దొరో! యామర్నా! కాలికిమొక్కుతా! నిలుండి! కాతంత నిలుండీ రెండుకాళ్లకీ మొక్కుతా!

బ్రాహ్మడు:—ఛీ! ఛండాలుడా! ఇంకా దగ్గిరకొచ్చి కాలికి మొక్కుతావు కూడాను; చాల్ చాల్లే పోఫో!! (అంటూ వెనక్కితిరిగి మళ్లీ స్నానానికి వెళ్లాడు.)

* * *

ఒకగ్రామంలో అగ్రహారీకుల వీధిని మాలవాళ్లెవళ్లూ నడవక పోవడం మర్యాద. ఇతర బ్రాహ్మల వీధులలో దూరంగా పోవచ్చు

నుగాని అగ్రహారాధికారుల్ల వీధిని తొంగయినా చూడగూడదు. తక్కిన బ్రాహ్మలకందరికీ ఇదికంటగింపు. అగ్రహారం పోయినా-బ్రాహ్మణాచారాలు పోయినా ఈబెట్టు ఇంకా ఎందుకని; ఒకనాఁ అవతల వీధి బ్రాహ్మలయింటికో మాలవాడు వెళ్లవలసివచ్చిం

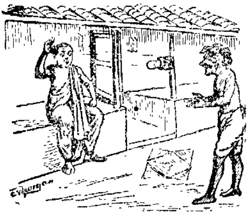

అగ్రహారికుల వీధిని వెడితే దగ్గర ఉన్న యిల్లు మరోవీధిని వెళ్లవల వస్తే చాలా చుట్టిపోవలసి ఉంటుంది పక్క వీధి బ్రాహ్మడి ఆసరామీద ఆవీధినే దబీర్న మాల దాటిపో తున్నాడు. వీధి అరుగుమీద కూన రాగాలు తీస్తున్న అగ్రహార బ్రాహ్మడు చూచాడు.

అగ్ర:—ఒరే ఛండాలుడా! ఎప్పుడన్నా ఈ వీధినివెళ్లావట్రా! నేడేం పోయే కాలం వచ్చింది. వెనక్కి తిరుగుతావా తిరగవా తిరక్కపోతివా చెప్పొచ్చుకొక్కడతా సుమా!

మాల:—(పక్క బ్రాహ్మడి హెచ్చరికమీద) కుక్కలు గాడిదలుకన్నా పనికిమాలొళ్ళమైనామాటండీ! అవి తిరగ్గా లేంది మేం తిరిగితే ఏం వొచ్చింది బాబో.

అగ్ర:—ఇంకా నిల్చుండి మాటాడ్తావు. భడవా! అని కాలిచెప్పు విసరి వేశాడు.

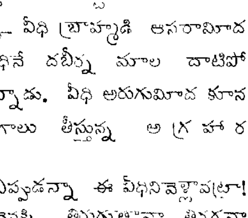

(మాలడు మారాడకుండా ఆ చెప్పుచేత పుచ్చుకొని ఆవీధిలోంచే అదే పరుగ్గా దాటి పోయాడు.) అగ్రహార బ్రాహ్మడు అప్పటికి రెణ్ణాళ్లే అయింది. చెప్పుల జోడు రెండు రూపాయలన్నర పెట్టికొని;— తన దగ్గిర ఉన్న రెండో చెప్పు భేమయింది పారవెయ్య మనసు గొల్పదు. మాలవాడికి కబుర్లు చేశాడు-చేశాడు ఆచెప్పు ఇచ్చి

వెయ్యమని; వాడియ్యలేదు. బదులుచెప్పలేదు. ఒకనాడు తానే మాలవాడకు వెళ్లాడు. గుడిసెలలో ఉండగా వాడి వాకిటిదగ్గరకు వెళ్లి పిలిచాడు వాడు బైటికివచ్చాడు.

అగ్ర:—ఓరే! ఈ రెండో చెప్పగూడా తీసుకోనైనా తీసుకో! లేదా పావలా ఇస్తాను ఆ చెప్పు ఇచ్చివెయ్యనన్నా ఇచ్చివెయ్యి!

మాల:—బామ్మల్లోకి మాలాళ్లు రాదగదుగాని మాలోళ్ల లోకి బాపనోలు రావచ్చు గామోసు దొరా! ఏం బామ్మణ్ణో బాబూ! ఇగ పో ఇగ ఫో! బామ్మడా ఇక్కడి కెందుకొస్తావు! చెడతావు, అంటూ తనదగ్గిర ఉన్న చెప్పు విసరి బ్రాహ్మడిమీద వేశాడు.

చెప్పుతో చెప్పు చేర్చుకొని అదేనడక నడిచాడు బ్రాహ్మడు.

కాపు, బాపడు.

సీ॥ కొత్తకోడ్లు తెచ్చుకు కోసిన అటుకులు,
తొల్లిగుండా నాకు దోసెడైన
పంపినావా? తాలు; పాడావు నిమ్మంటె
ఎగిరి పడేవు నీ కెక్కడోచ్చె
మాంసయ్య యిచ్చిన మాన్యములో గింజ
లమ్మి కొన్నదిగదా యాలపడ్డ
జిమ్మన చ్చడిగితే రమ్మని యింటికా
డట కెక్కి కాసింత యావకాయ
ముక్క నవిచూపనైతివి; యెక్కడోడ
నోసి! పొమ్మంటె పోవేమి ఊరికాటి
పిడలాగున నెంటాడి పిసవవేంటి
బాపండా నీకు కాపోడి భయములేదు!

ఇనాము! రూ 50 లు ఇనాము!!

ఈ నెల "ఆనంద వాహిని" సంచికలో 144 పేజీని

చూడుడు !

సంసారాలు—సాధువచనాలు

నేనావూరు చేరేసరికి రాత్రి తొమ్మిది గంటలు దాటింది. ఏం చేయను, ఆకలి అమితంగా ఉంది. ఎవరింటికిపోయేది, ఎవళ్లు తెలిసినవాళ్లు లేరే దేవుడా ఎందుకొచ్చాంగా యీ ఊరికని విసుక్కొంటూ నడిచాను, కాని నా అదృష్టం బాగుంది. ఆసమయానికి దేవుడే కనబడ్డంత సంతోషం అమాంతంగా నాకు కలిగింది. అప్పుడే తొమ్మిది గంటలు దాటిందిగనుక నాస్నేహితుడు రంగారావు గ్రాము సావట్లో చీట్లపేక ఆడి చిన్నప్పుడు నేను చెప్పినపద్యం బిగ్గరగా చదువుకొంటూ పోతున్నాడు, కాని నాకు మనిషి ఆచీకట్లో కనిపించలేదు గాని గొంతుస్వరం వినేటప్పటికి చాలా ఆనందం కలిగింది. అప్పుడు మెల్లిగ కొంచెం ముందుకునడిచి ఆపద్యం చదివిన మనిషి రంగారావే అని నిశ్చయించి 'మిస్టర్ రంగా' అన్నాను.

ఎలుగెత్తి పెద్దగొంతుతో 'ఏవరన్నా'డు.

'నేనానందుణ్ణి' అంటు రంగణ్ణి కలసికొన్నాను.

ఇకనా యానందాన్ని చెప్పాల్సిన పనివుందా. మీరే యోచించుకోవాలె. రంగణ్ణి కలుసికోవటంచేత ఇంకో. ఫ్రెండు మోహన శాస్త్రి సంగతికూడ తెలిసింది. మరీ నాఆనందం చెప్పతరం గాదు అసలు నాపేరే ఆనందం మరి ఇట్టిసమయంలో చెప్పాల్నా. "కపిరపిచ శాపిశాయన మదమత్తో వృశ్చికేన సందష్టః| అపిచ పిశాచగ్రస్తః కింబ్రూమో వైకృతంతస్య" అన్న చాటు శ్లోకం చిన్నప్పుడు చదువుకొన్నది జ్ఞాపకానికి వచ్చింది. అంటే నేను శ్లోకంలోని కోతివలె అయినా.

ఇక నా స్నేహితుణ్ణి గూర్చి కథచెప్తా. రంగడు పెద్దకుటుంబం లోనివాడుకాడు. ఆలు మొగుళ్లిద్దఱే. మంచి చదువరి. భూవసతిగల వాడు. వీడొక్కడే కొడుకు. కాని ఆతొమ్మిది గంటల రాత్రప్పుడు నన్ను తన ఇంటికి తీసికొనిపొయ్యాడు. నేనేంచేయను. బయట చెప్పటానికి సిగ్గు. ఆకలా అపరిమితం. ఈధర్మసంకటానికేం చెయ్యటం. ఎట్టకేలకు రంగడే 'ఆనందా! భోంచేశావా' అన్నాడు, సిగ్గువిడిచి 'లేదన్నాను'.

ఇంతలో ఇంటికొచ్చాం. రంగడు భార్యనుపిలిచి "మన స్నేహితుడు వచ్చాడు వంటచెయ్యి" అన్నాడు కాని ఆవిడ ఓవిధమైనమనిషి. నాడి మాటల్ని విన్నదే మండిపడింది. ఆమెవాక్కునుండి రామ బాణాల్లాంటి మాటలు బయలు పడ్డాయి. "మీకేం పన్లేదు. వీధుల్లో పోయేవాళ్ళంతా సమయం సందర్భంలేక నగంరాత్రప్పుడు తీసికొచ్చి వంటచేయాలంటే నాచేతగాదు. ఇంట్లోనా వొండిన కర్రపుల్లలైనాలేవు. మంచియెండుకర్ర కొనేటందుకు భవిష్యంలేదు ఎట్లా ఇప్పుడువంటచేసేది" విసుక్కొంటూ అనింది. నాకుహడలు పుట్టింది, ఇదేమిట్రా రాఘవా అనుకొన్నా.

రంగడు ఆవిడసంగతి తెలిసినవాడుగనక "అరవకే! నా మానాలు పోతాయి." అంటూ ఓవైపు దుఃఖం, మరోవైపు అవమానం రెండుకలిసి వానిలో ద్వంద్వయుద్ధంచేయగా రంగడు పండ్లు కొరుకుతు "అయ్యో! నిన్ను కట్టుకొనడంకంటె ఒక దయ్యాన్ని కట్టుకోకపోయాం? ఎంతగడుసే" అన్నాడు.

"ఎవరు వద్దని కాళ్లుపట్టుకొన్నారు! నేనేం ఎక్కువ సుఖం అనుభవించాను" అన్నది ఆవిడ.

"ఓసీ పాపిముండ, ఆఘుస్తావేం. అవమానంగా ఉంది వల్లకాదంటే నేనాయన్ని హోటాలుకైనా తీసికోపోతాలే."

ఇవన్ని వినేటప్పటికే నాగుండెలవిసి పోయింది. ఇకేం జేయను. సరే పస్తు ఉపోష్యమనుకొన్నా. రంగడు లోపలికిపోయి చాలసేపటికి వచ్చి 'ఆనందా వంటయింది కాళ్లు కడుక్కో' అన్నాడు. ఇదే మిత్రా సంకటం అనుకొని ఆకలి అణచుకోలేక లేచిభోంచేశా. సరే నిద్రపోయినాననుకోండి.

ఇక్కడ ఒకవిషయం మన స్త్రీలకు చెప్పాల్సి ఉంది. ఏమంటారా వినండి.

తిట్టుకొంటూ, విసుక్కొంటూ అఖరికి ఆవిడేగదా వంటచేసింది ఆరంగడికి వంటచేతకాదన్న సంగతి నాకు బాగాతెలుసుగదా! ఇదే మంచి ఆవిడ ఏమంటుందో తెలుసునా? "అట్లాగా ఇదో అర్ధగంటలో వంట చేసేస్తా! ఐతే మన ఇంటికట్టెలు బాగా ఎండిపోలేదు. పచ్చి కర్రలు దానిచేత పక్క ఇంట్లోనుండి కట్టెలు పట్టుకొస్తా. వారితో మీరు మాట్లాడుతూ ఆంధ్రపత్రిక ఆనంద వాహినీ చదువుతూ ఉండండి. ఐతే రెండుబిందెలు నీళ్లుమట్టుకు తెచ్చేశేయండి. నిమిషంలో వంటయిపోతుంది. సౌకర్యం ఉంటే కొంచెం కూరకూడ తరిగియ్యండి" అని ప్రేమవాక్యాల్ని సాధుగ పలుకును.

సోదరీ మణులారా! చక్కగా యోచించండి. రంగని యింటి

యావిడ మాటలకు యీావిడ మాటలకు ఎంత తారతమ్యం ఉందో గ్రహించండి మొదటి యావిడకి పతిపై అపారప్రేమే భర్తకు తలనొచ్చినా తాళ జాలదు. కాని ఏం లాభం.

రెండో ఆవిడ తన పతినివశ్యం చేసికోనేదికాకుండ మంచిమాటలతో వానివద్ద సహాయ కార్యాల్ని తీసికొంటుంది. వీడు భార్యవద్ద అపార ప్రేమను, కృతజ్ఞత గలవాడై తప్పక ఉంటాడు.''

సరే అవతల సంగతిచెప్తా. . మరుదినం ఉదయంలేచి ఇంకో స్నేహితుడింటికి రంగడు తీసుకెళ్లాడు. అక్కడి విశేషాలు బహు చిత్రాలు. మోహనశాస్త్రి పెద్ద కుటుంబంవాడు. తలిదండ్రులున్నారు. మంచిచదవరి. దేశీయోద్యమాల్లో చాల పట్టుదల గలవాడు. పంచాయతీకోర్టు ప్రెసిడెంటు. మంచిసరసుడు, తిండికి గుడ్డకు కఱవు లేనివాడు, కొంచెం ముక్కోపి. అన్నీ బాగానే ఉందిగాని ఒకటే తక్కువ. అదేమంటే నేను శాస్త్రియింటికి వెళ్లేటప్పటికి భాగవతం చదువుతున్నాడు. సరే శాస్త్రినికలుసుకొన్నాను, క్షేమసమాచారాలు విచారించడం అయింది. మధ్యాహ్న భోజనానికి కూచున్నాం. అన్నీ వడ్డించింది కాని పప్పులో ఉప్పువేయటం మరిచింది. శాస్త్రి పప్పుముద్ద నోట్లో పెట్టుకొని మ్రింగలేక పోయాడు. ఏమే పప్పులో ఉప్పు వేయలేదన్నాడు. భార్యకూడ కోపిష్టిగనుక కోపం వచ్చేసింది. శాస్త్రి—ఈనరిద్రపుముండ ఎప్పుడూ ఇట్లాగే. ఇంకా రెండు ఉప్పురాళ్లెక్కువవేస్తే మునిగిపోయిందేవిటి స్నేహితులు వచ్చేనాటికే ఇట్లా ఏడుస్తుంది నీవంట అన్నాడు.

“దీనికేనా ఇంత ప్రమాదం. చెప్పడం సులభమేగాని చేయడం కష్టమే. ఒకదినం మీరు వంటచేస్తే తెలుసు అకష్ట సుఖాలు” అంది.

“ఆహా! అట్లాగే రేపట్నుంచీ నేనేవంటచేస్తా మూడుపూటలు తినికూర్చో నీకు వేరేపనేం ఉంది'' అన్నాడు కోపంతో!

''నేనొక్కతే తింటాను మిగతవాళ్లంతా ఉపోష్యం ఉన్నారు” అంది ఎదిరిస్తూ.

“ఛీఛీ గాడిదే నోరుమూయి. ఎదిరిస్తావానన్ను” అని అమిత కోపంతో అన్నాడు.

"ఇదే తెలుసుమీకు మీరేమి తెలియదుగదా! నానోరుబంద యిపోతే మీకు సంతోషమే. ఈపాడు ప్రాణాలు........."

నేనున్నానని కూడ ఎంచక అమాంతంగా ఆకువిడిచిలేచి కోపంతో నాలుగు దెబ్బలు భార్యకు బహుమతిచ్చాడు. ఇంతలో తలిదండ్రులు అడ్డుపడి వాణ్ణి పట్టుకొన్నారు. ఏడుస్తు వీనిభార్యనిలిచింది. ఇవన్నీచూచి ఆశ్చర్యపోయా! నాతిండికి స్వస్తిచెప్పి లేచా. తల్లి ఏడుస్తుంటే బిడ్డలుకూడా ఏడవట మొదలెట్టారు. ఆ కోపంతోటే తిండిలేక శాస్త్రి నన్నుకూడ ఎచ్చరించుకోక పంచాయతి కోర్టుకు వెళ్లిపోయాను.

ఇక్కడ ఒక విషయం పురుష సింహాలకి చెప్పాలిసుంది. ఉప్పు వేయటం మరచిందే అనుకోండి ఒకప్పుడు మీభార్యకూడ అప్పుడేం చెయ్యాలె.

'ఆహా! వంటచాలా బాగానే ఉంది పప్పుకు కొంచెం ఉప్పు ఎక్కువవేసి ఉంటే అమృతంలాగే ఉండును.'' అనాలె.

"అరెరే! అటులా. వేయడం మరచిపోయానేమో కాచి ఉండండి 'పొడిచేసివేస్తా" అని ఆవిడకూడ శాంతంగా పలకరిస్తూ ఉప్పును పొడిచేసేటప్పుడు తనలో ''రేపటినుంచీ అన్నిటికి ఉప్పు సమంగా వేయాలె. బయటపోయి నానా తంటాలుపడి సంపాదించే పురుషుడికి ఆమాత్రంగూడ చెయ్యకపోతే మనజన్మం యెందుకు? ఆయనకు భార్యగ ఎందుకయ్యాం" అని పరితపించును.

సోదరులారా! నామాట బాగాయోచించి చూడండి, బిడ్డ లోకవైపు యేడుస్తుంటే ఆసమయంలోనే వంటచేయడంలో లోపం కలుగొచ్చు. ఆమాత్రానికే మనం కోపిస్తే వాళ్లకూ కోపంకలగడం సహజమే. వారుకూడ మనవలె మనుష్యులె కాబట్టి దీర్ఘాలోచన చెయ్యాలి. ఆలు మొగుళ్లు కలసిపోతేనే సంసారం సాగుతుంది. లేకపోతే వీధికొస్తుంది. ఆఖరికి శాస్త్రికి తిండి సున్నే అయింది. ఆమూలాన నాకక్కడ నిలవ బుద్ధిలేకపోయింది. ఇక్కడి సంగతులు బాగానే ఉంది అనుకొంటూ చెప్పకుండా తిరిగొచ్చేశాను.

"ఆనందం"

వైష్ణవహాస్యం

చెట్టుమీద గుడ్డికొంగ ♦ అది
రెట్లువేసె తెల్లంగ ♦ అది
బొట్టుసాది తిన్నంగ ♦ కూడ
బుట్టలోను మెల్లంగ ♦ చెయ్యి
పెట్టిసాదము మెయ్యంగ ♦ చంక
బెట్టితిమీ తిరుబుంగ ♦ దారి
బట్టితిమీ వేగంగ ♦ ఆన
పెట్టితిమీ హరేరంగ
హరేరంగ రంగ ♦ హరేరంగ రంగ
శ్రీరంగ రంగ రంగ!
"అల్లాండం పల్లాండం
పందుంబియ్యం నెల్లాండం

ఁ ఁ ఁ

కస్తూరి రంగ! కావేటిరంగ
రంగప్పడే దైవం! పొంగలే ప్రసాదం
రంగడే నపరంగడు! మా
రంగడే అంతరంగడు.

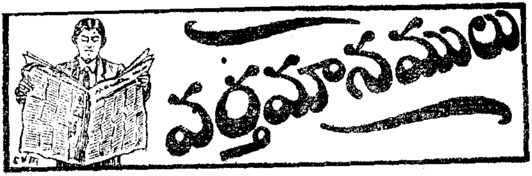

కప్పల తక్కెడ.

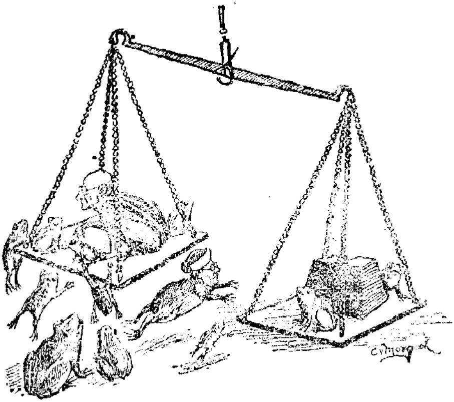

బెక బెకలాడే కప్పల్ని, గంతులు దూకే కప్పల్ని గంధిబాపుడు కప్ప తొలగిపొమ్మంటున్నది. కదలకుండా గట్టిగా నిల్చేవన్నియూ నిలవండి రండి లెక్క చూచుకుంటా నంటున్నది.

ఏనుగు దంతములు.

కుక్కలకు నక్కలకు నోరంతా పళ్లే. గుడ్డిగవ్వకు కొరగావు. మంచి చెడ్డదెబ్బ తగిల్తే పుటుపుటు రాలిపోతయి అవీని; రాలినా వాటిని పెంటమీద పారవెయ్యవలసిందేగాని, ఎవ్వరూ ముట్టనైనా ముట్టరు.

ఏనుగుకు రెండేపళ్లు. అవీ ఎన్నాళ్ళకోగానిరావు. వచ్చినా ఇక కదలవు. ఏనుగెంత వెలో వాటిపళ్లు అంత వెల. అది జీవించి ఉన్నంతదాకా ఆపళ్లు ఊగి కదలకుండా ఉండవలసినవే.

పెద్దల నోటిమాట లాలాగుంటివి. వారు ఆచిఆచి మాటాడుతారు. ఆడినమాటకెన్నడూ తిరుగుండదు. ఆమాట అనర్ఘమై ఉంటుంది.

రాజకీయాలలో మహాత్ముని పలుకులు ఏనుగు దంతముల వంటివి. అవి బ్రిటిష్ రాజనీతి అనే కట్టుదిట్టపు కోటగుమ్మమును కదలించి వేస్తున్నవి. ఆయన ఎంత మితభాషిగా ఉన్నాడో—తద్వ్యతిరేకులెంత బుసబుసలాడుతున్నారో, ఆయన పలుకులకెంత విలువ గలదో, వ్యతిరేకుల పలుకులెట్లు రాలిపోతున్నయో, చూస్తున్నాము!

ప్రహ్లాద మతము

దేవాసురయుద్ధం అని పేరేగాని, దేవతలను అసురులు, అసురులను దేవతలూ, మోసగించవలెనని, హింసించవలెనని పనిపూనడం తప్ప అందులో ఏపక్షమున్నూ నియమం సత్య శౌచములమీద ఆధారపడి నిలువలేదు. నాటి దేవాసుర యుద్ధము వలెనే నేటి జర్మని యుద్ధం వరకూ యుద్ధాలన్నీ ఇట్టివే. వీటివల్ల లోకానికి మేలుగాని శాంతిగాని కలుగగలదా? అలవడినదా? కాని, ఆదేవాసుర యుద్ధములనాడే ఒక విచిత్రమైన యుద్ధం జరిగింది. సత్యాసత్యములకు, పుణ్యపాపములకు, ప్రేమద్వేషములకు, జరిగినదాయుద్ధము.

ప్రహ్లాదుడు తండ్రియైన హిరణ్యకశిపుడితో పోరాడాడు. కొట్టినా కోసినా, తనపట్టును మాత్రం విడవకుండా దయాసత్య శౌచములమీద భగవద్భక్తియందు, ఆధారపడి ప్రహ్లాదుడు, తత్ప్రతికూలంగా హిరణ్యకశిపుడూ విచిత్రయుద్ధంచేశారు. ప్రహ్లాదుడి శాంతిసమరమే చివరకు నెగ్గింది. పురాణప్రసిద్ధమైన యీశాంతి సమరమును పురుషోత్తముడైన గాంధి మహాత్ముడు మళ్లీ యీనాటికి సాగిస్తున్నాడు. ప్రహ్లాదమతమే గాంధి మతము. పూర్వము ప్రహ్లాదుని దయాసత్య శౌచముల వైభవమును గుర్తించలేక తండ్రి తిరస్కరించాడు. ఈనాడు ఘనతను లోకమంతా గుర్తించ గలుగునేమో?

ఇనాము! రూ 50 లు !! ఇనాము !!!

ఆనందవాహిని చందాదారులకు.

ఈ సంచికలోని క్రొత్తచిక్కును విడదీసి సరియైన ప్రత్యుత్తరము వ్రాసేవారికి యీక్రింద కనుబరచిన విధముగా బహుమానములు రొక్కముగా యిస్తాము.

మొదటి బహుమానము 1 కి రొక్కముగా	రూ 20	0	0
2 వ డిటో డిటో	రూ 15	0	0
3 వ బహుమతి ఒక్కొక్కటికి రూ 5 చొప్పున మూడు బహుమతులకు	రూ 15	0	0

ఆనందవాహిని చందాదారులకే యిందులో ప్రవేశముకలదు. చిక్కులకు బదులువ్రాసేవారు తమ చందానంబరు తప్పకవ్రాయవలయును.

ఈ సంచికలోని చిక్కులకు ప్రత్యుత్తరము వ్రాయువారు ఏప్రల్ నెల 15 తేదుల లోపుగా మా కాప్రత్యుత్తరము చేరునట్లు పంపవలయును.

క్రొత్త చిక్కు.

"జర్మనిలో సంధ్యావందనము టెలిఫోనుద్వారా ఉదయం సాయంకాలేములలో తెలిసికొని ఆనందిస్తారు. ఇంగ్లండులో విశ్వాసము ఎక్స్రేగొట్టము ద్వారా 10 నిమిషములలో పొందగలరు. నాయికా నాయకులు వాంఛించుముచ్చట 60 దినములలో నేర్చుకోవచ్చును. గాంధి చేతిపనుల సద్బోధనలు ఆయుర్వృద్ధిమాత్రలు."

ఈ నెల ఆనందవాహినిలో ప్రకటింపబడియుండు నానావిధములగు ప్రకటనలలోనుండి పదములను తీసి పైతెలిపియుండే క్రొత్తచిక్కు తయారుచేయబడియున్నది. పైచిక్కులోని మాటలు ప్రతిప్రకటనలలోనూ ఒక మాటగాగాని పెక్కుమాటలుగాని సంబంధించి ఉంన్నవి. కనుక ఏ ఏ ప్రకటనలోనుండి ఏ ఏ మాటలు తీసితిరో ఆ యా ప్రకటనల పేర్లను ఆ ప్రకటన యేకంపనికి చేరినదో దానినికూడా వ్రాయవలయును.

ꕥ ꕥ ꕥ ꕥ

జనవరి నెల ప్రకటించిన చిక్కుకు ప్రత్యుత్తర మిట్లుండవలసి ఉండెను.

సా రా యి సు ర ప తి
కా మా రి తి ప మి భూ
రా మా య ణ ము వ ద న ము
బా ణ ము ము న ద ర
భీ ము డు

కాని విడదీసి వ్రాసినవారివిధముగా వ్రాయనందుకై చింతిలుచున్నాము.

మేనేజరు, ఆనందవాహిని ఆఫీసు, 244, టంకశాల వీధి, మదరాసు.

వాసన పుస్తకశాల, మదరాసు.

నూతనగ్రంథము ! నూతనగ్రంథము !!

కాలమునకు తగిన గ్రంథము ! నాయికానాయకులు కోరునట్టి గ్రంథము! రహస్యములను వెలిబుచ్చు గ్రంథము! అత్యావశ్యకమగు గ్రంథము! మీరుబహుకాలముగ వాంఛించు రహస్యగ్రంథము ఇప్పుడే ప్రచురింపంబడినది.

గృహస్థాశ్రమ రహస్యములు

—(గెండవకూర్పు)—

230 పుటలు కెక్కువగల గొప్ప గ్రంథము.

అందమగు ఆప్‌టోన్ పటములతో ముద్రింపబడిన విచిత్ర గ్రంథము. రమ్యముగా బైండు చేయబడినది.

చక్కని అచ్చు. **వెల రూ 1-8-0.**

ఆనందవాహిని చందాదారులకు రూ. 1—4—0.

మిత్రులారా! కొన్నివేల సంవత్సరములుగా, మనదేశమందు ప్రబలియుండు అనేకశాస్త్రములనున్ను, పాశ్చాత్య తత్వజ్ఞులగ్రంథములనున్ను విమర్శించి అందలి మర్మములను కాలమునకు తగినట్టి వ్యాఖ్యానములతో ఈగ్రంథము ముద్రింపబడినది. తక్షణామే ఒక గ్రంథమునకు ఆర్డరుపంపి తెప్పించుకొనుడు. ఈ గ్రంథములోని విషయములను తెలిసి ఫలమొందుదురుగాక.

—: ఈ గ్రంథములోని విషయములు :—

1. సన్యాసుల గతియేమి ?
2. గృహస్థాశ్రమ మెట్లుశ్రేష్ఠము ?
3. గృహస్థాశ్రమమునుండి మోక్షముపొందుట సాధ్యమా ? అందుకు మార్గమేది
4. గృహస్థాశ్రమ మర్మముల నెఱుంగక యుండుటచే గలుగుహాని.

5. స్త్రీలఆధిక్యము, స్త్రీలవిద్య.
6. లజ్జ యెట్లుకలిగెను?
7. దుస్తులకును లజ్జకుగల సంబంధము.
8. లజ్జగలవనితయే యెక్కువ ఆనందమివ్వగలది.
9. ప్రతిదేశమందు లజ్జ యెట్లువ్యాపించియున్నది.
10. మనమెందుకోసం దుస్తులు ధరింపవలయు?
11. దిగంబరులుగా ఉండుటకు కారణమేమి?
12. ప్రస్తుత మేయేదేశములందు దిగంబరులుగా ఉన్నారు.
13. ప్రతిదేశమందేరీతిగ వివాహములు జరుగుచున్నవి? నిజమగు వివాహమేది?
14. ప్రేమయనగా నేమి? అనురాగమునకును కామమునకునుగల భేదములు.
15. శాంతిమయగృహమున యెట్లువిజయము నొందగలము?
16. భర్తలు భార్యల నెట్లు వశీకరించుట?
17. భార్యలు భర్తల నెట్లు వశీకరించుట?
18. తమకు తగినభార్యయనిగాని లేక భర్తయని గాని యెట్లునిశ్చయించుట.
19. స్త్రీ లేయేసమయములందు కామోద్రేకలయ్యెదరు.
20. స్త్రీల అమృతస్థానములేవి?
21. పెక్కుజాతి స్త్రీల లక్షణములు.
22. సంయోగము జేయవలసినకాలము.
23. స్త్రీ పురుషుల మర్మావయవముల సన్నివేశమును వాటియుపయోగములును.
24. ఋతువగుటచే గలుగు లాభాలాభములేవి? దాని తత్వమేమి?
25. సంయోగకాలమున స్త్రీ పురుషు లొకరినొకరు గిల్లుకొనుట, కఱచుట మున్నగు
చేష్టలచే పొందుఆనందము.
26. జీవితములో స్త్రీలు తెలిసికొనవలసిన విషయములు.
27. కొన్ని సమయములలో స్త్రీలు కలయుటకిష్టపడక ఉండుటకు కారణములు.
అద్దానిని నివర్తించు మార్గము.
28. ఇష్టానుసారము ప్రవర్తించుటలో బిడ్డలను బడయుటెట్లు?
29. గర్భములోని శిశువు స్త్రీప్రజయో పురుషప్రజయోయను విషయము నెట్లు
30. తాముకోరు రీతిగ నెట్లు స్త్రీ లేక పురుష ప్రజలను పుట్టింపగలము. [తెలసికొనుట.
31. గర్భము దాల్పకయుండుట కుపాయములు.
32. సుఖ ప్రసవమగుటకనుసరింపవలసిన విషయములు. ప్రసవించిన శిశువును
పోషించు క్రమము.
33. గర్భము దాల్చినది మొదలు గర్భములో నేర్పడు పెక్కుమార్పులు.
34. గర్భకాలమందు కలుగువ్యాధులు. వాటిని పోగొట్టువిధములు.
35. స్త్రీలు గొడ్రాండ్లగుటగలదా? గొడ్రాండ్లతనమును పోగొట్టువిధము.
36. పురుషులు గొడ్డుతనము వహించుటగలదా? పురుషులలో గొడ్డుతనము ప్రబలు

టకు హేతువులు. అద్దానిని నివర్తించు మార్గము.

37. బిడ్డలెక్కువగా పుట్టుటచే దేశమునకు మేలా లేక కీడా? బిడ్డలెక్కువగా జనింపకుండుట కనుష్ఠింపవలసిన విధు లేవి? స్త్రీ పురుషులు కలసియు సంతానముల బడయకయుండు టెట్లుసాధ్యము? "అమెరికా, ఫ్రాన్సు మున్నగు దేశములలో బిడ్డలెక్కువ జనింపకయుండుట కనుష్ఠించు విధులు.

38. నూతన వధూవరులు సంఘమునకు తగురీతిగ నెట్లుప్రవర్తించుట.

39. దంపతు లెట్లుప్రవర్తించిన కీర్తిని పొందగలరు?

40. బిడ్డలతో తలిదండ్రు లెట్లు ప్రవర్తింపవలయు.

41. ప్రస్తుతమున అమెరికా, ఫ్రాన్సు, హిందూదేశము మున్నగు దేశములందు స్వభావ విరుద్ధముగ సుఖమును పొందు దుర్వాడుక.

42. ఇట్టి దుర్వాడుకను నిర్మూలముచేయుటకు మార్గములు. [దగిన విషయములు.

43. ఈ దుర్వాడుకచే గలుగు హాని. ఇద్దానిని పోగొట్టుటకు తలిదండ్రులు గమనింప

44. వేశ్యలుండుటచే దేశమునకు గలుగు లాభనష్టములు. కాముకులు గమనింప

45. స్త్రీ రోగములు—తప్పించుకొను విధము. [దగిన విషయములు.

మిత్రులార! ఇంతదనుక వ్రాసిన రహస్యములేగాక ఇంకను పెక్కు విచిత్రములగు రహస్యములీగ్రంథమున నిండియున్నవి. కాబట్టి ప్రతివారును తప్పక ఈ గ్రంథమును తెప్పించి, సారమును గ్రహించి, ఆరీతిగ ప్రవర్తించి ఆనందము నొందుదురుగాక. ప్రతి గృహమందు నీ గ్రంథము తప్పకయుండుట శ్రేయోదాయకము. ఈ గ్రంథమును ముద్రించుట స్వలాభాపేక్షకాదు. దేశముయొక్క పురోభివృద్ధినిగూర్చియే ముద్రింపబడినది.

ముఖ్యముగ గమనింపదగిన విషయము:—ప్రతి గ్రంథము నందును "గృహస్థాశ్రమ రహస్యముల"ని ముద్రింపబడియుండు గ్రంథమే మాగ్రంథము. ఇతర గ్రంథములగొని మోసపోకుము.

ఈ గ్రంథము మీ గ్రామములోనుండు పుస్తకవ్యాపారియొద్ద లేనియెడల మాకు వ్రాసి తెప్పించుకొనుము. స్వల్ప ప్రతులే నిలువ యున్నవి. వెంటనే ఒక ప్రతికి వ్రాయుడు.

ఈ పుస్తకము కన్నడ భాషలోను ప్రచురింపబడియున్నది.

రూ. 1-8-0. మా చందాదారులకు రూ. 1-4-0

ఆనందవాహిని చందాదారులు ప్రతికి వ్రాయునప్పుడు

తమచందా నెంబరు వ్రాయవలను.

వాసన్ పుస్తకశాల, 244 టంకశాలవీధి, మద్రాసు.

త్వరపడుడు ! కొలది ప్రతులేగలవు !! త్వరపడుడు

ఇకను మోసములకు భయపడ నక్కరలేదు.

మ తి వం చ న దీ పి క.

డెమ్మి 250 పేజీలు, 16 చిత్రపటములు 120 విధములగు విషయములునిండి యున్నవి. రూ. 1-4-0 పోస్టు ఖర్చులు ప్రత్యేకము.

ప్రపంచ వంచకుల మాయాజాలము తెలుపునట్టి ఈ గ్రంథ మిదివరకాంధ్రమున వెలువడియుండలేదు. క్రొత్తక్రొత్త విధములగు వంచనలు విస్తరించుచున్నవి. వ్యాపారము, వ్యవసాయము, ఉద్యోగము, న్యాయస్థానము, దేవాలయము, విద్య, వైద్యము, మాంత్రికము, జ్యోతిషము, సోడా, రైలు, స్టీమరు, ఇది యది యననేల ఎచ్చట జూచినను మోసచింత ప్రబలియున్నది. నిర్భాంచకులిట్టి మోసములకులోనై పరితపించుచున్నారు. ఇట్టివారి మోసములయొక్క రహస్యములను ఇందు చక్కగా వర్ణింపబడియున్నది. దీనిని చదువుటవలన నిర్భాంచకులు వంచకులకు లోబడక తప్పించుకొనవచ్చును.

60 దినములలో సులభముగా ఇంగ్లీషు నేర్చుకొనవచ్చును.

ఇదివరకు ఇటువంటి పుస్తకము వెలువడలేదు. ఇది క్రొత్తమాదిరిగా ఇంగ్లీషుమాట్లాడుటకును, చదువుటకును, వ్రాయుటకును, ఉపాధ్యాయులు లేకయే నేర్చుకొనదగిన సులభమైన పుస్తకము తెనుగులో ప్రచురించబడియున్నది.

ఆంగ్లఆశాన్ లేక ఆంగ్లభోధిని.

ఆంగ్లరాజ్యాధిపత్యమునకు లోబడిన మనదేశములో ఇంగ్లీషుభాషనే ముందునవచ్చి ఒకొక్కరియొక్క మేలునకును, జీవనోపాయమునకును, నాగరికమునకును కారణముగా ప్రకాశించుచున్నది అని అందరికిని తెలిసిన విషయమేగదా! ఈభాషను నేర్చుకొనకుండవిడిచి వెయక వ్యసనపడుటను మనము కండ్లారజూచుచున్నాము. ఆ కొఱతను తీర్చివేయుటకు ఈపుస్తకము లోకోపకారముగా వ్రాయబడినది. ఇంగ్లీషు నేర్చుకొనుటకు ఆశపడువారు దీనికంటే మేలైనసహాయము లేదనుటన్నిజము. తక్కువ ధర పుస్తకము 1-కి రూ. 2-0-0.

వాసన్ పుస్తకశాల, 244, టంకశాలవీథి, మదరాసు.

త్వరపడుడు ! త్వరపడుడు !!

ఇకను మోసపు పుస్తకములనుకొని మోసపోకుడు.

సతీపతికుతూహల రహస్యములు.

ఇట్టి గ్రంథమిదివరకు ఆంధ్రభాషలో వెలువడియుండలేదు. ఇందు గృహస్థాశ్రమ ధర్మము సతీపతు లన్యోన్యప్రేమతో వర్ధిలగల విధులు, ప్రేమతత్త్వము స్త్రీ జాతులు, పురుష జాతులు, అభిప్రాయము, శయ్యాగృహ రహస్యములు, వానిలక్షణములు, ఎట్టిసతీపతుల కెట్టిసంతానము గలుగునను విషయములు. గర్భవిషయములు, గర్భస్త్రీ అనుసరింపవలసిన విధులు, గర్భవతుల యారోగ్యావశ్యకత, శిశురక్షణ, అత్తకోడండ్ర వైరములకుగల కారణములు, వానిని శమింపజేయు నుపాయములు, వారికుండవలసిన స్నేహావశ్యకత, మున్నగు 189 విషయములలోను సందర్భానుసారముగ గల అఫ్టోనా, లైన్ బ్లాకులు 30 తోను గ్లేజు 410 పేజీలకు పైబడినదై సీమకాలికోచేతకట్టబడి చక్కని బైండుతో విరాజిల్లుచున్నది. ప్రతిగృహస్థుడు తప్పక చదివియేతీరవలెను. కొద్దిప్రతులేగలవు.

పుస్తకము 1-కి రు 2-0-0. తపాల ఖర్చు 7 అణాలు.

శరీరమర్మశాస్త్రము

దీనినిచదువ జదువ బహుఆనందము! నీకు కావలసినదియు నీవు జూడవలసినదియు చాలరోజులుగా వెదకుచుండినదియునగు శాస్త్రమిదియే! ఆంధ్రభాషలో ఇట్టి సంపూర్ణ రహస్యశాస్త్ర మిదివరకు ఎవరివల్లను బహిరంగముగా ప్రచురింపబడలేదు. దీనిలో స్త్రీపురుషలక్షణములును వారియొక్క అవయవముల విలక్షణములు శృంగార రహస్యములును, స్త్రీ పురుష శిశువులఉత్పత్తి వివరములను, పూర్వము మహాఋషులు మర్మముగా వ్రాసిపెట్టిన పుస్తకము. చక్కగా 64 వివిధ చిత్రపటములతో ముద్రించియున్నాము. దీని ధర రూ 1-0-0

వర్తకరహస్యబోధిని వెల రూ 1—0—0

గజదొంగలు

ఈ సుందరమైన నవలను చదువుటకు చాలసంతోషమిచ్చును. ఏలనగా, దీనిలో వజ్రపునగలు మాయముగా దొంగలించెడు విషయములను, దానిని కనిపెట్టు సామర్థ్యమును, పోలీసు భటులుచేయు ఆర్భాటములను చదువుటకు చాలప్రేమనిచ్చుచుగాన నవల మిక్కిలి ప్రఖ్యాతిచెందినది. ధర 1-కి అణాలు 6

వాసన్ పుస్తకశాల, 244, టంకశాలవీధి, మదరాసు.

వశీకరణతంత్రము

ఇందు, కోరినపిల్లను పెండ్లియాడుట, భార్యప్రేమను భర్తపొందుట, ప్రేమాభివృద్ధి, స్త్రీసమాజమున గౌరవముపొందుట, స్త్రీపురుషుని లోపములను దిద్ది, పోగొట్టుకొనిన మిత్రస్నేహమును మరల చేపట్టుట, పోయినపిల్లలను మరుపువదనను ప్రకటించుట, పెండ్లికిముందుగా పెండ్లికూతురు ప్రేమను సంపాదించుట, ప్రియములేని పెండ్లిని ప్రీతికరముగ చేయుట, పురుషుని వశీకరించుట, స్త్రీని వశ్యముచేయుట, విరోధులైన బంధువుల ప్రీతిని సంపాదించుట, అధికారి యనుగ్రహమును సంపాదించుట, దేశనాయకుడగుట, హిందూమహమ్మదీయుల కలహములు, బ్రాహ్మణాబ్రాహ్మణద్వేషములు, స్త్రీపురుష భేదములు, మానవవశ్యము, జీవజంతువుల వశ్యము, ఉచ్చాటన, ఆకర్షణ, మోహన, స్తంభన, విద్వేషణ, మారణ, శాంతిప్రయోగములు మొదలగు, 100 విషయములు సులభశైలిలో లిఖింపబడినవి.

వెల రూ॥ 2—0—0

ముద్దులమర్మము

ముద్దులు! ముద్దులనగా నేమియో తెలియునా మీకు? ప్రాచీనకాలమునుండియు ముద్దులకుగల మర్యాద సామాన్యమా? ముద్దులపుట్టుక, ముద్దులచరిత్ర, ముద్దులవలన గలుగు లాభనష్టము, తపాలు-తంతి-టెలిఫోను ద్వారా ముద్దులపంపుట, మొదలగు మర్మము లెన్నియో ఇందుకలవు. దాంపత్య సంబంధము సంతోషముతో సుఖముల ననుభవించుటకును, తమ జీవితములను స్వర్గతుల్యముగ గడపుటకును, పలుయు రహస్యములిందు సుస్పష్టముగ నున్నవి. కామవ్యాధి, తన్నివారణములు, సతి జయింపవలసిన పద్ధతులు, మొదలగు సుమారు 100 అపూర్వ రహస్యములు ఇందు వివరింపబడెను. నీతికి, ధర్మమునకు, పుణ్యమునకు విరుద్ధముగాకుండ వ్రాసిన గ్రంథమగుటవలన, స్త్రీపురుషులు, వయోధికులు అందరును చదువుటకొరకు ఏర్పరచబడినది.

వెల రూ. 1-0-0

శ్రీ ఉదయనచరితము

ఈ గ్రంథము వచనరూపముగా సంస్కృతభాషలో ప్రచురింపబడినది.

వెల 1-కి అణాలు 10 మాత్రమే

తపాలు బిళ్ళలు అణాలు 11కు పంపించి పుచ్చుకొనవచ్చును.

హస్తరేఖాశాస్త్రము.

విశదముగా తెలియగల 300 చిత్రములతోఁగూడి స్త్రీ బాలురకు సైతము చదువుటకనుకూలించు తేట తెల్లంబగు సార్థ వచనరూపమగు నీగ్రంథముచేత ఆయుస్సు వివాహలాభము, గుణము, భక్తి, బుద్ధి, అదృష్టము, సంతానము, లౌకికసుఖము, సామ్రాజ్యము, శక్తి, ఐశ్వర్యము, గండము, జయము వ్యాధి, ఋణము, అపాయము, మోసము, జ్ఞానము, దుఃఖము, కార్యసిద్ధి, భయ, మరణము మొదలగు అనేకవిషయములను సులభముగా తెలిసికొనవచ్చును. ఇంకను విధిప్రేరణము, జీవిత రహస్యములను తెలియఁజేయుటకు గల్గు సాధనంబులన్నింటి లోను యిది యగ్రస్థానంబును వహించియున్నది. భూతభవిష్యద్వర్తమానంబులని చెప్పబడు త్రికాలవృత్తాంతంబులను తెలియుటకు యీ గ్రంథము కల్పవృక్షమువంటిదని దీని నామూలాగ్రము ఒక్కమారైన చదువువారే చెప్పసాహసింతురనుటకు నెంతయు సందియంబులేదు. దీని వెల రు 2-0-0.

కలియుగశూర్పణఖలు

ఆర్యులారా! ఈ కలియుగమునందు ప్రతికుటుంబము నందును ప్రతిదినమును కలుగు ఆర్భాటములును వానిచే పురుషులు పడువ్యసనములును, చదువరులకు మనోహరముగాను, స్త్రీలకు నీతి బోధకముగాను వ్రాయబడియున్నది. ఇదియొక విచిత్రమైన తేట తెనుగు గ్రంథము. ఇది స్త్రీ పురుష బాలబాలికలకు సులభముగా తెలియునట్లు వ్యవహారిక వచనములో వ్రాయబడియున్నది. ధర 1-కి అణాలు 12

శ్రీ రామ కోటి

ఇదివరకు ఈ పుస్తకమును ఎవరును బయట పెట్టలేదు. ఏలనగా దీనిలో శ్రీ రాములవారి నామములను వుచ్చరించేటందుకు శ్రీరామ అను కోటినామంబులున్నవి. స్త్రీలు, పురుషులు, బాలురందరు పూజించుటకు ఉపయోగమైనది. అందమైన బైండు పుస్తకము. ధర 1-కి రూ 3—0—0.

జెనైన్ వాచ్చి కంపెని, మింటుబిల్డింగ్సు, మదరాసు.

త్వరపడుడు! ధర రూ. 2-12-0 మాత్రమే!! త్వరపడుడు!!!

130 వస్తువులుగల జర్మని పెట్టె.

—: ఇందలి వస్తువుల వివరము :—

14 క్యారెట్టు రోల్డుగోల్డు అందమైన పాళీగల ఫౌంటన్ కలము 1, 18 క్యారెట్టు రోల్డుగోల్డు యిమిటేషన్ కమలాల ఉంగరములు 2, సదరు చొక్కాగుండీలు సెట్టు 12, సదరు కమలాలు చెక్కబడిన బ్రోచ్ 1, సుర్మాలి చక్కని అద్దము 1, అందమైన దంతపు దువ్వెన 1, జపానుదేశపు సువాసన హాంకీలు 6, మసతుగల కత్తి 1, కాంబినేషన్ సూత్రసరకము తాళపుచెవుల వలయము చెయిను 1, శ్రేష్ఠమైన పెన్సిళ్ళు 12, పెన్సిలు కట్టర్ [illegible] కవరు 1, నానాటికముల కలములు 6, శ్రేష్ఠమైన పాళీలు 12, మణిపర్సు 1, జర్మని సిరాబుడ్డి 1, సిరాపత్రములు 12, సెంటుబుడ్డి 1, ట్రాన్సుఫర్ పిక్చర్సు 34, అందమైన స్ప్రింగ్సు 24: వెరసి వస్తువులు 130 గలిగిన యీ జర్మని పెట్టె 1-కి ధర రూ 2-12-0.

నూతనమైన జర్మన్ యెలక్ట్రిక్ దీపము.

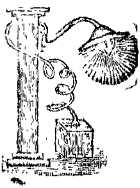

ఈ దీపమును [illegible] ప్రదేశమునకైనను తీసుకొని పోవచ్చును. [illegible] దీని ప్రకాశము [illegible]. [illegible] అంటించియుండు [illegible] దీపమును వెలిగించవచ్చును. [illegible] వేయవచ్చును. [illegible]

బ్యాటరీతో సహా రూ 3-15-0.

(బ్యాటరీలో అర్ధరు పంపుము.)

మాయ సిరా

[illegible] హాస్యముగా ఉత్తరములు వ్రాసుకో దలచినచో యీ సిరానే ఉపయోగించవలయును. వ్రాసిన సిరా [illegible] చేతను చదువుటకు సాధ్యము కాదు. అటుల చదువవలెనంటే ఆసిరాతో [illegible] అనుసరించవలయును.

ఒక బుడ్డిసిరా రూ 0-12-0

జెన్సైన్ వాచ్చు కంపెని, మింటుబిల్డింగ్సు, మదరాసు.

ఉచితము ! **ఏది?** ఉచితము !!

14 క్యారట్టుల బంగారుపాళిగల్గి 3 రూ. వెలగల ఫౌంటెన్ కలము ఉచితము !!!

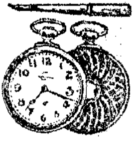

18 క్యారెట్టుల రోల్డుగోల్డు కేసుకల మాయొక్క "పాకెట్టు లీవర్ వాచ్" కొనువారికి పైచెప్పియుండు ఫౌంటెన్ కలము ఉచితముగా పంపెదము. ఉచితపు వస్తువుతో గడియారపు 1-కి ధర రూ 3-15-0.

పైకి సూచించిన వస్తువుగ లేనప్పుడు, కొనువారికి తృప్తి కరముగా లేనియెడల సొమ్ము వాపసు చేయబడును.

చాల చౌకధర! త్వరపడుడు!!

టేబిల్ టైంపీస్ ఉచితము.

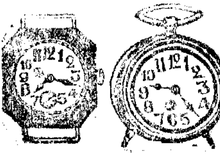

మాయొక్క రోల్డుగోల్డు "గోల్డను" చేతి గడియారమును కొనువారికి బల్లపైనుంచుటకు తగిన టైంపీసు ఉచితముగా చేర్చిపంపబడును. రెండు గడియారములకును 5 సంవత్సరములు గ్యారంటీ. త్వరపడుడు.

గోల్డన్ చేతిగడియారముతో సహా టైంపీసు రూ 5-15-0.

తపాలుఖర్చు ప్రత్యేకము.

రోల్డుగోల్డు కేసు న్యూమాడల్ చేతిగడియారములు.

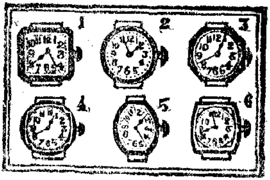

ఇందులో నీ వనుకొను ఏ నమూనాలో యేదైన గడియారము కావలెనన్నచో దానిని పంపెదము. ఒక్కొక్కటి మిక్కిలి సొంపుగానుండును. దృఢమైనవి. చేతి పైధరించునప్పుడు బంగారు నగనుధరించు కొనినట్లుండును. ఇందలి ప్రతి వాచ్చీ కిన్ని రోల్డు గోల్డు చేతిగొలుసులును ఉచితముగా పంపబడును.

5 సంవత్సరముల గ్యారంటీతో ధర రూ 4-15-0.

వి. పి. ఖర్చులు ప్రత్యేకము.

రూ 2-15-0 రూ 2-15-0

మీరు స్వప్నమందైనను ఇట్టి చౌకధరను వినియుండరు.

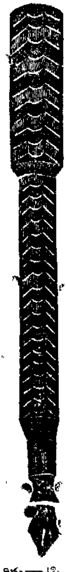

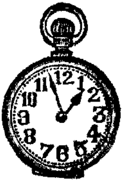

ఇంగ్లాండులో తయారుచేయబడి [illegible] జార్జి సాహెబువారిచే కొనియాడబడినది. దీని ప్రఖ్యాతి యింతింతని రాదు. ఇది రేడియం ఫౌంటెన్ కలది. [illegible] పాలిషుగలది. దీనిని కొనువారికి చెప్పలేకున్నా [illegible] పనిచేయుచున్నదియు, 3 సంవత్సరములు గ్యారంటీగలదియునగు లివరు వాచీలు నావి ఉచితముగా నివ్వబడును. హిందూదేశము, బర్మా, సిలోను, మున్నగుదేశములలో ఏజంట్లు కలరు [illegible] [illegible] లను తెప్పించి కలమును [illegible] చున్నాము. బడిలోనుండు

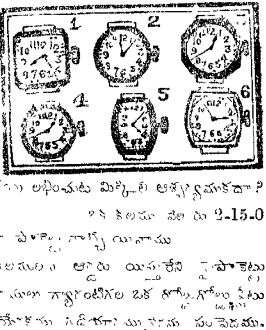

అధ్యాపకులు, బాలురు, వర్తకులు, వారి[illegible] యుండు [illegible] ఉద్యోగస్థులు ము[illegible] వారికి వ్రాయుట కలము [illegible] గడియారము అత్యావశ్యకము అగుటచే నింతస్వల్పధరకు లభించుట మిక్కిలి ఆశ్చర్యము కాదా?

[illegible] కలము వెల రు 2-15-0

[illegible] [illegible] [illegible] యున్నాము

ఏక [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ప్యాకెటు వాచీకి బహుమానముగా 5 సంవత్సరములు గ్యారంటీగల ఒక [illegible] రిస్టువాచీ యిచ్చెదము, [illegible] [illegible] [illegible] పంపెదము. వాటి నెంబరును వ్రాయవలయును. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. వాచి కావలయునన్నను, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] మాయొద్దనుండి డజను అర డజను [illegible] [illegible] కలములను [illegible] ప్రత్యేకముగా ఎక్కువ ధరలకు విక్రయించి లాభము సంపాదించవచ్చును, [illegible] [illegible].

వెంటనే వ్రాయుడు.

ది కృష్ణా యేజెన్సీ,

119 జి. పి. ఒ. మదరాసు.

ఇప్పుడే క్రొత్తగావచ్చినది ! మిక్కిలి ఆశ్చర్యమైనది !!

నెల 1-కి 100 రూపాయలు మొదలు 500 రూపాయల

వరకు సంపాదించతగినది

చిన్న సైజు కుట్టుపుయంత్రము

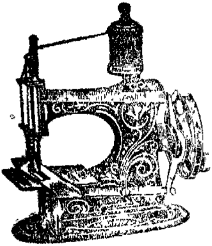

ఇది సాధారణమైన పెద్ద కుట్టుపుయంత్రము వలె చిన్నసైజుగానుండును. దీనిని బల్లపైననో లేక కుర్చీమీదనుగాని బిగించి ఎటువంటి కుట్టుపనినైనను చేయుంచుకొనవచ్చును. దర్జీలను పెట్టవలసిన అవసరముండదు. ఇండ్లలోనుండు స్త్రీలు అన్నిరకముల గల కుట్టుపనులను చేసికొనవచ్చును. చొక్కాయలు, పరుపులు, చిరిగిన వస్త్రములు మున్నగు వాటి నన్నిటిని అతిసులభముగ కుట్టవచ్చును. యీ యంత్రము చేత పసిపిల్లలుకూడా కుట్టుపని చేయవచ్చును.

5 సంవత్సరములు గ్యారంటీగలది. యంత్రము 1-కి రూ 3-14-0.

ఏజెంట్లు :—పారిస్ ఎంపోరియం, జార్జిటవున్, మద్రాసు.

గోల్డు గోల్డు "ఫీడో" లీవరు రిస్టువాచ్చి

మాయొక్క రిజిస్టరు గోల్డు గోల్డు "ఫీడో" లీవరు చేతిగడియారము చూచుటకు మిక్కిలి అందముగానుండును. సరియైనకాలమును జూపును, సిలెండరు గడియారములవలె కొన్నిదినములలో నిలిచిపోవునదికాదు.

అయినను, పది సంవత్సరములైనను రిపేరిలేక కాలమును జూపుచుండును. ఈ రిస్టువాచ్చి కొనువారికి గోల్డు గోల్డు చెయిను ఉచితముగా గడియారముతో చేర్చిపంపబడును. పుచ్చుకొనిన వారంరోజులవరకు ఉంచుకొని జూచి తృప్తికరముగా లేనిచో వాపసు చేసిన అంగీకరింతుము. 5 సంవత్సరములు గ్యారంటీనిచ్చెదము.

ఇనాము చెయినుతో సహా గడియారం ధర 6-14-0

స్టాకు కొద్దిగా ఉన్నది వెంటనే వ్రాయుడు.

ది ఫ్యాన్సి వాచ్ హవుస్,

తపాలపెట్టె 119, మదరాసు.

జైనైన్ వాట్చు కంపెని, మింటుబిల్డింగ్సు, మదరాసు.

పురుషులు ఉపయోగించు రబ్బరుగొట్టము

ఇదియొక అద్భుతమైనగొట్టము. పురుషులు సంభోగకాలమందుపయోగించుటకై ప్రత్యేకముగా తయారుచేయబడినది. స్త్రీలనుండి అంటువ్యాధులను పొందకుండ అడ్డగించుటకు యీ సాధనముకంటే వేరొదియు ఉపాయములేదు. దీనిని అందరు నుపయోగించవచ్చును. దీనిచే చెడుపేమియు కలుగదు. ధర 1-కి రూ 1-0-0

స్త్రీలు ఉపయోగింపదగిన సాధనము

శాస్త్రపరిశీలన మొనర్చి గర్భనిరోధమున కిదియేయని తెలుసుకొబడిన సాధన మిదియొకటియే. మేలైన రబ్బరుతో తయారుచేయబడినది. పట్టుదారముతోకూడ పంపబడును. పైచెప్పిన సాధనము నెట్లువాడవలయునో ఆవిధానమును తెలుపునట్టి కాగితమునుకూడ పంపెదము. పాశ్చాత్యులీగొట్టమునే ఉపయోగించుచున్నారు.

ధర 1-కి రూ 2-8-0.

ఒక నెలవఱకే యీధర రూ 5—14—0.

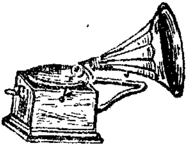

యదార్థమైన గ్రామఫోను "పిగ్మీఫోను" అని చెప్పునట్టి యీచిన్నసైజు గ్రామఫోను ఎంతచౌకధరకు దొరుకుచున్నదో చూడుడు !

ఇది 200, 300 ఖరీదుగలపెద్ద గ్రామఫోనులతో సమముగా పాడునట్టిది. దీనియందలి యంత్రనిర్మాణము గొప్పగ్రామఫోను కుండునట్లే యుండును. యీ గ్రామఫోనుపెట్టెలోనుండు సౌండుబాక్సు, హారణ్, రెండు డజనుల సూదులు రెండు వైపులును పాటలుండు ఒక రికార్డును ఉచితముగా సదరుగ్రామఫోనుతో చేర్చి పంపబడును. ఇంగ్లీషుబ్యాండు వాద్యము, పరియాచకపుమాటలు మున్నగునవిగల రికార్డులున్ను అజరులోనున్నవి.

ప్రత్యేకముగా రికార్డు 1-కి	1—0—0
ఒక రికార్డుతో గ్రామఫోనుపెట్టె 1-కి	5—14—0
తపాలఖర్చులు	1—5—0

కనడియన్ వాట్చు పీపిల్ జి.పి.ఒ, మదరాసు.

డైసైన్ వాట్సు కంపెనీ, మింటుబిల్డింగ్సు, మదరాసు.

అందమైన పట్టు ఉత్తరీయములు.

5½ మూరలపొడవు 2½ వెడల్పుగలది.

శ్రోత్రమోస్తరను, నవీననాగరికులకు తగునట్టి వియునగు నీపట్టుబట్టలను చౌకగా కొనునట్టి యీ సమయమును పోగొట్టుకొనకుడు. నేడే అగ్గరొసగుడు. స్టాకులోనుండునవి ఖర్చు అయినపిదప 10 రూపాయలిచ్చినను యిట్టి ఉత్తరీయములు దొరకవనుట నిశ్చయము! నిశ్చయము!! ముమ్మాటికిని. శ్రేష్ఠమైన నిగనిగలాడునట్టి పట్టుతో తయారుచేయబడిన యీ ఉత్తరయములను తలగుడ్డలుగాను, ఉత్తరీయములుగాను, ఉపయోగించవచ్చును. స్త్రీలు, చిన్నపిల్లలు పైటపంచలుగాను, రుమాల్సుగాను, ఉపయోగించవచ్చును. వీటిలో అనేక రకములున్నవి. అనగా, పచ్చ, తెలుపు, ఎరుపు, రోజు, ఊదా, నీలవర్ణము, పసుపురంగు, మేఘవర్ణము మున్నగు అనేకరంగులులో నున్నవి. వలయువారు ఫలానరంగుబట్ట కావలయును అనుసంగతి వ్రాస్తే పంపెదము.

ధర ఉత్తరీయము 1-కి 2-6-0.

మహాత్మాగాంధి బనియనులు.

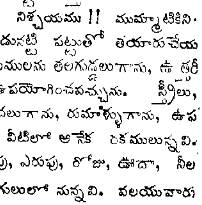

ఈ బనియనులు మనహిందూ దేశములో మన హైందువులచేత తయారుచేయబడినది. మిక్కిలి బలమైననూలుచే చేయబడినది. వీటిని చలికాలములో ఉపయోగించవచ్చును. ఇదిమావద్ద స్టాకులో నెక్కువగాయుండుటచేత, డజనులుగాను, చిల్లరగాను మిక్కిలి చౌకగా అమ్ముచున్నాము.

నెం. 1. గాంధిబనియన్ సాధారణమైనది డజన్ 1-కి రు 6-0-0

నెం. 2. వలబనియనులు డజన్ 1-కి 5-0-0

1 వ నెం 1-కి 0—9—0 2 వ నెం 1-కి 0—8—0 లు.

జెనైన్ వాచ్చు కంపెని, మింటుబిల్డింగ్సు, మదరాసు.

ఫ్రెంచి దేశపు అందమైన శయ్యాగృహ పటములుగల ఫోటో ఆల్బము.

స్వేచ్ఛలుగా ఫ్రాన్సుదేశమందలి చక్కని సుందరీ మణులయొక్క ఫోటోలనుండి తయారుచేయబడినది. పడకటిండ్లలోను, బంగళాల లోను, అలంకారముగా నుంచుకోతగిన పటములివిగో., వలపు పుట్టించునట్టి నానావిధములగు పటములిందులో నున్నవి గనుక శృంగారచేష్టల తెరగుల నీపటములమూలముగాజూచి యానందించవచ్చును.

12 పటములుగల ఒక ఆల్బం వెల 1-14-0.

నూతనమైన కుట్రపు యంత్రము.

ఇది క్రొత్తగా కనిపెట్టబడినది. ఈ యంత్రము ప్రతి కుటుంబము నందును అవశ్యముగా నుంచుకోనతగినది.

దీని సహాయముచేత నెట్టివారును (100) వంద రూపాయలు సులభముగా సంపాదింపవచ్చును. ఈయంత్రముచేత మెత్తలు, దిండ్లు, బల్లగుడ్డలు, జాకెట్టులు, పిల్లల చొక్కాయలు పావడలు, చిరిగిపోయినబట్టలు, మున్నగువాటిని మిక్కిలి సులభముగ కుట్టవచ్చును. మస్లీను బట్టలందును, మల్లుబట్టలందును మిక్కిలి అందముగానుండు చిత్రపు పనులను సులభముగ చేయవచ్చును.

యంత్రి మొకటికి ధర రూ 2-14-0.

ఈ యంత్రము సదరువెలకు కొన్నిరోజులవరకే లభించును.

ఆయుర్వృద్ధి మాత్రలు.

ఇదినరములకు పటుత్వమిచ్చునట్టి యొక అపూర్వమైన యౌషధము. దీనిఫలమున నేకులనుభవించియున్నారు. దీని నొక పర్యాయము వాడినచో బ్రదికియున్నంతవరకు శరీరమందలి రక్తము చెడిపోదు. నరముల పటుత్వము తప్పదు. శరీరమందలి దుష్టరక్తమునుమార్చి మేహజాడ్యముల దుంపతెంచి, రక్తవృద్ధిని కలుగజేయును. సంభోగమునందానందము నిచ్చును. దీనిని సేవించ ప్రారంభించిన మరుదినమే గుణము నెరుగవచ్చును. మరియు నిది మలబద్ధకమునుమాన్పి ఆకలిని పుట్టించుటకొక సంజీవి యనియే దీనిని చెప్పవచ్చును. ఇటువంటి మందేదియు స్వల్పధరకు చిక్కుట మిక్కిలి దుర్లభము.

1 బుడ్డి మాత్రలు రు 1-8-0.

అద్భుతమైన (ఎలెక్ట్రిక్) ఉంగరము

అమెరికాదేశపు విద్యుచ్ఛాస్త్రవేత్తచే నిప్పుడు నూతనముగా కనిపెట్టబడినది!

ఈ ఉంగరమును ఆబాలగోపాలము స్త్రీపురుషులందురు, ఉపయోగించవచ్చును. ఈవుంగరములోని విద్యుచ్ఛక్తి యెన్నటికిని తగ్గిపోక, చాలకాలముండును.

దీని నుపయోగించువారు తమకెట్టిరోగమును రాకుండ కాపాడుకొనవచ్చును, మరియు తమకున్న రోగములను పోగొట్టుకొనవచ్చును. ఇట్టి మేలుపొందగోరితిరా! వెంటనే దీని నుపయోగించి చూడుడు. ఇది 8 విధములగు లోహములచే జూచుటకు మిక్కిలి అందముగా నుండునట్లు చేయబడియున్నది. దీనిని వ్రేలిలో ధరించిన మాత్రమున దీనియందలి విద్యుచ్ఛక్తి బయల్వెడి వ్రేలిమూలమున శరీరమంతయు వ్యాపించి బలము నిచ్చును. ఇది యీ క్రిందిరోగములను నివర్తింపజేయును. ఉంగరమును ధరించియుండు వారికి కడుపు నొప్పి, కలరా, అంటువ్యాధులు, మకోచికము, యిక్కిళ్లు, గుండెదడ, క్షయము, మూర్ఛలు, పైన నున్న రోగములు చేరజాలవు. తలనొప్పి, అజీర్తి, అన్నద్వేషము, అరోచకము, మూలరోగము, మలబంధము, వాతరోగము, మున్నగాల క్రూర జాడ్యములు నిది అత్యాశ్చర్యకరముగా పారద్రోలును. లెక్కలేని యోగ్యతాపత్రములు ప్రతిరోజు వచ్చుచున్నవి.

ఉంగరము 1-కి ధర 1-8-0	మూడుంగరములకు 3-12-0
6-కి రూ 7-0-0	12 ఉంగరములు రూ 13-0-0

ఒకేటే తూరి 12 కొనువారికి యింగ్లాండులో చేయబడిన డబ్లియు. బి. ఫౌంటన్ కలము బంగారుపాళీ కలదియు, 5 వ జార్జి సార్వభౌమునిచే యోగ్యతాపత్రము పొందినదియు, 3 రూపాయలు ఖరీదుగలదనియునగు ఫౌంటన్ కలము యినాముగా పంపించెదము. నేడే వ్రాయుడు.

18 క్యారట్టుల రోల్డు గోల్డు ఉంగరము.

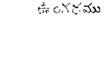

దీనియందు యిమిటేషన్ వజ్రములు పొదుగబడియున్నవి. చూచుటకు వందరూపాయలు విలువగలదిగానుండును. వ్రేలికి తగిన అందమగు ఆభరణము. ఒకతూరికొనిన వారే మరలను తెప్పించుచున్నారు. వేలకొలది ఖర్చగుచున్నవి. ధర ఉంగరము 1-కి రు 1-8-0.

వెంటనే వ్రాయుడు.

శ్రీధన్వం అండు కంపెని, తపాలపెట్టె 119, మదరాసు.

మోహిని సువాసన తైలము.

ఈ తైలమును తలకు రాచుకొని దువ్వుకొనినచో నే డే పూసిన పువ్వుల కమ్మని వాసనలను, వెంట్రుకలు వెదజల్లు చుందును. దీనిచేత వెంట్రుకలు మిక్కిలి కోమలముగా పెరుగును. వెండ్రుకలగల బిరుసుదనమును పోగొట్టి మృదుత్వమును గల్గించును. శిరస్సునందు ఉష్ణమును తగ్గించి శిరస్సునకు శైత్యము నిచ్చును. మనస్సునకు ఉల్లాసము నొసంగును.

బుడ్డి 1-కి 0-12-0.

జి క్యూర్ అను తెల్లసెగరోగమును 3 దినములలో నయముచేయును.

వేశ్యలతోడను, రోగులతోడను, అనేక స్త్రీలతోడను, సంపర్కము చేయుట వల్లను, యెల్లప్పుడును స్త్రీ సంభోగమునందే యున్నగలవారికిని గలుగుచుండును, అట్టివారికి అత్యుష్ణముచేత మేహరోగము, సవాయిరోగము, ఉపదంశము, తెలుపు, పసుపు, పచ్చ మున్నుగాఁగల నానావిధరోగములు గల్గుచున్నవి. వాటిలోకెల్ల ముఖ్యముగా ప్రమేహము మూత్రకృచ్ఛ్రము, మూత్రనాళమందు పుండులు, కీళ్ళనొప్పి వ్యాధి బుట్టుంటలు మొదలగు క్రూరమగు వ్యాధులకు యిది మిక్కిలి అనుభవసిద్ధమైన మందనుట నిశ్చయము. ఇందు విరేచనము కలుగ జేయునట్టి గుణములేదు. పథ్యము లేదు. దీనిని ఉపయోగించు పద్ధతి మందులోడ నంపబడును.

బుడ్డి 1-కి రు 0-14-0